A FARSANG ALKALMÁVAL

Bisenius Károly diszitménytelepe,

Wien, I., Singerstrasse 11, Mezzanin.

Telefon 4929. 4560

Legolcsóbb nagybani árak. Árjegyzék ingyen.

Nagyszerü választék füzértáncz-rendjelekben, tuczatja 10 krtól és füzértáncz-tourok 76 krtól fölfelé. **Álarczok** minden genreben és jelmez-ékszerek. Gyapjuszakállak 10 krtól, parókák 1 frt 25 krtól fölfelé. Eredeti tréfás fövegek, pukkanó czukorkák és füzértáncz-bokréták 4 krtól fölfelé. **Bizottsági és egyleti** jelvények tánczrendek és női ajándék-tárgyak. **Bálterem-diszitések** kölcsön- és el is adatnak. **Tréfás zeneszerkezetek** papirkartonból, melyeken minden előismeret nélkül játszani lehet; egy zenekar 12 hangszerrel 2 frt 10 krtól fölfelé. **Elismert izlésü** bálterem-dekorácziók minden stylben, helyben és vidékre. **Könnyen felállitható** házi szinházak, melyek a falak legcsekélyebb rongálása nélkül állittatnak fel. **Szines salon-lángok** drbja 10, 15, 20 kr. s fölfelé. **Magnesium,** melyet meggyujtva, elektromos világosságot kapunk reflektorral. **Diszitmények** pénzfolyamért.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A MAGYAR NEMZETI IRODALOM TÖRTÉNETE.

KÖZÉPISKOLÁK SZÁMÁRA.

IRTA ÉS OLVASÓKÖNYVVEL ELLÁTTA **GÓBI IMRE** GYMNASIUMI TANÁR.

Ára füzve 2 frt 40 kr.

Az arcz szépségét

legbiztosabban megszerzi és fentartja

Leichner zsirpora

és

Leichner hermelin-pora

E hires arczporok a legmagasabb női körökben s a legelső művésznők által előszeretettel alkalmaztatnak; a bőrt éles vagy poros levegő ellen megvédik, s fiatalos, viruló kinézést adnak neki. Csak zárt szelenczékben a gyárban: **Berlin, Schützenstrasse 31** és minden illatszer-kereskedésben.

Ovakodjunk az utánzatoktól. 4614

LEICHNER L., illatsz.-vegyész, a kir. udvari szinházak szállitója.

1847. óta, tehát több, mint 40 éve, hogy a legnagyobb sikerrel alkalmaztatik, a Németország első orvosi kollegiuma által megvizsgált s kitűnő használhatósága miatt a magas helytartóság által Magyarországon szabadalmazott WEBER-féle

köszvény-vászon

köszvény, csúz, tagszaggatás, keresztcsontfájás, vörheny, mell- és derékfájdalmak, lábköszvény, csipőfájdalom és **ischias** stb. ellen, mindennemű **görcsök** a kezek és lábakban, különösen **görcsös erek, dagadt tagok, ficzamodások és oldalszurások biztos eredménynyel gyorsan gyógyittatnak ezen gyógyhatásu köszvény-vászon által.**

Egy csomag ára **1** frt **5** kr., kettős erejü (nehezebb bajoknál alkalmazandó) **2** frt **10** kr.

Valódi csak akkor, ha a melletti védjegygyel van ellátva.

Dr. BURON párisi általános SEB-TAPASZA

*mindenféle sebek, genyedések és daganatok, körömgyulladások, bárminő sérülések, harapás, szurás, ütés, vágás, tyukszem stb. ellen. 1 köcsög ára haszn. módszerrel együtt **70** kr., kisebb köcsög **35** kr.*

Valódian kapható Budapesten **Török J.** gysz. Király-u. 12. **Kochmeister Fr.** utódainál Arany-János-utcza sarkán. **Debreczenben:** Rotschnek gyógysz. **Egerben:** Köllner gyógysz. **Gyöngyösön:** Vazari gysz. **Kolozsvártt:** Wolf és Hinz gysz. **Miskolczon:** Ujházy gysz. **Mohácson:** Jesevits gysz. **Nagyváradon:** Molnár gysz. **N.-Szebenben:** Weindl J. gysz. **Szegeden:** Kovács gysz. **Sz.-Fehérváron:** Dieballa gysz. **Ujvideken:** Grossinger gysz. **Zágrábban:** Arazin. 4607

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A KISFALUDY-TÁRSASÁG ÉVLAPJAI.

UJ FOLYAM. — HUSZONÖTÖDIK KÖTET.

1890—91.

Ára keménykötésben 1 frt.

Tartalom: Hivatalos közlemények. — Irodalmi munkálatok. Mailand Oszkár: Ujabb adatok az oláh népköltészethez. — Hanusz István: Magyar virág, magyar fa. — Szász Károly: Emlékezés Tompa Mihályra, arczképe előtt. — Dalmady Győző: Erdélyben, két költemény. I. Mátyás szülőháza. II. Jelszó. — Vadnai Károly: Hymen, novella. — Lévay József: A vén diófa költemény.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

SCHOPENHAUER.

I. A halálról. — II. A faj élete. — III. A tulajdonságok örökélse. — IV. A nemi szerelem metafizikája. — V. Az élethez való akarat igényléséről. — VI. Az élet semmiségéről és gyötrelméről.

Forditotta és magyarázatokkal ellátta

BÁNÓCZI JÓZSEF.

Második javitott kiadás. Ára füzve 1 frt.

Excelsior-kávé

(pörkölt szemes kávé) 4561

saját mód szerint és a belföldön kizárólagosan általunk pörkölt, a legkiválóbb kávéfajokból összeállitott keverék, mely a forgalomban eddig előfordult pörkölt kávékat zamat és erő tekintetében jóval fölülmulja és azokhoz képest legalább 25%-nyi megtakaritást nyujt. Az *Excelsior-kávé* száraz helyeken éveken át is megtartja kitűnő tulajdon-ágait.— *Finomra való őrlés ajánltatik.*

Kéretik a védjegyre ügyelni.

Kapható: 5, 2, 1 és ½ kilós eredeti csomagokban minden nagyobb füszerkereskedőnél, — árak: legfinomabb 00 sz. faj frt 2.40, finom 0 sz. faj frt 2.20 kilónként.

„ELSŐ MAGYAR GŐZ KÁVÉ-PÖRKÖLDE“

Wertheimer és Frankl Budapest, V., Nagykorona-utcza 11. szám.

A **Franklin-Társulat** kiadásában Budapesten, IV, egyetem-utcza 4. sz. megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

MAGYAR KERTÉSZKÖNYV.

A belterjes (intensiv) kertgazdászat foglalatja,

UTMUTATÓ KALAUZ

a konyhakertészet, gyümölcsészet, magtermelés, magnemesités, nonositás és virágos kert haszonnali mivelésére.

A kertészet minden rendü ügybarátainak, legkivált pedig kisebb földbirtokosok használatára.

Irta

FARKAS MIHÁLY.

(Számos a szöveg közé nyomott metszettel.)

Ára füzve 2 frt.

Szerző e művében éveken át gyüjtött tapasztalatainak, tekintettel hazánk társadalmi ugy mint éghajlati viszonyaira, legkivált a kisebb földbirtokos osztály jól fölfogott anyagi érdekeit tartotta szem előtt, s mint ilyen a honi kertészkedő közönség figyelmét méltán kiérdemli.

BEÉGETÉS NÉLKÜLI MAJOLIKA FESTÉSRE
Angol és berlini EMAIL-FESTÉKEK
ÜNNEPI AJÁNDÉK-MUNKÁKRA
BUDAPEST
SEEFEHLNER J. L. IV. VÁCZI UTCA 9

Legjobb és Leghirnevesebb Pipere Hölgypor

La VELOUTINE

Különleges Rizspor bismuttal vegyitve

CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,

PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

VERNE GYULA.

CASCABEL CÆSAR.

REGÉNY.

Francziából HUSZÁR IMRE.

84 képpel.

Ára füzve 2 frt 50 kr., vászonkötésben 3 frt.

6. SZÁM. 1892. BUDAPEST, FEBRUÁR 7. XXXIX. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt | egész évre **12** frt, fél évre — **6** » | Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG | egész évre **8** frt, félévre — **4** » | Csupán a POLITIKAI UJDONSAGOK | egész évre **5.**—, félévre — **2.50** | Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

LUDOVIKA BAJOR HERCZEGNŐ,

ERZSÉBET MAGYAR KIRÁLYNÉ ÉDESANYJA.

1808—1892.

Felséges uralkodóházunk ki nem jut a gyászból. Különösen újabb időben szinte sarkon követik benne egymást a gyászesetek. Alig nehány hete, hogy három főherczeget — egyet közülök a nejével együtt — ragadott el rövid időközökben a halál, s ime ismét halálesetet kell bejelentenünk, halálát annak a nemes szivü és fenkölt lelkű nőnek, kiről hálával kell megemlékeznünk minekünk is, mert hiszen ő volt az, a ki Magyarország királynéját szülé s e gyermekében valódi védangyallal ajándékozá meg a nehéz sorssal vivódó magyar nemzetet.

Még nincsen négy éve, hogy felséges királyasszonyunk szülőinek csendes családi körben ünnepelt gyémántlakodalmáról megemlékezni a «Vasárnapi Ujság»-nak alkalma nyilt. Boldog, csendes, elégült aggkorban ülték meg akkor az agg szülők, Miksa bajor herczeg és neje, Ludovika bajor királyi herczegnő ezt a napot, melyet köréjök sereglett gyermekek, unokák és dédunokák örvendező sokasága tett még derültebbé.

Nyolcz évvel e szép családi ünnep előtt ülte meg uralkodásának hét százados ünnepét a Wittelsbach-család is, melynek ivadéka volt az öreg herczegi pár mind a két tagja. Ez az uralkodó-család egykor gazdagon vala megáldva sarjadékokkal, úgy, hogy több ágra szakadt. Ezek, az idők folyamán kihaltak, a család két ága azonban: a bajor és a pfalzi, túlélte a többit.

1777 végén a «jó» melléknévvel emlegetett III. Miksa választófejedelemmel a bajor ág is kihalt s az ország két része ötödfélszáz évi különválás után újra egyesült a pfalzi ágból származó Károly Tivadar fejedelem alatt. Ennek 1799-ben történt halálával az uralkodás a Zweibrücken-Birkenfeld-Bischweiter melléktörzsből származó IV. Miksa (József) herczegre szállt, a ki alatt Bajorország, a franczia háboruk befejeztével királysággá, a választófejedelem pedig I. Miksa névvel annak királyává lett.

Ennek testvéröcscse, az 1786-ban született s 1837-ben elhunyt Pius Ágost herczeg volt az atyja annak a Miksa herczegnek, a ki 1828-ban szeptember 9-én egybekelvén unokanővérével, Ludovika herczegnővel, e házasságból származó nyolcz gyermeknek, köztük Erzsébet magyar királynénak is atyja lett, s a ki 1888 nov. 15-én hunyt el, özvegyen hagyva áldott lelkü nejét.

A most elhunyt *Ludovika* herczegasszony a Wittelsbach-családnak uralkodó ágából született s I. Lajos bajor királynak nővére volt.

Az első bajor királynak, I. Miksának ugyanis hat gyermeke volt és pedig I. Lajos, a költői lelkületü s a német irodalomban is előkelő helyet foglaló második bajor király; továbbá Erzsébet herczegnő, utóbb porosz királyné; aztán Mária és Amália herczegnők, később szász királynék; nem különben Zsófia herczegnő, a ki nőül menvén Ferencz Károly osztrák főherczeghez, dicsőségesen uralkodó királyunknak, I. Ferencz Józsefnek anyja lett. A legifjabb volt I. Miksa gyermekei közül az 1808 augusztus 30-án született Ludovika herczegnő, Erzsébet királyasszonyunknak édes anyja, az inkább szelid lelkéről és résztvevő szivéről, mint nyilvános szerepléséről ismert herczegasszony.

Miksa herczegről, annak családias hajlamairól, polgárias életmódjáról, a gazdálkodás, vadászat, a költészet s különösen a népies költészet iránti érdeklődéséről volt alkalmunk megemlékezni a gyémántmenyegző alkalmával. Érintettük, hogy vonzó leirásokat közölt (Phantasus álnév alatt) a keleten tett utazásairól s hogy már idősb korában is gyakran kirándult, egyszerü vadászöltözetben a hegyek közé s a nép közé keveredve buzgón gyüjtötte a tájszólásban költött népdalokat s e mintára maga is sokat irogatott, melyeket a nép aztán ajkára vett, eltanulván azokat a herczegi költő cziterája után, melyet művészileg kezelt s melyen gyakran játszott hálás

LUDOVIKA BAJOR HERCZEGNŐ, ERZSÉBET MAGYAR KIRÁLYNÉ ÉDESANYJA.

hallgatóságának, gyakran talp alá való darabokat is, a melyek mellett a falvak ifjusága vidám tánczra perdült. A nagy politikával nem sokat törödött s noha lovassági tábornoki rangot viselt, a katonai szolgálattól is távol tartotta magát.

Az idilli életet élő herczegi pár legfőbb gondját gyermekeik nevelésére fordította. Nyolcz gyermekkel áldotta meg az ég boldog házasságukat s ők mindannyiukat fölnevelhették s családot alapitani láthaták. Leányaik közül csak egy, a legidősebb Ilona herczegnő, maradt özvegyen, kinek férje Thurn-Taxis Miksa herczeg 1867-ben halt meg. Ez az anyja annak az ifjú Thurn-Taxis herczegnek, ki most két éve lett férje Margit főherczegnőnek, József főherczeg második leányának.

Miksa herczeg és *Ludovika* herczegnő gyermekei közül *Erzsébet*, a mi királynénk, a második. A következő kettő: *Mária* és *Matild* két fivérhez ment nőül, amaz II. Ferencz volt nápolyi királyhoz, emez Trani Lajos grófhoz. Az ötödik leány, *Zsófia*, az oly szerencsétlen véget ért II. Lajos bajor királylyal volt eljegyezve, de az eljegyzés fölbomolván, Alençoni Ferdinánd orleansi herczeghez, Nemours herczeg második fiához ment nőül.

A három fiúgyermek közül *Lajos Vilmos* herczeg a legidősebb, ki Mendel Henriette kisaszszonynyal, azóta Wallersee bárónővel morganatikus házasságra lépvén, majorátusi jogáról lemondott. Ennek leánya királyasszonyunknak kedvencze s Gödöllőn is gyakori vendége volt s itt is ment férjhez.

A második fivér s egyúttal a majoratus örököse, *Károly Tivadar* herczeg, a ki mint alaposan képzett és gyakorlott szemorvos is igazi jóltevője a szenvedő emberiségnek, szintén gyakran megfordul Magyarországon, mely iránt meleg érdeklődéssel viseltetik s melynek előkelő köreiben közszeretetben részesül. Két izben nősült. Első neje Zsófia szász herczegnő volt, második neje Donna Mária Józefa portugál infansnő.

Végre a harmadik fivér *Miksa Emánuel* herczeg, a ki nőül vevén Amália szász-koburggóthai herczegnőt, Klotild főherczegasszony nővérét, sógorává lett József főherczegnek és *Ferdinánd bolgár fejedelemnek.*

Ludovika herczegasszonynak, kinek gyermekei Európának csaknem valamennyi uralkodó családjával atyafiságba hozták a Wittelsbach-házat, minden idejét igénybe vette nyolcz gyermekének nevelése. Ezenkivül csupán a jótékonyságnak élt s különböző emberbaráti egyesületek alakításában, pártfogásában és anyagi segélyezésében kereste örömét, áldottá tevén nevét mindazok előtt, a kik ismerték vagy tán érezték is nemes szivének melegét, kik a mult hó 26-án elhunyt herczegnőben igazi jóltevőjöket sirathatják.

ÉDES ANYÁM, MIT ÖRÖKÖLSZ TŐLEM?

Nem tudom én, mi bajom van nékem,
Soh' se fájt igy kínos szegénységem!
Soh' se vádolt ennyire a lelkem,
Ifjuságom a mért áthevertem.

Nem vágytam én gazdagságra, kincsre,
Szabad lelket nyűgöző bilincsre,
Oh, de ezt már vétek vala tennem,
Minden csöpp vér lázadni kezd bennem.

Ha nem tudott buzdítni önérdek,
Munkálkodni kellett volna érted,
Nem *tetézni* en nyomorúságom
Azzal, hogy most a tied is látom.

Szívfacsaró, keserítő bánat,
Ily nyomorban tudnom jó anyámat,
S fölvennem a rettentő keresztet:
Te vagy oka, ezt is te szerezted!

Nem az fáj, hogy korán el kell halnom,
De, hogy te fogsz sírni majd e halmon,
Te maradsz itt gondozatlan, árván,
Édes anyám, tehetetlen árvám!

Mint a levél lehervad az ágról,
Elhervadok én is e világról.
Önző, hideg halott lesz belőlem.
Édes anyám, mit örökölsz tőlem?!

K. L.

REMÉNYTELEN.

Beszélgetünk. Nyájas szavunkban
Fölcsendűl egy-egy érzelem.
De fól van írva csillagunkban:
Reménytelen.

Mint szélfuvásra lombtalan fa,
Szavadra lelkem úgy remeg,
S kiszáll a multba, átrohanva
Jelenemet.

Ah, mint ez, oly merengő, szende
Verőfény járt az ablakon,
Ilyen igéző naplemente
Volt nyugaton.

És *Ő* is épen így mosolygott
E szép, bizalmas délután.
A lelkem ép így elborongott
Egy kép után.

Valami úgy intett vigyáznom,
Mert én reám a sors irígy.
Ah, így kezdődött az én gyászom,
Ah, épen így!

Hiába küld a sors utamba,
Szeretni többé nem merek.
A régi szenvedések hamva
Ma is meleg!...

Zempléni Árpád.

RÉGI UJSÁGOK.

A magyar hirlapirás emlékei sokkal régiebbek, mint az első hirlap.

Magyarország a török hódítás korában az európai érdeklődés egyik gyúpontja volt, magától értetődő tehát, hogy a zsurnalisztika első föllendülése is azon eseményekkel tart lépést, melyek Európa figyelmét ez időben különösen vonták Magyarország felé. Oly nyomtatványok, mint a melki apátsági könyvtárban levő *«Relációja a római császár és magyar király s a lengyel és cseh király találkozásának és Bécsbe való bevonulásának»* 1515-ből, továbbá az Osolinszky-féle lembergi könyvtárban található *«Leirása a császár és a magyar és lengyel király valamint a királynék Bécsbe való bevonulásának drága arany hintókban nagy pompával»* — az ez időbeli zsurnalisztika legelső szárnypróbálgatásaiúl tekinthetők.

De nemcsak nagy állami ceremóniák, hanem elemi csapások és hadi tudósítások is már ekkor tért találnak az egykorú magyarországi híradásokban. Igaz, hogy többnyire német nyelven. Ilyen p. o. a *«Tudósítások azokról, a mik a római király hadinépe és a vérszomjas törökök közt történtek, azaz, hogyan verték meg a mieink a törökök hadinépét és miként fogták el őket. Sok fogoly keresztényt is élelmi készletükkel együtt meghódítottak.»* (Eredetije a Múzeumi könyvtárban.) Emlitsük fel még *«Szigetvára bevételét Szolimán török császár által 1566. szept. 7-én, néhai Zrinyi Miklós gróf egyik szolgájától horvát nyelven megírva»* vagy egy *«rövid tudósítást a magyar betegségről és gyermekhimlőről egyszersmind hasznos tanácsadásképpen, kinyomtatva a bécsi tiszteletreméltó orvosi fakultás által,»* stb. stb.

A középkor nagy kereskedőházai közt még sokkal előbb is megvolt a szokás, hogy üzleti barátaikkal közöljék a beérkezett leveleket, a politikai világhelyzet iránti tájékozás végett. Így jöttek létre a velenczei *notitie scritte*-k, Augsburgban a Fugger-ház közleményei, Párisban pedig Renaudot Theophrastus levelei, stb. Utóbbi még semmi egyéb nem volt, mint barátjával, d'Hozierrel való terjedelmes levelezésének pácziensei rendelkezésére adása, hogy őket szórakoztassa és magát közöttük megkedveltesse. Ebből lett később az 1631-ben királyi engedélylyel közre adott «Gazette de France».

Ki tudja ma már, hogy *az első dementi*, melylyel ma annyira visszaélnek a különböző rendű és rangú hirlapi nagyságok, egy esztergomi érsektől ered, a ki 1671-ben jelentette ki a «Wiener Blätter»-ben, hogy a bécsi ujságokban hangoztatott azon hír, mint hogyha ő a magyar fölkelésnél szintén érdekelve volna és ezért letartóztatták volna, *légből kapott koholmány.*

Annyival meglepőbb ez, mivel az akkori sajtóállapotok mellett a czenzura egész ridegsége nehezitette a sajtó által igazságtalanul okozott sérelmek orvoslását. Különben a czenzuráról tudni kell, hogy az kezdetben nem annyira politikai rendszabály, mint inkább a Vatikán által egyházellenes törekvésekkel szemben föltalált megtorló eszköz volt, melyet V. Károly és utódai fejlesztettek hatalmas rendszerré. Hogy azonban milyen volt ennek a czenzurának kezelése az első időkben, arról ma alig lehet fogalmunk. 1527-ből olvassuk például, hogy a sajtóvétségekre szabott büntetés még ekkor kegyelem nélkül tűzhalál volt.

Nemsokára az első ujságok hasábjait születési, esketési és halálozási esetek, valamint az idegenforgalom adatai is tarkitani kezdték. 1703-ban látunk először egy új rovatot nyilni meg az új könyvek számára. Mivel pedig e rovatban egyelőre a kiadó szokta volt új könyveit ajánlani közönségének, tehát ebben található fel az ujságreklám első bizonytalan lépése.

Hogy milyen czimeket viseltek ez időben a lapok, arra ime egy pár példa: «Unalom ellen», «Huszár», «Az éhes tudós», «Olvass vagy megeszlek», ilyen s ehhez hasonló czimeket találunk a régi ujságirodalomban. Ha valaki egy új formájú esernyőről akart értekezni, ehhez egy egész foliánsra volt szüksége, de a Franczia- és Németország között kitörhető háború eshetőségét legalább is két foliánsban tárgyalták.

Girardint tartják a modern ujságirás egyik legkedveltebb zsánere, a tárcza megalapitójának. Szerintünk ez még sokkal több joggal tulajdonítható Addisonnak és Steelnek. Az angol *Spectator* által megteremtett válfaj is divatossá tette hosszú időn át Európa egész periodikus sajtóját-ban a «Spectator» «Szemlélő», «Néző» stb. név alatt rejlő irókat.

Milyen existenciák voltak az akkori ujságirók, azt is sejteni lehet a híres Hoffmann Alajos pályájából, a ki 1785 óta Pesten német nyelvi tanszéket töltve be, kémkedési és denunciánsi tehetségének oly jeleit adta, hogy neve általános megvetés tárgya lett. Mikor a németek 1789-ben Pestről elűzettek, Hoffman Bécsbe ment és daczára fogyatékos ismereteinek, újra a német nyelv professzora lett s közben folytatta kémkedéseit.

Első lépése az ujságirás terén oly szerény volt, hogy örült, ha princzipálisától egy forintot kaphatott, mire aztán bezárkózva szobájába, neki feküdt a megrendelt czikknek. A vállalkozás sikerült, s iró és kiadó siettek egymással szerződésre lépni oly módon, hogy a fiatal irodalmi napszámos hetenkint 5 frtot, szabad lakást, papirt, tollat és tintát kapott. Pedig ez időben voltak már lapok, melyek egész tisztességes olvasó körre támaszkodhattak. Például a «Wiener Oekonomische Zeitung», mely 1785-től 1788-ig havonként jelent meg, kétezer példányban nyomatott. 1786 óta pedig magyar nyelven is megjelent. Különben az is időben létezett két magyar ujság, a *«Magyar Kurir»*, és a török harcztérről közlött tudósításai miatt felettébb kedvelt *«Hadi történetek»* is Bécsben jelentek meg.

De ha a hirlapiróí pálya nem volt jövedelmező, bizony a kiadói üzlet sem igen ért el fényes eredményeket. Volt olyan lap, mely kiadójának egész negyeden át 10 frt 12 krt hajtott. Érdekes tétel egy múlt századbeli lap budgetjében, hogy egy titkár, egy expeditor s egy szolga fizetése, kezelési költségekkel együtt, 1000 frtra van felvéve.

Epokhális jelentőségű volt a hazai sajtó történetében *Ferencz* császárnak az az udvari rendelete, hogy jövőben «mindazok az idegen ujságokból és iratokból fordított czikkek, a melyek boszantó koholmányok és vakmerő szófacsarások terjesztésére, a lelkeknek ostoba eszmék és fantasztikus szédelgés általi fölhevítésére és megzavarására, egyszóval a közcsend megháborítására vannak czélozva, veszélyes vélemények terjesztése által, akár nyilt szavakkal, akár bármely más formában vagy átdolgozásban, a belföldi ujságok, napi- és hetilapokból, bárminő czím alatt is jelenjenek meg, ki kell hogy zárva legyenek és sem egész tartalmok szerint, sem pedig kivonatosan nem iktathatók be.»

Követte ezt nem sokára egy másik ukáz, azzal a felszólitással az ujságokhoz, hogy minden személyeskedést kerüljenek és a tárgyra szoritkozzanak, nem véve tekintetbe, hogy e rendszabályok szigorú keresztülvitele mellett minden tárgyilagos tudósitás is lehetetlenné vált volna. De lehet-e ezen csodálkozni, a mikor egy 1793 febr. 9-iki udvari rendelet még azt is eltiltotta, hogy olyan könyveket engedjenek be a határon, a melyek a francia forradalmat kedvező szempontból itélik meg. Sőt félreérthetetlen czélzást engedett meg magának a kabinetrendelet, mely szerint «jó volna, ha az ilyen ujságirók és tudósok buzditást nyernének arra, hogy illő alkalommal a franczia forradalom rossz következményeit élénken vázolják s ez alkalommal különösen népszerű és mindenki által könnyen érthető stylust használjanak.»

Csak a sajtótörvények drákói szigora múlta felül a bécsi kabinet aggódó rémlátásait; ennek értelmében előfordulhatott, hogy ha valaki megelőző engedély nélkül valamit kinyomtatni merészelt például 500 példányban, úgy egyéb büntetés mellett még 25,000 frt pénzbüntetést is, esetleg 25,000 napi, mindössze tehát *68 és félévi elzárást kellett kiállania.* Ezer példányban való közzétételnél pedig *50,000 frt pénzbirságra, esetleg 137 évi elzárásra volt ítélhető.*

Semmi sem érdekesebb, mint egy múlt századbeli officiózus lapnak a véleményét hallani a franczia forradalom okairól. «Az egész franczia nép, — úgy mond, — legalább mindazok, a kik a forradalomhoz átcsaptak, szabadkőmüvesek kellett hogy legyenek, mert az egész franczia forradalmi rendszer semmi egyéb, mint a már igen régi könyvekből jól ismert szabadkőmüvesi és páholyrendszer, — emlitett rendszer ugyanis a szabadságon és egyenlőségen, a legeredetibb természeti és emberi jogokon, az általános testvériségen, minden felsőbbség eltörlésén, minden ugynevezett zsarnok eltávolitásán, minden királyi méltóság, sőt minden király megdöntésén alápszik. A szabadkőmüveseknek tudvalevőleg nincs hazájok, ők az egész világon otthon vannak, nem ismernek a nemzetek közt különbséget, minden embert egyenlő testvérekül tekintenek, minden rangkülönbséget, minden hazafiságot s a népek minden egyoldalú érdekeit elvetik, stb. Hogy ez valóban igy van, és nem másként, azt Franczia-ország meggyőzöleg bizonyitja; az egész alkotmány s az emberi jogok kijelentése ezt bizonyitja és ép oly szembetűnőleg mind az, a mi XVI. Lajossal történt. A franczia háború nem is egyéb, mint a szabadkőmüvesi szabadság és egyenlőség háborúja, és nem volt más czélja, mint vagy a többi országok minden lakosait szintén szabadkőmüvesekké tenni, vagy mindannyiát a szabadkőmüvesi páholyok hatalma alá hajtani. Mert a nemzetgyűlések, a municipiumok, klubok, bizottságok stb. teljességgel nem voltak egyebek, mint csupa szabadkőmüvesi s illuminált páholyok.»

A lapoknak vonal alatti és vonal feletti részre felosztása is a harminczas évek találmánya. De csak a név volt új, maga a dolog régi. A feuilleton mai kifejlődését a hetilapoknak köszönheti. Hogy mennyit nyert a hirlapok tartalma az ugynevezett feuilleton túltengése által komolyságban és megbizhatóságban, az maradjon itt eldöntetlenül. Az a feuilleton-ostrom, melylyel ma egy-egy ünnepi szám melléklетében veszik a publikumot két tűz közé, nagyon is arra mutat, mintha minden lap abban keresné a maga erősségét, hogy ne engedjen a közönségnek időt, más lapot is olvasni. *h.*

HÁZASSÁG ÉHSÉGBŐL.

Elbeszélés. (Vége.)

Irta JÓKAI MÓR.

Jobb holnap egy tűzok, mint ma egy veréb.

Lord Dagobert helyet foglalva egy gömbölyü asztalkánál, tanácsot tartott a pinczérrel, hogy miféle lakomát lehetne csapni húsz frankból?

— Lássuk csak! Mi a legkisebb vad, a mi tiz frankért kapható?

— Két veréb.

— Helyes. Süttessen nekem két verebet; de jó vastag szalonnát pirittasson hozzá.

(Átkozott emlék! Azzal a piritott szalonnával!)

— Miféle ital az, a miből sokat lehet inni öt frankért? (Tortoninál.)

— Ah, lord Dagobert! milyen véletlen találkozás! Hát mit csinál ön?

— Egy pohár bokk.

— No, hát egy pohár bokkot. És aztán egy vajas kenyeret.

— Az három frank.

— Marad még önnek borravaló egy louisdorból két frank.

— Köszönöm, mylord.

E közben két hölgy telepedett le a szomszéd asztalhoz. Az egyik délczeg, élte virágában levő delnő volt, a másik éltesebb; olyan társalkodónő forma. Mind a kettő elegans öltözetben.

A fiatal hölgy elég fenhangon rendelt meg pástétomot fajdtyuk suprémeből.

(Fajdtyuk suprême! Fatális emlékek!)

A pinczér megjegyzé, hogy fajdtyuk suprême pástétomot nem szolgáltatnak adagonként; hanem csak egészben.

— Ugy volt értve. Aztán egy palaczk Cliquot-t.

S annak a két hölgy magában meg akar felelni.

Lord Dagobert odainté magához a pinczért.

— Ki ez a hölgy itt a szomszéd asztalnál?

A pinczér nagyott nevetet.

— Ez a hölgy? — Ez a hölgy önnek felesége, lord Mac Millan: — Lady Mac Millán.

A név emlitésére a hölgy is odatekintett.

— Ah! Lord Dagobert! Milyen véletlen találkozás! Hát mit csinál ön?

— Az utolsó louisdoromat fogyasztom. S akkor aztán készen vagyok a világgal.

— No lássa ön, én jobban gazdálkodtam. Én a húszezer fontomat szerencsés spekulácziókkal felszaporitottam százezer fontra. Most már visszavonultam s a rentéimből élek. Van nyolczvanezer frank jövedelmem és semmi adósságom.

— No — adósságom nekem sincs már.

— De igen is van, lord Mac Millan. Nekem adósom ön még azzal a bizonyos toaszttal. Tudja ön, mikor kiment megkeresni a pastilles de Bilint? Megtalálta ön már a gyomormegterhelés elleni lapdacsait?

— Most már semmi szükségem rájuk.

— No, hát most leróhatná ön az adósságát, lord Dagobert: itt a pohár!

Lord Dagobert végig gondolta a dolgot. Itt van egy szép asszony, még most is nagyon szép, nyolczvanezer frank évi jövedelemmel. Aztán el se kell venni; mert már megvan. — Fogta magát; otthagyta a két mai verebet s átült a másik asztalhoz a fajdtyuk pástétom mellé s aztán elmondá a tartozásban maradt felköszöntőt.

«Ezt a poharat az én kedves feleségem egészségére. Mylady Mac Millan cheers!»

... És így lord Mac Millan másodszor is megnősült — éhségből.

AZ 1892-KI NAGY HÁBORU.

A fentebbi czím alatt a Londonban megjelenő «Black and White», («Fekete és fehér») czimű angol képes betilap, érdekesen és ritka katonai szakavatottsággal irja le a jövendő, 1892-ki nagy háborút, a mint ez a szerző felfogása szerint valószinüleg be fog következni.

«A következő elbeszélésben, — irja a szerző, — megkisértem ama nagy háboru előzményeit s előreláthető eseményeit leirni, mely katonai és politikai szakemberek nézete szerint legközelebb ki fog törni. Munkatársaim, mindannyian a nemzetközi politika, valamint a hadászat terén jól ismert, tekintélyek az általános összetűközés legvalószinübb okait és a hadjárat lefolyását, valamint a diplomáczia működését úgy adandják elő, a mint ezt az események előreláthatólag magukkal fogják hozni.»

I.

Meglepő hírek keleti Európából.

Gyilkossági merénylet Ferdinánd bolgár fejedelem élete ellen.

A gyilkosok fölfedezése és kivégeztetése.

(Külön tudósítónk távirata.)

Philippopolis, april 3.

Egy tegnap lefolyt borzasztó jelenetnek voltam szemtanuja, mely nemcsak keleten, hanem valószinűleg egész Európában nagyhorderejű következményeket von maga után. Ferdinánd herczeg, ki a rhodopei hegyekben medvékre vadászott, onnan *Stambulov* urat és a többi miniszereket Szófiába hivatta, hol velük a Maczedoniában izgató orosz ügynökök kiutasítása felől akart tanácskozni. Midőn a vele együtt volt angol főkonzullal a palota felé hajtatott, én a pa-

lota tőszomszéds ágában lévő angol konzulátus épülete előtt ültem. A fejedelem hintaja előtt egy vén török szaladt, ki mindenkit a kitérésre nógatott, a mint ez keleten szokásos. A hintó körül sok ember, s ezek közt egy montenegrói suhancz is tolongott, kit tént, s mindenki azt hitte, hogy a herczeget meggyilkolták. A seb veszélyes, s alig van remény, hogy a herczeg életben maradjon. A miniszterek közül legelőször Stambulov érkezett meg, kinek arczán meglátszott, hogy nagyhorderejű elhatározásra szánta el után a szomszéd városok és falvak előljáróinak táviratilag meghagyta, hogy minden embert tartóztassanak le, ki estig házától távol volt. Ez leginkább azért történt, mivel a katonaság kivonulásáig a gyanus emberek könnyen megszökhettek a városból. A mi-

AZ ORGYILKOSOK KIVÉGZÉSE SZÓFIÁBAN.

ELŐŐRSI ÖSSZEÜTKÖZÉS: AZ ELSŐ LÖVÉS A SZERB-BOLGÁR HADJÁRATBAN.

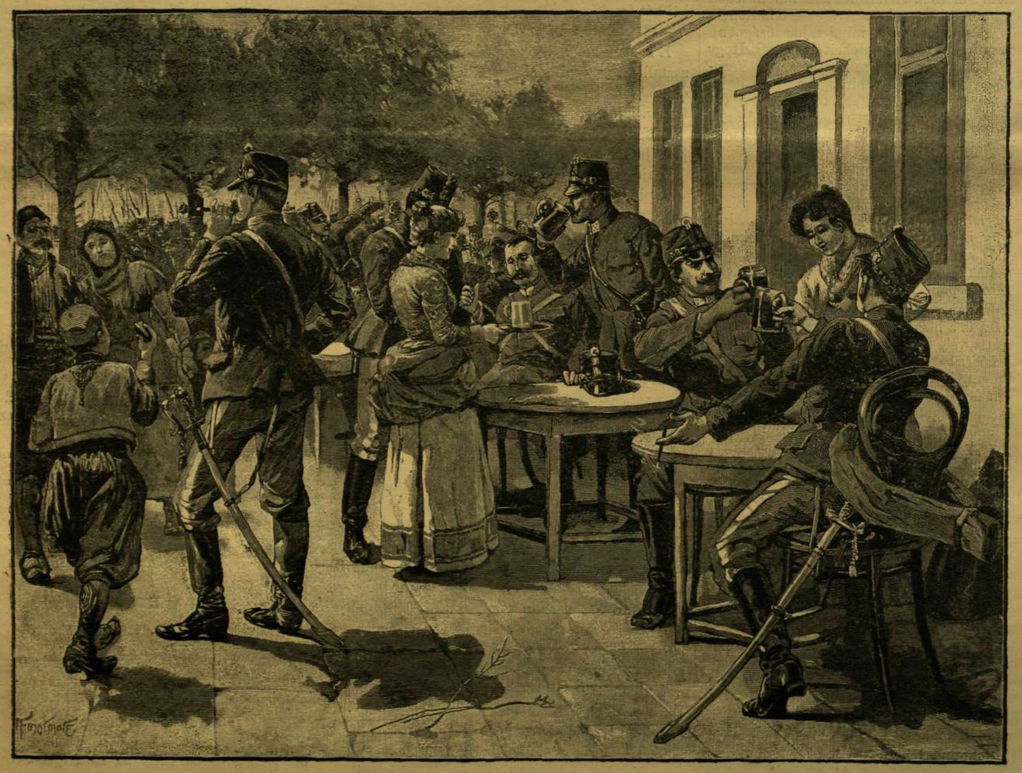

AZ 1892-KI NAGY HÁBORÚBÓL. — BELGRÁD MEGSZÁLLÁSA AZ OSZTRÁK-MAGYAR CSAPATOK ÁLTAL. «VÉGRE VALAHÁRA!»

előtte való napon több konzulátusi kavasz (benszülött szolgák) társaságában láttam. Abban a pillanatban, midőn a fejedelem a hintóból kilépni készült, a montenegrói suhancz jelére az imént a kocsi előtt haladó ál-török egy szurony alakú nagy késsel megszurta a fejedelmet. Mindez egy pillanat alatt történt. A sebesült fejedelmet a Konstantinápolyból véletlenül itt időző dr. Stekoulis gondozta, kinek végre sikerült a vérzést megállítani. A szófiai polgármester még a miniszterek megérkezése előtt az egész várost katonasággal vétette körül, s így onnan senki sem távozhatott. A miniszterelnök rövid tanácskozás magát. A sebesült fejedelmet a Konstantinápolyból véletlenül itt időző dr. Stekoulis gondozta, kinek végre sikerült a vérzést megállítani. A szófiai polgármester még a miniszterek megérkezése előtt az egész várost katonasággal vétette körül, s így onnan senki sem távozhatott. A miniszterelnök rövid tanácskozás nisztertanács együtt maradt, s a szemtanuk kihallgatásával foglalkozott. Jelentésem azért volt nagyon fontos, mivel észrevettem, midőn a többször emlitett török a montenegrinussal jeleket váltott. Ez utóbbi hamar megkerült, csakhogy akkorára szakálát már levétette s így a személyazonosság megállapítását csak

-én eszközölhettem. Ma reggel a kormány tagjai *Stambulov*-ot bízták meg a regensségel a hg felgyógyulásáig. *Stambulov* mindenekelőtt a hadsereg mozgósítás it rendelte el, azonkivül egy kiáltványban a népet feltétlen engedelmességre hivta fel. Délután azál-török is megkerült mire aztán mindkét gyilkos rögtönitélő katonai biróság elé állíttatván, a vasuthoz vezető főutcza egyik házának erkélye alatt felakasztatott. A montenegrói az utolsó pillanatban azzal dicsekedett, hogy a tőr, melylyel a fejedelem megsebesült, mérgezve volt. Az állítólagos török pedig, mielőtt a kötelet nyakára hurzták volna, keresztet vetett magára. Megjegyzem, hogy a két gazemberből egy szót sem lehetett kivenni, s így senki sem tudja, hogy honnan jöttek, vagy kinek nógatására követték el a merényletet. A kormány nyugtalanító hireket kapott Maczedóniából, hova még az éjjel csapatok küldettek. A merénylet értelmi szerzői valószínűleg a fejedelem meggyilkoltatása által a Balkán tartományaiban zavarokat akartak előidézni, melyek alatt átkos terveiket keresztülvihették volna.

*

Mi már régen megbarátkoztunk egy előbb-utóbb kitörendő európai háboru eshetőségével, mely valószinűleg inkább a Duna partjain, mint a *Rajna* körül fog lefolyni, de a most leirt merénylet a katasztrófa bekövetkezését minden-esetre siettetni fogja. A berlini szerződés megkötése óta Európában a béke fentartatott ugyan, de mindenki fegyverben állott s a népek folytonos izgatottságban úgy érezték magukat, mintha a háborúnak nehány nap mulva ki kellene törnie. *Szent-Pétervárott* ép úgy, mint

A TÉL PROLETÁRJAI. — ENDRŐDI SÁNDOR HASONLÓ CZÍMŰ CZIKKÉHEZ.

Bécsben, Párisban, Rómában vagy *Athenében* mindenki valószínűnek tartotta a válság kitörését. A szikra, mely az általános felrobbanást előidézheti, már mutatkozott.

Hol van most a vezérférfiak bölcsesége, kik mint például a német császár s ennek új birodalmi kanczellárja trónbeszédekben és diszebédi kijelentésekben azzal ámították a világot, hogy a béke épen e pillanatban teljesen biztosítva van, s hogy a politikai láthatáron még a legkisebb felhő sem mutatkozik. Mindez üres beszéd volt, mert az elzász-lotharingiai kérdés hegyes szálka gyanánt folytonosan elmérgesitette a helyzetet, Olaszország mindig még fel nem szabadult területeket emlegetett, egy szóval nincs oly népfaj, mely valami életbe vágó érdekkel ne foglalkoznék. A hármas szövetség magában véve nem képez egy tömör kőfalat, mely a hullámok erejét megtöri, hanem inkább egy elszigetelt helyen álló erődhöz hasonlít, melyet a minden oldalról előtóduló árvíz el fog boritani. Habár a három szövetséges hatalom mindent elkövetett, hogy a béke fentartassék, erőlködésük nem tartóztathatta fel a válság kitörését.

A török sereg mozgósítása.

(Távirati tudósítás.)

Philippopolis, ápril 5-én.

A fejedelem egészségi állapota sokkal jobb, mintsem ezt a történtek után várni lehetett volna. A vérzés megszünt, a sebláz nagyon csekély, nagyobb veszélytől most már nem kell tartani. Stambulov este visszatér Szófiába. Midőn ide utazott, a pályatestre köveket és erős faczölöpöket raktak, de a lassan haladó mozdony nem zökkent ki a vágányból, hanem ama tárgyakat egyszerűen félre lökte. Mily borzasztó zavar támadt volna, ha a fejedelemmel együtt a miniszterelnök is elvész, azt még képzeletben sem lehet megállapitani. Mostanában a nemzet hangulata ép oly emelkedett, mint a szerb háború kitörése előtt. Mindenre el vannak készülve.

*

Szófia, ápril 6-án.

Törökország a redifek első korosztályát behivta s azonkívül egyszerre két hadosztályt küld *Maczedóniába* a harmadik hadsereg kiegészítésére, melynek főhadiszállását *Monastir*ban tartja. A behivott csapatok tengeren mennek *Szalonikiba* s onnan vasuton továbbíttatnak. *Bulgária* egy hadosztályt *Kostendilbe* és *Dragodan*ba küld s mivel Szerbiától jót nem lehet várni, a sereg többi részei a *Slivnicza, Czaribrod* és *Trn* által képezett háromszögben fognak elhelyeztetni. A magas porta és Bulgária közt a legjobb egyetértés áll fönn, sőt azt hiszik, hogy a Drinápoly körül fekvő második hadsereg kelet felé fog előre tolatni. Tényleg a török csapatok már úton vannak *Üsküb* felé. A sürgönyözés innen kifelé nagyon nehéz, mivel a távirdák diplomácziai és katonai sürgönyök továbbításával vannak elfoglalva.

*

(Külön tudósítónk levele.)

Szófia ápril 9.

Az utolsó négy nap alatt oly dolgok történtek, melyek az államférfiaknak a béke állandóságáról elhiresztelt alapos nézeteiket és bölcs mondataikat végképen meghazudtolják. Ugyanis kitünt, hogy február óta még Törökország is minden feltünés nélkül behívta tartalékosait, mintegy 64.500 embert, mely alkalommal azt hiresztelték, hogy ugyan ennyi ember haza küldetik, mi azonban elmaradt. A redifek, számszerint 295 ezer ember, behivattak, mire nézve megjegyzem, hogy ennek a hirnek csak fele igaz. A negyedik hadsereg — Erzerumban — létszámát november óta bizonyára megkettőztette, a második hadsereg pedig két hadosztályt vont magához, a császári testőrséget és a redifeket. A testőrség egy más osztálya az úgynevezett *belgrádi erődségben* táborozik, honnan *Konstantinápoly* vizsgükségletét fedezi. Ezt azzal indokolják, hogy *Szerbia*, melyet a hatalmasságok eltiltottak attól, hogy őszi hadgyakorlatait a bolgár határszélen tartsa, azóta csapatjait nem küldi haza, hanem azokat *Negotinnál, Viddin* mellett, *Ak-Palankán* Pirot közelében, végre *Karanowatzon* — (*Novi-Bazártól* éjszak felé) — tartja készenlétben. Biztos kútfőből hallottam, hogy az *Üskübben* állomásozó török pasa három embert akasztatott föl egy kötélre, kik azt hireszlették, hogy a *megszabadító Oroszország számtalan sereged már uton vannak, s hogy minden hazafi kötelességének ismerje a török élelmi vonatokat és az apró különitményeket elfogni.* Azonkivül a most említett pasa ama falu lakosai közül, melynek szomszédságában a pályatestre köveket raktak, hogy a Szalonikiba induló vonat kizökkenjen, minden huszadik férfiut felakasztatott. Miután csak nagyon rövid sürgönyök vétetnek fel, a helyzet ismertetéséül csak e rövid levelet irtam.

*

Szerbia hadat üzen. Harczok a határszélen.

Szófia, ápril 10.

A szerb követ tegnap este átadta a hadüzenetet, s egyúttal útlevelét kérte, melyet egy óra multva egy mozdonynyal és kocsival rendelkezésére bocsájtottak. Mielőtt *Czaribrodba* eljutott volna, útját *Csinglavszy-n* túl nem folytathatta, mivel itt a bolgár határőrség a szerb lovassággal összetűzött, mely utóbbit a bolgárok egy, a czaribrodi vámházból hozott Gattling-ágyúval véres fővel visszavertek. Ennek folytán a *Trn* és *Slivnicza* alatt táborozó bolgár csapatok éjfél óta *Pirot* felé menetelnek, mely várost Battenberg Sándor herczeg Milán királytól 1885 novemberben szuronyrohammal elfoglalt, s hol *Khevenhüller* gróffal találkozott, ki őt arról értesítette, hogy arra az esetre, ha még egy lépést előre tenne, osztrák csapatokkal fog találkozni. Részemről a határhoz sietek, miért is tőlem nehány napig hirt ne várjanak.

*

Czaribrod, ápril 10. este.

Ma délután heves összecsapás történt *Sokojevo* és *Matoja* körül a határ szerb részén, egy bolgár dandár és egy szerb hadosztály között. Habár a bolgár csapatok a harcz előtt egy huzamban, pihenés nélkül, tizennégy óráig meneteltek, s tüzérségük nem volt, mégis egy órai kemény hadakozás után a szerbek, kiknek jobb oldalékuk megfutamodott, teljesen visszavonultak. Lovasság hiányában a bolgárok nem vették üzőbe a megfutamodott ellenséget, mert attól lehetett tartani, hogy a visszavonulás csak szinlelt és ily módon a bolgárokat a *Krupeczn*ál létező erődített szerb állodáshoz akarják csalni. Daczára annak, hogy a szerbek háta mögött ismét az oroszok állnak, a gonosz szomszédok meggyőződhettek, hogy ezuttal a slivniczai kudarczot helyre nem üthetik. Magától értetődik, hogy a nemzetközi vasuti közlekedés teljesen megszünt.

*

Ausztria elfoglalja Belgrádot. — Fegyverszünet.

Szófia, ápril 12-én.

Tegnap reggel *Matojából* kémszemlére indulva, azt találtuk, hogy a szerbek a Pirot és a Nisava folyó felé vezető út védelmére erős állodásokat készítettek, a mint ezt előre sejteni lehetett. Minthogy most már három üteggel rendelkeztünk, elhatároztatott, hogy az állodásokat okvetlenül el kell foglalni. E czélra a *szófiai* dandár *Marinov* őrnagy vezénylete alatt arczfordulatot tett, a *trni* dandár pedig *Redisevacz*tól balra huzódott.

Midőn alkonyatkor *Petrormov* őrnagy a *trni* dandárral megindult, a dombokon túl egy szerb hadikövettel találkozott, ki azt jelentette, hogy az osztrákok a Szávát *Belgrádnál*, a Dunát pedig *Szemendriánál* átlépték.

Az ilyformán a fővárostól elvágott szerbek 48 órai fegyverszünetet kérnek. Nagynehezen hat órai fegyverszünet jött létre, melynek lefolyása alatt csakugyan megtudtuk, hogy Ausztria jóakarata hatodfél év lefolyása alatt Bulgáriát kétszer foszthatta meg a nisi vonal birásától, mely az egész vidék hadászati fővonala. Ily körülmények közt egy-két napi fegyverszünetet kellett megkötni, én pedig egy üres vonaton visszamentem Szófiába. Az egész városban mindenki azon boszankodik, hogy Szerbia ismét elkerülte a megérdemelt büntetést, de egyúttal azon is nevettek, hogy *Belgrádban* nem igen számítottak az osztrák vendégekre, kik onnan egyhamar nem igen fognak elmenni.

A «La Bulgarie» czimű lap zimonyi levelezője kedélyes modorban irja le a belgrádiak meglepetését, midőn a hidon átrobogó vonatból az indóháznál utasok helyett egy fél dandár osztrák gyalogság négy tábori ágyúval s ugyanannyi Nordenfeldt-féle ágyúval kibontakozott, mely küldeményt egy fél óra mulva a dandár másik fele követte. A legénység hamar elszállásolta magát, részint pedig az üres laktanyákban foglalt helyet, mig a tisztek a különféle szállodákban és fényes kávéházakban oly fesztelenül helyezkedtek el, mintha csak otthon lettek volna. *Ausztria* Bulgáriának, Szerbiának, Törökországnak valamint a nagyhatalmasságoknak tudtára adta, hogy tekintettel Szerbia szorult helyzetére, biztonsági okoknál fogva *Szemendriát* és *Belgrádot* megszállotta. Ezen kivül kijelentette, hogy ezen pontokat folyton meg fogja tartani. Egyebekben azon esetre, ha a «status quo ante» fentartása a Balkán félszigeten részéről még egyéb akcziókat tenne szükségessé, Európa elhatározását fogná kikérni.

(Folyt. köv.)

EGY ÉJJELI KIRÁNDULÁS.

Bret Harte elbeszélése. (Vége.)

A fiatal hölgy bizonyos okoknál fogva egy szóval sem szakitotta félbe Hay-nek panaszló hangon elmondott bizalmas közleményeit.

— Ön pedig, asszonyom, valószinűleg hittéritéssel foglalkozik, vagy tán az üdv hadseregéhez tartozik . . . ?

— Nem egészen, — felelé a hölgy mosolyogva.

— Bocsásson meg, de csinos öltözéke daczára látom, hogy nagyon komoly is tudna lenni . . . A szentírást sokat forgatja, nemde?

— Eléggé jártas vagyok benne.

— Ismeri ön Saul történetét, kinek utját állotta Damaszkus felé a lángos pallossal fölfegyverkezett angyal?

— Ismerem.

— Nos, ilyesminek kellett ma velem történni, — folytatá Hay, szemeit az előtte álló hölgyre szegezve. — Természetes dolog, hogy *én* semmit sem láttam, a mi ilyesmihez hasonlitott volna, de érezni, nagyon furcsán éreztem magamat s ezért lovam soha sem tudott a helyes utra jutni, hanem velem együtt mindig egy körben forgott.

— De Saulus valami rossz járatban volt, mig ön, a mint mondá, üzleti dologban kelt utra.

— Igen, igen, — viszonzá Hay lassu hangon, — csakhogy az üzletből, mely után jártam, valami üldözés is bekövetkezhetett volna. Ha akarja, röviden elmondom az egészet. Ha azonban fáradt, térjen nyugalomra. Nem kell sietnie, az éjjel gondját viseljük, s ez önnek semmibe sem kerül, holnap reggel befogatok a szánba, mehet, a merre tetszik. Nem kiván egy csészeteát? Rögtön előszólítom Zulejkát.

E szavak után Hay felkelt helyéről.

— Nem, uram, ne fáraszsza magát, Zulejka már megkinált theával és most saját szobájában számomra ágyat vet nekem. Nagyon lekötelezne, ha az imént emlitett történet végét elmondaná.

— Nos, az az ember, kit fel akartam keresni, amott túl a hegyen lakik és sok, nagyon sok szénát szokott összetakaritani. Szerződési viszonyban állok vele. Ő most arra akart kényszeriteni, hogy magasabb árakat fizessek a sarjuért, mert különben a szerződést nem hosszabbitja meg. Én pedig tudom, hogy ez csak szemfényvesztés, mert ha én nem veszem meg a termést, nálamnál jobb vevőt nem kap, s így a haszonbért sem tudná kifizetni. Azt az embert sok baj érte; őt is cserben hagyta felesége ép úgy, mint engem. Ez is San-Franciskóba szökött valami olasz énekessel vagy tánczossal. Nos, e tekintetben egyformán jártunk. Ő pedig a helyett, hogy példámat követve, az Ur látogatását keresztényi megadással türte volna s a szent-irás szavai szerint a fájós szemet kiszakitotta volna, elszaladt, a bünbe esett asszony után és csak akkor tért vissza házába, midőn látta, hogy az orczátlan fehér nép szeme közé nevetve, minden nappal éli világát. Ámde ez a hajsza évekig tartott, mi alatt vagyona otthon elpusztult s cselédjei csak az üres falakat hagyták hátra, melyekből még a vaspántokat is kiszedték. Ugy látom, asszonyom, hogy ön elálmosodott, unatkozik.

— Nem, nem, — felelé a hölgy, ki az egész idő alatt a kandalló tüzét nézte, — nagyon érdekes dolgokat mesél; a legfurcsább az egész dologban pedig az, hogy két ember, kit majdnem egyforma sors ért, még szomszéd is legyen.

— Mondja inkább *vevő* és *eladó* asszonyom, nem *szomszéd*, sem *barát*. Hanem most, a mint az irás mondja, a gondviselés láthatatlan kezei beleelegyedtek a dologba. Ugyanis ma délután *Jim Briggs* tőszomszédom, — kinek *Horseley* különczkódéseit elmondottam, — mellesleg legyen mondva, a póruljárt szomszéd neve Horseley, — nos, Briggs azt találta megjegyezni, hogy én minden esetre jól járhatok Horseley szorult helyzetével, míg viszont ő végképen tönkre fog menni, mihelyt a szerződést vele újra — természetesen leszállitott árakkal, — megkötöttem. Ugyanis biztos kútfőből hallotta, hogy Horseley felesége megunta az örökös csavargást és jelenleg csak egy emberrel él San-Franciskóban, ki nem bánná, ha tőle jómóddal megszabadulhatna. Mihelyt ez Horseley tudomására jut, újra itt hagyja mindenét és az asszony után fog szaladni, de előbb holmiját potom pénzen eladogatja. Ezeket mondá nekem Briggs, s ezért indultam Horseleyhez, hogy esetleg más vevőket megelőzzek.

— Ez, a mint mondani szokták, jó üzlet lett volna, — jegyzé meg a fiatal hölgy oly hangon, mely Hay-nek sehogy sem tetszett. — És ha szabad kérdeni: miért nem ment tehát Horseleyhez? Oh, igen, tudom már, ön valamit emlegetett, mi eszébe jutott, vagy útját állotta . . .

— Eszembe semmi sem jutott, utamat semmi sem állotta, — felelé Hay lassu hangon, — de valami különös érzés fogott el, s ezért visszatértem, arra gondoltam, hogy az a szegény ember tulajdonképen most nyugodtan ott ül szobájában és tán nem is gondol többet arra a szerencsétlen nőre, én pedig újból fölmelegitem az egész dolgot. Mindezt valóságos üldözésnek tartottam, de az ördög nem hagyott nyugodni, és valahányszor erőt vett rajtam, mindanyiszor arra szoritottam lovaimat, hogy a hózivatarban előre vigyenek. Ez mindössze háromszor történt, végre aztán mégis megfordultam és haza jöttem.

— Most pedig azt hiszi, — folytatá a nő mosolyogva, — hogy ön helyett más nem fogja az alkalmat felhasználni?

— Kivülem és Briggsen kivül Horseley nem igen érintkezik mással. De mondja csak, nemde furcsa dolog volt az, mi rajtam történt?

— Nagyon furcsa, mert úgy látszik, hogy ön tulajdon családja irányában nem szokott oly gyöngéd figyelemmel viseltetni.

Hay nem igen vette észre a gunyos mosolyt, melylyel a nő e szavakat kisérte.

— Igen, ebben van valami, s ezért az egész dolgot isteni sugallatnak tekintem.

Az öreg ember egész valója látszólag mély benyomást tett a nőre, ki most már egészen más szemekkel nézett reá. Egy pillanatig néma csend uralkodott a szobában, mely idő alatt a künn üvöltő szélvész nesze még élénkebben meghallatszott. Ekkor a nő helyéről oly gyorsan kelt fel, hogy Hay mintegy bámulva szegezte reá szemeit.

— Nos, Hay ur, akarja-e tudni, mit jelentett ama sugallat, melyet az imént emlegetett? Ez Horseley esetével semmiféle összefüggésben nem áll. Nem. Az egész csak azért történt így, hogy ön utjából visszaforduljon, haza jöjjön s itt velem megismerkedjék. Ez az egész; s most miután ez megtörtént, öt percz mulva utra kelek. Ön már az imént felajánlotta lovát, szánját, én pedig mindezt elfogadom és elmegyek. Isten önnel!

— Ha megengedi, és csakugyan nem akar itt maradni, magam fogok a szán után nézni.

— Nagyon le fog kötelezni . . .

Az öreg ember magára vette kabátját és kiment, mire Zulejka rögtön a szobában termett.

— Nos, mi történt? kérdé kiváncsi hangon.

— Minden rendén van, — felelé a nő gyorsan, — habár mostanáig még semmit sem tud. De az utat némileg már kiegyengettem, és holnap ilyenkorra tisztában leszünk egymással. De addig egy szót se beszéljen, mig én Jackkal nem találkoztam, ki önt a történtekről értesítendi.

Mindezt a nő nagyfoku felindulásban mondá.

A szán csengetyüi az udvaron a jármü megérkezését jelezték. Az idegen nő azt suttogá Zulejkának: — Ő nem jöhet velem, tartsa vissza!

Ekkor bundája galléját fejére huzva, a szánba ugrott és a gyeplőket kezébe vette.

— De ön nem mehet egyedül, — mondá Hay, — azt gondoltam . . .

— Nem, nem, apa nagyon ki van merülve, — veté közbe Zulejka, — a szánt majd délelőtt visszaküldik.

A nő helyéről oly gyorsan kelt fel, hogy Hay mintegy bámulva szegezte reá szemeit.

— Megtalálom én az utat magam is, — folytatá az idegen nő, — amott az erdő sarkán felfelé egyszerre oda jutok. Jó éjszakát.

A lovak felágaskodva a hóban és ködben eltüntek.

Atya és leány visszatértek a szobába.

— Vajjon ki lehet ez a nő? kérdé Zulejka, atyjához fordulva.

E szavak után egy összegyürt levelet nyujtott át Zulejkának, melyet ez elolvasott.

— Nem tudom, de annyi bizonyos, hogy nem e vidékre való. Az efféle fajból való feleség kellene Jacknak, ha valamikor házaséletre adná fejét.

Zulejka arcza az örömtől sugárzott.

— Tán jobb lenne, ha édes atyám lefeküdne, késön van, meg aztán atyám rosszul néz ki, mintha az éjjeli kirándulás nagyon megviselte volna.

— Tudod-e, mit mondott, — folytatá Hay, ki ugy tett, mintha leánya intését nem is hallotta volna.

— Nem.

— Képzeld csak, azt mondotta, hogy én azért forditottam vissza utamból, hogy vele megismerkedjem! Nemde eredeti gondolat!

És az öreg kezeit dörzsölve jó izüen nevetett.

Zulejka visszavonult hálószobájába, Hay pedig a kandalló előtt ülve a szél üvöltését hallgatta és tán a hölgyre gondolt, kivel az időt oly kedélyesen eltöltötte. Hajnal előtt Zulejka ablakát valaki megzörgette. Midőn ruháit magára kapva, az ablakot kinyitotta, fivérét pillantotta meg, kinek arcza nem a legjobb kedvet mutatta.

— Mi történt az este apa és *ő* közt? — kérdé a fiatal ember.

— Semmi.

— Olvasd el ezt. Ezelőtt egy félórával kaptam; az az ember hozta, ki a szánt ide visszahajtotta. E szavak után egy összegyürt levelet nyujtott Zulejkának, melyet az olvasott:

«A játéknak vége van, én nem veszek többé részt benne. Fogadd el tanácsomat és ne folytasd többé, mig jobb idők nem lesznek. Ne tedd meg valamiképen azt a bolondságot, hogy utánam fuss. Atyád nagyon okos és jóravaló ember, kit nem tudnék megcsalni.

— Ezért lakolni fog az öreg, bármit is mondott neki, — mondá Jack dühösen, — hol van?

— Tán csak nem mész most hozzá, Jack?

— Nem e? E szavak után szenvedélyétől elragadtatva a belső lakosztály felé sietett. *Zulejka* utána indult és hallotta, hogy fivére atyja hálószobájának ajtaját ökleivel döngeti.

Az iroda ajtaja félig nyitva állott. Atyja még ott volt. Tán elaludt? Igen, mert látszólag a kihült kandalló felé hajolt. De kezei, melyeket ott melegiteni akart, örökre kihültek, s ő maga soha többé nem mozdult, hanem az örökkévalóság álmába merült . . .

. . . . . .

*

Az egész szomszédságban valódi szerencsének tartották, hogy a fiu épen akkor jött haza az Atlanti-oczeán partjairól, midőn a betegeskedő apa meghalt. De még sokkal jobban feltünt, hogy a két testvér a birtokot eladta, melyet Jack bájoló menyaszonya még a lakodalom napján sem akart viszontlátni.

I. NAPOLEON ÉS KORA.

IV.

A szövetségesek Párisban.

A közeledő veszély hirére *Napoleon* 160,000 ujoncz megajánlását kérte s további 120,000 népfelkelőét az 1814, 1813 és 1812-diki korosztályból, mely számot később 300,000 emberre emelt. Az adót is jelentékenyen növelte, 30 százalékos pótadót vetve ki a földadóra, a miből 80 millióra számitott s az ingók adóját is megkétszerezte.

Azt remélték, hogy az inváció csak 1814 áprilisében fog bekövetkezni, de a szövetségesek már 1813 deczemberében 70,000 emberrel rendelkeztek Olaszországban, 100,000-rel Spanyolországban, 200,000-rel a Rajnánál s még további erősitéseket vártak a kontinens minden részéből.

Váratlan akadályra talált *Napoleon* a kamarák magatartásában, melyek teljességgel nem látszottak rokonszenvezni a császár nagyravágyó kalandos terveivel, nem titkoltak békés hajlamaikat, s a követelt nagy áldozatok fejében legalább is a politikai rendszer megváltoztatását s az alkotmányos kormányzathoz való visszatérést sürgették. *Napoleon* erős szavakban adott kifejezést megbotránkozásának a szokásos új évi fogadások alkalmával. «Vigasztalásra volt szükségem, — úgy mond, — önöktől vártam azt, és sárral akartak beszennyezni; de én oly ember vagyok, kit megölni igen, de meggyalázni nem lehet. Kik önök? A nép képviselői? Nem. Az én vagyok. Négy izben hivott el a nemzet, és négyszer láttam magam mellett öt millió polgár szavazatát. Nekem jogczimem van, önöknek nincs . . . . . Különben mi a trón? Négy darab fa, egy darab biborral leteritve. De a trón a nemzet, s engem nem lehet attól elválasztani. Mikor arról van szó, hogy az ellenséget visszaverjük, intézményeket kivánnak, mintha nem volnának intézményeink! Hát az alkotmányozó gyülést akarják utánozni és újra forradalmat kezdeni? De én nem követem XVI. Lajos példáját s inkább fogok tartozni a souverain néphez, semhogy rabszolga király legyek.»

Mig igy folyt a harcz a császár és a törvényhozó testület közt, a csehországi főhad átlépte a Rajnát 1813 decz. 21-én; követte nemsokára

a sziléziai hadsereg s az éjszaki hadsereg, mindhárom a Marne és Saône sikjain adva egymásnak találkozást, hogy egyesülten induljanak Páris ellen.

Napoleon a Tuileriákban gyűjtötte össze gárdatisztjeit, s megható beszédben bizta rájuk Páris, a császárné és fia védelmét, mely utóbbit ez alkalommal karjaiba vette és úgy mutatta be híveinek. Érzékeny szavakkal bucsúzott el Mária Lujzától is. Könyüket minden szemben. Két nappal utóbb Napoleon elhagyta Párist, maga helyett Mária Lujzát hagyva hátra, mint regensnőt.

Czélja volt megakadályozni a szövetséges seregek egyesülését s külön verni meg mindegyiket. E terv azonban Saint-Diziernél dugába dőlt; *Blücher* és *Schwarzenberg* herczeg egyesültek s együttes erővel támadták meg Napoleont Rothiernél. Majdnem ugyanakkor hatolt be délen *Wellington* Franczia-országba. *Soult* Touluseba vonult vissza; *Maison* ott hagyta *Bernadotte* előtt Belgium határát, *Murat* nyiltan az ellenséghez pártolt, Németország minden helye, Hamburg kivételével, a szövetségesek kezébe esett.

Most *Nogent sur Seine*nél megindultak a béketárgyalások, melyekre egész környezete ellenállhatatlanul ösztönözte Napoleont. De többé már nem volt szó, mint Prágában, Franczia-ország *természetes* határairól, a koaliczió csak a forradalmat megelőző régi határokat volt hajlandó elfogadni. Napoleon nem engedett: «Azt akarják, hogy kisebbnek hagyjam hátra Franczia-országot, mint a milyennek kaptam? Inkább a halált, mint a gyalázatot!»

S e perczben volt némi joga Napoleonnak így beszélni, mert tudta, hogy Blücher és Schwarzenberg egyesült hadai a rothiérei véres ütközet után újra szétválva folytatták utjokat Páris felé. A hadjárat második fázisa megkezdődött. Napoleonra nézve dicsőséggel és lehetetlenséggel határos győzelmekkel teljes. Öt nap alatt 30 ezernél kevesebbre olvadt seregével négy fényes diadalt aratott s 120 ezer embert tett harczképtelenné, kik közül 20 ezer a csatatéren maradt.

De hátra volt még a cseh-országi hadsereg, mely a Szajna völgyén tartott Páris felé. Hogy e tervet meghiusítsa, *Napoleon* ott hagyta Blüchert és Schwarzenberg herczegre vetette magát, kit hátrálni kényszerített.

Páris egyelőre mentve volt, de azért a châtilloni kongresszuson folytatott alkudozások még sem vezettek eredményre. A franczia részről tett ajánlatokat meg sem hallgatták.

A legutóbbi mérkőzések után *Napoleon* pár napig pihentetni volt kénytelen kis seregét. Csak márcz. 17-én vette fel újra a harczot Schwarzenberg herczeggel szemben, ki Arcis (sur Aube) mellett foglalt volt állást. 16,000 franczia állott itt több mint 100,000 emberrel szemben, mely túlnyomó erőt ötször verte vissza. A harcz kora reggeltől éjfélig tartott. Itt történt, hogy egy bomba majdnem a császár lábai előtt hullott le. A legénység ijedten huzódott vissza, de Napoleon a néma szemrehányás pillantását lövelve katonáira, lovával a lecsapott bombához ugratott s fölébe állt. Nemsokára megtörtént a robbanás. Mikor a füst eloszlott, ott látták állni Napoleont hidegvérrel, mellette roppant számáról s szélvészhez hasonló gyorsaságukról.

NAPOLEON BUCSUJA MÁRIA LUIZÁTÓL.

Párisban még volt mintegy 30—35 ezernyi nemzetőrség és katonaság; azonkivül 100 ezerre mehetett a fegyverfogható munkások száma is. De mindezeket nem lehetett hamarjában szervezni s fegyverekkel kellően ellátni. Még azoktól is, kik maguk kérték, megtagadták a fegyvereket, vagy megfelelő érték letétbe helyezése mellett bocsátották csak rendelkezésökre. Egy politikust, ki azt indítványozta, hogy szaggassák fel a következet és emeljenek torlaszokat, azzal torkolták le, hogy: «Ugyan mire gondol? Ezek forradalmi rendszabályok és mit mondana hozzá a császár?»

(Folyt. köv.)

EGYVELEG.

* **Az angol királynő** elrendelte, hogy testőrségének mohamedan tagjai veres, kék és aranyos turbánt viseljenek.

* **A méhek a háboruban.** Az 1522-ki parasztlázadás alkalmával Münchsteinach kolostor apátja oly módon mentette meg magát a lázadóktól, hogy egész sereg méhkast dobatott a parasztokra. Hasonló eset fordult elő a 30 éves háboruban is, midőn az ostromlott kissingeniek a svédekre méhkasokat dobáltak, mig el nem futottak, így védelmezték meg magukat a burgundiak is a svájcziak ellen az ugynevezett ponterliai hadjáratban.

* **Gasztronomus császár.** II. Vilmos császár, a mikor közelebb a württembergi királylyal a potsdami testőr-huszár kaszárnyát látogatta meg, elment a kantinba és ott a gőzölgő kolbásztartóból jókora kolbászt adatott magának. Mikor tányért, kést és villát hoztak neki, így szólt: «Csak adják ide; meleg kolbász úgy izlik legjobban, ha marokből eszik.» Ezután legjobb étvágygyal költötte el a kolbászt.

* **Haderők nagysága.** Olyanagy hadseregek, mint a legutóbbi porosz-franczia háboruban, midőn két milliónál több katona volt mozgosítva, még soha sem állott szemben egymással. A régiek hadtestei aránylag kicsinyek voltak. Nagy Sándor 40,000 emberrel hódította meg az akkor ismert világot s a rómaiak hadjárataiban is legfeljebb 3—4 legió (18—24,000 katona) vett részt. A középkorban legnagyobb volt Bouillon Gottfried serege, 700,000 fővel. Ennél több ember — 1,200.000 — harczolt egymással a hét éves háboruban s Napoleon idejében a lipcsei csatában már másfél millió harczos mérkőzött.

* **Asszonyok mint kárpótlás.** Afganisztán nyugoti vidékén a gyilkosságért még ma is 12 nőt kell adni a gyilkos családjából s legalább hatnak hozományt is kell hoznia. Egy kéz, orr vagy fül levágásáért 6 asszony a birság, egy fog kiütéséért 3, egy homloksebért egy asszony. Kisebb sebesülésekért elegendő, ha a bünös földre borul és bocsánatot kér. A keleti vidékeken az asszonyok helyett már pénzbirságot fizetnek, de a nőkért járó dijakat veszik a számítás alapjául.

* **A női hozomány** legrégibb történeti adaléka egy nemrég Hillohan egyiptomi községben felfedezett ősrégi végrendelet, melynek keltezése is van III. Amenemka király idejéből, azaz K. e. mintegy 2220 évvel. A végrendelkező minden vagyonát nejének hagyja, jelül, hogy már jóval 4000 évvel ezelőtt teljesen elismerték az egyiptomiak a nők jogát arra, hogy önálló birtokosok legyenek.

* **A vakok számára** egy nagy angol humanisztikai társaság egész könyvtárt akar kiadni Braillejelekben. A múlt évben 65 vakembert foglalkoztatott a társaság ezzel a munkával, kik ez idő alatt 8500 művet állítottak elő a nagy nemzetek nyelvén s ezenkivül latin és görög munkákat is.

* **Szokatlan elégtételt** vett magának Johannesberg délafrikai városban egy operatársaság az őt erősen kritizáló helyi napilapon. Egy esti előadás nagy részét a kritizáló lap ellen irányuló couplék foglalták el s aztán az egész társaság, férfiak és nők, megrohanta a szerkesztőségi irodát s ott minden lehető apróságot összerombolt.

* **Telefon-összeköttetést** létesítettek Bulgáriában is Szófia és Philippopolis között. A távolság a két város között közel 180 km.

* **A harminczéves háboru** történetére vonatkozó igen becses okiratokat találtak a dorpati egyetem könyvtárában. A mintegy 600 darab okirat közt van De la Gardia Jakab svéd hadvezér levelezése Oxenstierna Jánossal, különösen a westfaliai béke előmenyére vonatkozó dolgok s ezenkivül Gusztáv Adolfnak is hatvan sajátkezüleg irt levele.

* **Melegítő mináglyák.** Pétervárott a legutóbbi rendkivül hideg napokon az utczákon mináglyákat gyujtottak, hogy a szegény emberek melegedhessenek. A közhasznu mináglyák költsége aránylag csekély volt.

KONSTANTIN NIKOLAJEVICS NAGYHERCZEG.

(† 1892. január 25.)

Konstantin Nikolajevics nagyherczeg, a «vas czár»: *Miklós* másodszülött fia, s a mostani uralkodó nagybátyja, január 25-én Szent-Pétervárott meghalt.

Egyénisége bennünket leginkább azért érdekelt, mivel az orosz uralkodó-ház tagjai közül csakis *Konstantin* nagyherczeg, — kinek akkori, fiatal arczképét is bemutatjuk itt, — jelent meg Magyarországon az 1848/9-iki szabadságharcz lefolyása alatt.

Midőn *Miklós* czár a legutolsó pillanatban azon szerződésileg kikötött szándékáról lemondott, hogy az orosz sereget maga személyesen vezesse Magyarországba, katonáinak tudtára adta, hogy helyette a czárevics trónörökös (utóbb II-ik Sándor czár) betegeskedése miatt másodszülött fiát, *Konstantin* nagyherczeget küldi: *hogy az orosz zászlók dicsőségének tanuja legyen.*[1]

Az akkoriban még alig huszonkét éves nagyherczeg nem avatkozott a *Paskievics* tábornagy teljhatalmú parancsai alatt álló sereg vezényleti ügyeibe, s habár teljes katonai kisérettel, hadsegédekkel s külön vezérkari irodával jelent meg a miskolczi főhadiszálláson, valamennyi egykorú katonai iró egyhangú kijelentése szerint leginkább azért járt a sereggel, hogy atyjának, ki *Paskievics*ban nem igen bizott, a helyzetről megbizható tudósításokat küldhessen.

Paskievics herczeget a nagyherczeg küldetése nagyon bántotta, a miről hadsegéde: *báró Osten-Korff ezredes* nevén kiadott emlékirataiban többször említést tesz. Midőn a Miskolczon kiütött járványos betegségek alig három hét lefolyása alatt 23 ezer orosz katonát elpusztitották, *Konstantin* nagyherczeg, Paskievics kérelmére, *Sass* tábornok hadtestéhez indult, mely akkoriban Árva, Liptó és Turócz megyékben állott. Itt Konstantin nagyherczeg már szabadabban mozoghatván, az ottani tót ajku néppel, de különösen a lelkészekkel érintkezett s — mint Osten-Korff felemlíti, — *«nagy ámulatára azt tapasztalta, hogy a szláv fajrokonok a magyar mozgalom legőszinlébb hívei.»* A nagyherczeg a *bereg- és ungmegyei ruthének közt is járt*, kiknek templomaiban megtalálta ugyan a Moszkvából és Szent-Pétervárról küldött ikonokat (szent képeket), de az értékes keretek nélkül, melyeknek árát a popák okosabb czélokra fordították.

Konstantin nagyherczeg tanuja volt a julius 16-iki váczi kudarcznak, midőn *Görgei* és *Leiningen* visszavonuló félben lévő seregeik utóvédével *Sasst* és *Paskievicset* megverték. Látta továbbá a debreczeni egyenetlen harcz lefolyását, a midőn kevésbe múlt, hogy a honvéd-tüzérség jól irányzott lövései, melyek katonai kiséretéből nehány tisztet megöltek, őt is leteritsék; így azonban csak paripáját vesztette el.

A mint egykorú orosz irók munkáiból tudjuk, *Konstantin* nagyherczeg a debreczeni csata után nehány napig betegeskedvén, csakis az osztrák kormány főbiztosa által Debreczenben rendezett orosz isteni tiszteleten és az erre következett lakomán jelent meg, midőn az osztrák kormánybiztos német nyelven elmondott felköszöntésére franczia nyelven a czárt és az orosz sereget éltette.

A fegyverletétel után az orosz és osztrák főszereplők közt felmerült nézeteltérések Nagy-Váradon oly mérveket öltöttek, hogy *Konstantin* nagyherczeg személyes jelentéstétel végett tüstént a czárhoz, Varsóba utazott. Innen azonban a nehézségek megoldása végett Bécsbe nem *Konstantint*, hanem *Sándor* nagyherczeg trónörököst küldte a czár, mivel attól kellett tartani, hogy *Konstantin* nagyherczeg *Haynauról* és a többi szereplőkről nem a legjobb dolgokat mondaná el.[2]

Az az elterjedt hír, mintha a *Rüdiger* gróffal, illetőleg *Paskievicsc*sel folytatott alkudozások alatt Görgei a magyar koronát *Konstantin* nagyherczegnek felajánlotta volna, — teljesen alaptalan.

A fegyverletétel előtt s közvetlenül ez után, magasrangú orosz tisztek nemcsak Nagy-Váradon, de Aradon is oda nyilatkoztak, *hogy a czár szövetségese bajából semmiféle előnyt vagy hasznot húzni nem akar.* Hasonló értelemben irnak e tárgyról emlékirataikban *Osten-Korff, Simunich gróf* és legujabban *Tsetyrkin* államtanácsos, ki, mint az orosz sereg vezér-orvosa, folyton *Paskievics* főhadiszállásán tartózkodott. *Tsetyrkin* csupán arról tesz említést, *hogy a magyarok a czárnak* egy *Leuchtenberg* herczeggel megalapitandó orosz szekundo-genitura részére ajánlották fel a koronát, mit azonban Paskievics herczeg határozottan visszautasitott.

Miklós czár halála után *Konstantin* nagyherczeg a tengerészeti ügyek élén állott, de mivel szabadelvü nézeteivel az akkoriban mindenható udvari pártot maga ellen zúditotta, a czár utazni küldte, 1862-ben azonban Lengyelország kormányzatával bizta meg. Varsóban a lengyel nemességet szelidséggel akarta megnyerni és sokáig arról volt szó, hogy II. Sándor czár öcsese javára a lengyel trónon egy szekundo-genituratalapit, mely terv azonban a lengyelek ellenkezése folytán elejtetett.

Konstantin Nikolajevics nagyherczeg fiatalkori (1849-iki) arczképe.]

Konstantin Nikolajevics nagyherczeg legutóbbi arczképe.

II. Sándor czár megöletése után oly hirek keringtek *Konstantin* nagyherczegről, mintha ez a merényletről tudott volna, sőt ennek értelmi szerzője lett volna, mely koholmány alaptalanságát azonban a megejtett vizsgálatok kiderítették. Mindamellett a mostani czárnak trónraléptе után első dolga az volt, hogy nagybátyját hivatalaitól és méltóságaitól megfosztotta és számüzte.

Konstantin nagyherczeg csak 1883-ban tért vissza Oroszországba, de az udvarnál többé nem jelent meg. Idősebb leánya, *Olga*, görög királyné; kisebbik fia meghalt, az idősebbel, *Miklós* nagyherczeggel nem sok öröme volt, mert rendkivül kicsapongó ember lévén, külföldön nem a legjobb hirt hagyta maga után. Legutóbb a czárnak megtagadta a hűségesküt, a miért Taskendbe számüzték. A mostani trónörökös nagykorusitása alkalmával kegyelmet kapott ugyan, de azért az udvarnál teljesen mellőztetett.

[1] Lásd Osten-Korff báró Paskievics főhadsegéde 1849-iki emlékiratait.

[2] Lásd *Osten-Korff* báró emlékiratait.

A TÉL PROLETÁRJAI.

Fakó madarak biz ezek, s a dalhoz sem igen értenek.

— Kár-kár! Csirip-csirip!..

Ugyan, ki rajongana holmiféle varjuért, vagy verébért? Már megszoktuk őket a madárvilág «gamin»-jainak tartani: az utczáról élnek. Ők a «misera plebs», a kopott elem, minden kecsesebb és vonzóbb különösség nélkül. Semmi rendkivüli nincs rajtuk. Ha még egyenként, szórványosan látnók őket, de nagy, sürü csoportban járnak; annyit látunk belőlük minduntalan, hogy szinte unalmasak. S ha még csak unalmasak volnának! de a varju nehézkes és ostoba, a veréb túlságosan ugra-bugra és szemtelen.

— Kár-kár! Csirip-csirip...

Szent isten! miféle harmoniátlan, éktelen dal ez! Valóságos fürész-hangok. Kit bájolhat el ez a rikácsolás? kit az a látvány, mikor e proletár madár-tömeg nagy gomolyokban kóvályog ide-oda, lehömpölyög a téli ég szürke magasából a háztetőkre, az utczákra, az erdők behavazott avarjára, vagy a szemétdombokra? Mert az izlésük nem válogatós, s egyik felekezetnek sincs oly ékes tollazata, hogy féltenie kelljen ragyogó szineit a — piszoktól.

És mégis! nem tehetek róla, én bizonyos meghatottsággal nézegetem e nyüzsgő, viaskodó madár-csoportokat, a hogy a rideg tél havában, viharoktól edzett szárnyaikkal ott röpködnek a komor, öreg fák alatt s kaparászva, borzolva a havat, élelem után kutatnak.

— Kár-kár! Csirip-csirip!..

Meghatottsággal hallgatom egyhangu, folyton ismétlődő kiáltásaikat, melyeket dal számba valóban csak a jóakarat, vagy a költői érzelmesség vehet.

Oh, mennyivel, mily összehasonlíthatatlanul szebb a — csalogány éneke! Most nincs itt, de tavaszszal visszatér s megrakva fészkét az erdők ág-bogán, csodás trilláival elhallgattatja őket és e csodás trillák szövege körülbelül ezt fogja nekik mondani:

— A regék világában jártam, a hol örökös tavasz van. Meleg és kék a tenger, giz-gaz helyett nyiló agavék törnek a magasba, törpe cserjék helyett lombos pálmafák borulnak össze; fenn az égen égőbb a nap, lobogóbbak a csillagok. Dalokat mormol a viz, dalokat dudorász az erdő, dalokat zeng a szín. Ott jártam, ott éltem, ott gyönyörködtem, ti — ostobák!

A varjuknak és verebeknek akkor sem lesz más daluk, melylyel megválaszoljanak, mint az az örökös: «Kár-kár! Csirip-csirip...»

De ez a parlagiasan hangzó zaj ezt fogja a csalogánynak mondani:

— Itt kegyetlen, zord idők vonultak el. Metsző szélvészek beretválták le a lombokat, éjszak fagya dermesztett meg minden folyót, s az eleven, mosolygó világot behavazták rémes hóviharok... Olyan volt ez a mi földünk, csalogánypajtás, mint a csont s ugyancsak küzdenünk kellett, mig valamit kicsikartunk belőle... *de nem hagytuk el*... Csirip-csirip... Kár-Kár...

És ez az éktelen «Csirip-csirip! Kár-kár!» minden bizonynyal szebb dal lesz, mint a csalogány dala.

Endrődi Sándor.

A PORTICI-I NÉMA.

Ritka érdekességü estéje volt február elsején az operaháznak. *Auber* sokáig pihentetett dalműve a «Porticii néma» került szinre, a czímszerepben *P. Márkus Emma* asszonynyal.

A közönség zsufolásig megtöltötte a házat, s mohó érdeklődéssel követte «Fenella» alakitóját, a nemzeti szinház kitünő drámai művésznőjét, e szerepszakmájától oly távol eső művészi régióban.

P. Márkus Emma szilaj tenperamentummal és az ösmert pantomimikai sablonoktól merészen eltérő felfogással ábrázolta Masaniello drámai sorsu néma hugát. A plasztika művészetének egész leltárát mozgósitotta, hogy a zeneköltő gondolatait hű kifejezésre juttassa. Szóval lelket és eleven drámai erőt igyekezett és tudott önteni e hangtalan szerepbe.

ABBAS PASA, AZ ÚJ KHEDIVE BEVONULÁSA KAIRÓBA.

De bármily magasra becsüljük is azt a művészi erőt, melylyel e neki új és szokatlan színpadi feladattal megmérkőzött, mimikai játékának több helyén érezhető volt, hogy a sablonok jármától nem tud teljesen szabadulni. Megkapóan érdekes alakításának fényes momentumai mellé közhelyek is sorakoztak, melyeknek szintelensége a Pierrot-némajátékok színvonalán csak alig tudott fölülemelkedni.

De ezért egészben véve e kisérlet ép oly érdekes volt, mint a minőnek a közönség e vállalkozást már előre itélte.

Fölhasználjuk ez alkalmat, hogy Auber e régi dalművéről nehány apró emlékezést közöljünk.

Azt minden zenei lexikonban részletesen megirva találjuk, hogy ennek az operának bizonyos tekintetben világtörténeti jelentősége van. Brüsszelben való első előadása alkalmával tört ugyanis ki az a forradalom, mely Hollandia és Belgium különválását vonta maga után. Nálunk épen ötven éve annak, hogy először adták, tehát abban az időben, midőn még az operának nem volt balletje s így a czimszerepet, melyet rendszerint a prima ballerina szokott adni, drámai művésznőnek osztották.

Mikor *Lendvayné*, persze még ekkor *Fáncsy Ilka*, a nemzeti szinházhoz került, az igazgatóság őt is megkinálta e nehéz mimikai szereppel, melyet Olaszországban csak olyan ballettáncosnőnek szabad játszani, ki mint mimika diplomát nyert.

A drámai művésznőkkel való kisérletezés teljesen eredeti gondolat, mely először Magyarországon jutott érvényre.

Ez a körülmény, vagy helyesebben előzmény adta Zichy Géza intendánsnak az impulzust, hogy a «Porticii néma» czimszerepével a kitünő drámai művésznőt, P. *Márkus Emmát* megkinálja, ki habozás nélkül fölajánlotta közreműködését, s nagy műgonddal látott neki a szokatlan szinpadi vállalkozás megoldásához, s az opera rendezője, *Alszeghy Kálmán*, naponként megjelent nála a szükséges szinpadi utasítások megadása végett.

A darabnak különben még a mult év decziember havában kellett volna Márkus Emma asszonynyal szinrekerülni, hanem egy más körülmény hátráltatta. Az opera igazgatósága ugyanis a szereposztásnál arra a kellemetlen fölfedezésre jutott, hogy nincs tenoristája, ki Masaniello nehéz és roppant hanganyagot igénylő szerepével megmérközni akart volna.

Már-már lemondani készült erről a nagy sikerrel kecsegtető előadásról, midőn a gondviselés egy igen különös véletlen alakjában, segitségére jött az opera igazgatóságának és nyomra vezette. Egy vácziúti kirakatban ugyanis megpillantották *Runcio* tenorista arczmását és pedig oly fotografián, mely őt épen Masaniello szerepében ábrázolja.

Mikor ezt az intendáns megtudta, egyszerűen nyakára küldte a szerepet, s a darabot megmentették a műsornak.

Különben, minthogy *Perotti* hazajött és szerződött az operához, az iránt sem kell aggódnunk, hogy a darab nem marad műsoron, mert Perottinak Masaniello egyik debut-szerepe, melyben Budapesten kivül Londonban és Amerika különböző városaiban nagy sikereket aratott.

De operai körökben mindazáltal azt tartják, hogy a leghiresebb Masaniello senki más nem volt, mint *Stéger*, ez a kolosszális hangterjedelmű tenorista, ki, mikor agott korában visszalépett a szinpadtól, még mindig több hanganyaggal rendelkezett, mint valamennyi utódja, kiket a szinpadon hagyott.

Az öreg úr, ki most annyi zajos szinpadi diadal után Szent-Endrén csöndes nyárspolgári életet folytat, igen jóizű humorral tudja elbeszélni a «Porticii néma» egyik előadása közben Milanóban megesett kalandját, mely csöpp hijján csaknem örökre nyomorékká tette.

A dolog így történt:

Az ötvenes évek elején *Stéger* Milanóban vendégszerepelt. Abban az időben a politikai láthatár tudvalevőleg igen puskaporos szagu volt, de erre a mi tenoristánk igen csekély ügyet vetett, hanem hatalmas hangjának csengő érczével énekelte a többek között Masaniellót a «Porticii némá»-ban.

A harmadik felvonásbeli nagy ima-ária után a közönség oly viharos tapsban tört ki s oly zajos «evvivá»-kat hangoztatott, minőket az öreg milanói Skála-szinház még talán soha nem hallott.

Stéger megismételte az áriát, melynek szövege bizonyos vonatkozásban állott az ottani politikai áramlatokkal.

Még alig kezdte meg az ismétlést, midőn a közönség is rázendült a dalra, többen fölugrálnak a szinpadra és vállaikra emelik a jeles tenoristát.

Neki eleintén tetszett ez a dolog; olybá vette azt, mint művészetének szóló elösmerést, s csak akkor hökölt meg kissé, midőn azon kosztümösen, a hogy volt, az utczára vitték.

Körülötte beláthatatlan néparadat tolongott, mely egyre zajosabban és rakoncáztalanabbúl kezdte magát viselni s csakhamar utczai zavargásokban tört ki. *Stéger* természetesen nem tudott a dühös áradatból kijutni, s így ott kellett maradnia akkor is, midőn a katonaság kivonult és a zendülőket puskalövésekkel kényszerítette távozni.

Egy eltévedt golyóbis az ő czombját is keresztül fúrta, úgy, hogy hetekig volt kénytelen az ágyat őrizni. Midőn fölépült, haza sietett Budapestre, hol biczegése föltünt ösmerőseinek.

Midőn kérdezték, hogy mi baja van lábának, egyszerűen így szólott:

— Milánóban Masaniellót énekeltem s annyira megtetszettem azoknak a bolond taljánoknak, hogy bele löttek a lábamba.

Persze mindenki nagyot bámult a művészi ünnepeltetés e szokatlan módja fölött.

Lucian.

ABBAS PASA BEVONULÁSA KAIRÓBA.

Egyiptom új khedivéje, Abbas pasa, kit tudvalevőleg atyja halála a bécsi Terézianumból szólitott ki, már elfoglalta ősei trónját. Alexandriáig a magyar király által adott díszkisérettel ment, onnan pedig külön vonat vitte Kairóba. Az állomásnál az alkirályi udvartartás főbb hivatalnokai fogadták, s rövid üdvözletek és bemutatások után az új király lovaskiséret mellett négylovas hintón hajtatott be a városba. Mellette fivére ült, ki szintén a bécsi Teréziánum növendéke. A katonai csapatok teljes díszben az Abdin-téren foglaltak helyet. A főváros lakossága, mint könnyen elgondolható, nagy tömegben lepte el az utczákat, söt mivel azok többnyire keskenyek, a házak tetejét is s mindenfelé élénk kiáltásokkal üdvözölte az új uralkodót. A téren üdvözlő lövések is voltak. Midőn a menet az Abdin-palota bejáratához ért, a miniszterek s más előkelő kormányhivatalnokok üdvözölték az új uralkodót s felolvasták a török birodalom nagyvezérének levelét, hogy a szultán Abbas pasát Egyiptom alkirályává kinevezte. A hivatalos üdvözletek után egy angol katonaband játszotta el a török nemzeti dalt, erre újból üdvlövések történtek s egy egyiptomi zenekar játszotta az alkirályi hymnust. A katonák ezután háromszor egymásután kiáltották el: «Effendimiz csokjasa» («Az uralkodó éljen»), s erre a khedive bement az Abdin-palotába, hol a bevonulásnak végső hivatalos aktusa történt meg, a diplomácziai testület fogadása.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A «Budapesti Szemle» februári füzetét *Heller* Ágost tartalmas dolgozata nyitja meg «A természettudományok helyzete az irodalomban» czimmel. Azt fejtegeti ebben, hogy a természettudományok helyzete az irodalomban kedvezőtlenebb, mint a minő megilletné. Nincsenek ugyanis olyan munkák, a melyek a természettudományok eszméit az emberiség eszmevilágának többi tudományaival kapcsolatba hoznák. Hogy ez sikerüljön, értekező szükségesnek tartja először azt, hogy a főiskolákon a szaktudományok mellett irodalomtörténeti és tudománytörténeti tanulmányokkal is foglalkozzanak, hogy a fizikai világnézet kialakulása bölcseleti mélységgel elvégre is sikerülhessen. — A füzet további tartalma a következő:

Nendtwich Károly veterán tudósunk folytatja «Három hónap Afrikában» czimű leirását, melyben 1889-i tapasztalatait írja meg. *Hodinka* Antal a Károly V. tanár könyve alapján érdekesen ismerteti Szerbiát, lakosságával, állami életével. Az ismertetésnek még folytatása következik. *Földes* Béla czikke («Az angol egyetemek és a munkásügy, különös tekintettel Toynbee-Hallra») azokról a felolvasásokról szól, melyeket jeles tudósok a londoni Toynbee-Hallban a munkások ismereteinek gyarapítására tartanak. *Heinrich* Gusztáv «Lenau végzete» irodalomtörténeti dolgozata, melyet a tud. akadémián mutatott be, a magyarországi jeles német költő mégtébolyodásának okaira nézve állít össze érdekes adatokat, levelezésekből, naplókból. Gr. *Mailáth* Józseftől a tiszavölgyi t ársulat közgyűlésén gr. Széchenyi István emlékezetére tartott beszéd olvasható. A szépirodalmi közlemények közt franczia regény kezdődik «Klementina leánya» *France* Anatol után fordítva. Költeményt *Kozma* Andortól («A szerelem), *Szontágh* Páltól («Modernségek» epigrammák) találunk, valamint Genetz Arvédtől «Nőmhöz», melyet finnből *Vikár* Béla fordított. Az «Értesítő» az akadémia kiadásában megjelent Janet P. műveről («A politikai tudomány története»), Beliczay Gyula «A zene elemei» könyvéről mond véleményt; «Nyilt levelek a szerkesztőhöz» czimen pedig *Balassa* József és *Volf* György folytatják a vitát az *a ki és a mi* hangsúlya fölött. A «Budapesti Szemle» előfizetési ára egész évre 12 frt, félévre 6 frt.

Erdélyi írók és művészek almanachja, szerkesztették *Fekete* Béla és *Miskolczi* Henrik. Budapest-Kolozsvár, a Révai-testvérek kiadása. Almanachok, a naptári piros ívvel ellátva, egy csomó író dolgozatával; albumok ismét egy csomó író dolgozatával ellátva, mindkettő pedig a közreműködő írók fotográf arczképének másolatával, gyakran kezdenek jelentkezni a könyvpiaczon, a mi arra mutat, hogy a közönség jobban érdeklődik az ilyenek, mint egy-egy író közepes novellái vagy versei iránt. Az erdélyi írók almanachja szintén e könyvszerkesztési modornak hódol.

Nem kevesebb, mint 56 író, irónő, tudós, színész, színésznő és művész van együtt e kötetben, mindeniktől rövidebb dolgozattal, költeménynyel s mindenik dolgozat mellett kis alakban az illető frónak fotografiai képe fénynyomatú — kissé szürke halvány másolatban. Vannak köztük tekintélyes nevek, aztán kevésbbé ismert, vagy a szűkebb haza határain kívül nem is igen ismert nevek. De az ilyen vállalatoknak mindig az a czélja, hogy minél *több* legyen benne, s a közönség lehetőleg sok arczképet kapjon, ha tán nem is mind a legjelesbjeit — hisz pl. itt az *erdélyi* származású írók közűl nem kisebbek, mint *Gyulai Pál, Salamon Ferencz, Szász Károly, Szilágyi Sándor* hiányoznak. A tartalom is ezek szerint változtatja a színvonalt. Az almanach, mely naptári részszel kezdődik és hirdetésekkel végződik, zöld vászonkötésben jelent meg s Kolozsvárt a Ferdinánd, Gombos és Sztupjár nyomda állította ki.

Akadémiai díjak. A magy. tud. akadémia mathematikai és természettudományi bizottsága *500 frtnyi segélydíjat* tüzött tudományos czélu utazások és vizsgálatok segélyezésére. Továbbá *2000 frtot* tüzött ki a zoológia vagy fiziológia körébe vágó tudományos munkálatok előmozdítására. Azok, kik az egyik, vagy másik díjra számot tartanak, márczius 31-ig jelentkezhetnek a bizottság előadójánál, Lengyel Bélánál (muzeum-körut 4. szám), bejelentve, mily czélra akarják fordítani a kért összeget és vajjon az egész kitűzött összegre vagy annak mily részére pályáznak.

Akadémiai értekezések. A magyar tud. akadémiában tartott értekezésekből megjelentek ujabban: «*Emlékbeszéd Pesty Frigyesről*», Ortvay Tivadartól; ára 40 kr. «*Oláhok költöztetése Délmagyarországon a mult században*», Szentkláray Jenőtől; ára 20 kr. A «*Mathematikai és természettudományi Értesítő*» új füzete pedig az akadémia harmadik osztályán októberben és novemberben tartott szaktudományi előadásokból Vállyi Gyula, Radós Gusztáv, Szily Kálmán mathematikai és Schmidt Sándor ásványtani értekezéseit közli.

Körmendtől Párisig kerékpáron, *és vissza Turinnak*, irta *Udvary* Feri. Ilyen czímen irta meg a velociped-sport egyik kitartó híve Párisba tett kirándulását. Testvérével, Jenővel együtt indult 1889. aug. 21-ikén a párisi világtárlat megtekintésére, velocipéden. Sok viszontagság után meg is érkeztek, s aztán Svájczon és Olaszországon tértek haza, út közben látogatást téve Kossuthnál is Turinban. Udvary Feri sok elevenséggel irja le az utat, az uti élményeket, a párisi napokat. A velociped-sport iránt érdeklődők számára függelékül le van irva még: «Hogyan kell bicziklizni» és a «Magyar sport ruha». Végül egy fejezet még a Salzkammergutban és Németországb n tett utazás»ról rajzol képet. A könyvet, mely a körmendi könyvnyomda részvénytársaság sajtó alól került ki, számos rajz is eleveníti. Ára 1 frt 50 kr.

A népszinházban jan. 29-ikén ismét új darab került előadásra: «*A kis molnárné*» czimű eredeti operette. A szöveget Radó Antal dolgozta át Scribe egyik vigjátékából, magyar viszonyokhoz idomítva. *Zenéjét Sztojanovits* Jenő szerzette, kitől a népszinház már «Peking rózsája» czimű operettet hozott színre. Új művében jóval több a nyugalom, melylyel a szerző feladatához fogott. A zene dallamos, elejétől végig csinosan dolgozva. Több magyar motivum (köztük egy szép palotás) váltakoznak keringőkkel, couplet-vel. Kedvelt operettek hatását is észre lehet venni. E reminiszczenciákból azonban a szerző nem sokat használt, s eléggé ellensulyozta eredeti zenei gondolatokkal. Az ujdonságot a közönség jól fogadta s a fiatal szerzőt a szereplőkkel együtt többször kitapsolta.

Félreértések bonyodalmából fűződik a cselekvény, mely Báthory erdélyi fejedelem idejében történik. Egy udvarbeli (Dárdai) nőül veszi egy szász polgár gyámleányát Czelesztát (Margó Czélia), még pedig cselvetéssel, tudniillik molnárnak öltözik. A gyám kiszemelte vőlegény ugyanis molnár. Titkos házasságot kötött Bicskey kamarás (Kassai) szintén egy nemes hölgygyel, s nagyon félti feleségét Báthory fejedelemtől. Az ál-molnár pedig a fejedelemné haragjától fél, mert a fejedelemné egy rokonát szánta neki. Ebből a helyzetből sok mulatságos jelenet fejlődik, s az operettek pikáns kétértelműsége sem hiányzik. Az előadás jól sikerült. A csélcsap fejedelem szerepében F. Hegyi Aranka nemcsak játékával és énekével hatott, hanem szép tánczával is. Kassai nagy kedvvel játszott és mulattatott.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia febr. elsején tartott ülésén *Szász* Károly elnökölt.

Zichy Antal érdekes leveleket ismertetett, melyeket egykor gr. Széchenyi Istvánhoz intéztek. József nádor és neje Mária Dorottya főherczegnő, valamint az utolsó nádor, Isván főherczeg is több levelet intéztek Széchenyihez, közérdekü dolgokban. Alig volt az ország és a főváros felvirágoztatására czélzó kezdeményezés (akadémia, híd, szinház, földhitelintézet, folyamszabályozás, hajózás stb.), mely József nádor és Széchenyi közt előre megvitatva ne lett volna. A félig meghitt, félig hivatalos levelezés minden sorából kitűnik, hogy mind a ketten mennyire buzgólkodtak: az egyik Magyarországnak csendes, a másik gyors, amaz részletes, emez gyökeres átalakulását kivánta — mint Zichy kiemelte — de békés uton, erőszakos felforgatás, az udvarral való szakítás nélkül. A nádornénak, Mária Dorottya főherczegnőnek sorai ugyanazt a bizalmat, nagyrabecsülést s egyuttal jó szivet tükröztetik vissza. István főherczegtől, utolsó nádorunktól szintén van néhány érdekes levél a gyűjteményben. Folytatásként Wesselényi, Apponyi, Zsedényi és báró Eötvös leveleinek ismertetését igérte Zichy. Ezután *Pecz* Vilmos levelező tag Christopulos az új görög Anakreon néhány szerelmi s bordalának fordítását mutatta be. Megelőzőleg szólt a költő életéről és működéséről. Született 1772-ben, meghalt 1847-ben; tanulmányait Bukarestben, Budán és Páduában végezte, majd Konstantinápolyban s a görög származásu fejedelmektől kormányzott Oláhországban több magas hivatalt viselt. A bemutatott fordítások tetszéssel találkoztak az akadémián.

A Kisfaludy-társaság febr. 3-ikán tagválasztó ülésre gyült össze. Be kellett volna tölteni három belső és két külső tagsági helyet. Volt is ajánlva elég, összesen tizenegy, köztük érdemes írók. A társaságot sok veszteség érte esztendő alatt tagjaiban, szükség lett volna kiegeszíteni sorait; azonban senkit sem választottak meg. A 28 tag, a ki összegyült szavazni, nem tudott megállapodásra jutni. Többször szavaztak, de egyszer sem kapott többséget senki. Néhányan üres papirlapot adtak be. Végre is nem választottak meg senkit.

Ajánlva voltak *rendes tagoknak:* Almási Tihamér, Ambrus Zoltán, Hegedüs István, Herczegh Ferencz, Jakab Ödön, Kozma Andor, Murai Károly, Pasteiner Gyula, Petelei István, Rákosi Viktor, Szabolcska Mihály. *Külső tagnak:* Hermann Antal, Spóner Andor. Legtöbb szavazat esett *Kozma* Andorra, *Pasteiner* Gyulára. *Ambrus* Zoltánra, *Jakab* Ödönre (mindenikre 12), *Hegedüs* Istvánra (11). De a kellő többséget a következő szavazások sem hozták meg. A külső tagságra *Spóner* Andor 14 szavazatához még egy kellett volna. *Hermann* Antal tanárra 7 esett. Ujtagot tehát nem választottak, a mi aligha a társaság érdeke. A másodtitkári hely is üres volt Csiky Gergely halála következtében. Megválasztották *Vargha* Gyulát 19 szavazattal Váradi Antal 8 szavazata ellenében. Vargha, kit a könyvkiadó bizottságba is beválasztottak, megköszönte a bizalmat s igérte, hogy a társaság ügyeit teljes buzgósággal szolgálja.

Következtek a pályázatok ügye. A *Lukács-Krisztina*-díjat, mely a magyar politikai szónoklat történetére volt kitűzve, s melyre egy pályamű érkezett, ki nem adja a társaság, hanem újból kihirdeti a pályázatot. A *Bulyovszkyné* pályázatára érkezett Mátyás királyt dicsőítő három óda közül a 3. számunak («Márványlapokra tetteit» jeligével) itélték oda a díjat, noha a vers nem épen abszolut becsü. Erre nézve *Endrődi* Sándor azt indítványozta, hogy módosítsák az alapító beleegyezésével a pályázat alapszabályait, hogy csakis irodalmi értékü költeménynek adhassa oda a társaság a díjat. Kitüzték egyszersmind az új *pályakérdéseket*, melyek a következők: 1892-re «*A magyar politikai szónoklat története*» (ismételt kitüzés 500 frt jutalomra); «*Arany János életrajza*» művelt körök számára, (szintén a Lukács Krisztina-alap ötszáz forint dijával), szavalásra alkalmas költemény az ezredéves ünnepről, (a Bulyovszkyné 200 frtos dijára); 1894-re *regény*, mely kisebb terjedelmü is lehet, (a Széher Árpád-féle alapból 500 frt); 1894-re, iskolai olvasmányra alkalmas, prózában irt *dialóg egy széptani kérdésről*, (a Somogyi Dezső-féle kétszáz frank jutalommal).

Az ülés többi tárgyai voltak: Gr. *Zichy* Géza szinházi intendáns bejelentette, hogy a társaság számára megfesteti Szigligeti arczképét. *Szigeti* József felszólalására elhatározták, hogy Kisfaludy Károlynak a kerepe-i uti temetőben levő sírját a társaság fogja gondozni. Csiky Gergely arczképe már elkészült s felfüggesztik a teremben. Zilzen Antal, Londonból hazatért magyar festő műve. Az elmult esztendőben a társaság bevétele 8379 frt. volt, kiadása 7780 frt. A Kasselik Jenő alapítványából kétévenként ötszáz forint kamat egy-egy könyv kiadására fordítandó, s ezuttal azt határozták el, hogy ez összeget Csiky Gergely utolsó szomorujátéka, a «Két szerelem» czíműnek kiadására fordítják. Végül megállapították a vasárnapi (feb. 7-ki) *ünnepélyes közgyűlés* tárgysorát. Ez a következő lesz: Gyulai Pál elnöki megnyitója, Beöthy Zsolt titkári jelentése, Rákosi Jenő értekezése «A nemzeti géniusz»-ról, Szász Károly költeménye: «Drága föld», Szigeti József rajza: «A táblabiró intendáns»,(az öreg Simoncsics), s Bartók Lajos költeménye: «A hős özvegye.»

MI UJSÁG?

Keresztelő az udvarnál. Mária Valéria főherczegasszony leánykáját febr. 2-ikán keresztelték meg a bécsi Burgban. Lipót bajor herczeg és neje Gizella főherczegnő is elmentek Münchenből a keresztelőre. A szertartást Mayer udv. praelatus végezte s az újszülött *Erzsébet Mária Franciska Karolina Ignatia* neveket kapta. A keresztanyai tisztet Erzsébet királynénk ő felsége látta el. A keresztelési szertartásnál jelen voltak: a király ő felsége, a Bécsben idező főherczegek és főherczegnők, Ferdinánd toskánai nagyherczeg és neje Salzburgból, Frigyes főherczeg és neje Pozsonyból, herczeg Koburg Fülöp; továbbá gróf Kálnoky külügyminiszter, gr. Taaffe osztrák kormányelnök, Szögyény miniszter és az udvartartás tagjai.

Az új szülött édes atyja, *Ferencz Salvátor* főherczeg, nem volt jelen a keresztelőn. Ebből mindenféle nyugtalanító hirek keletkeztek, pedig csak az való, hogy a főherczeg influenzában szenved s orvosai tanácsolták, ne hagyja el szobáját.

Néhai Rudolf trónörökös halála harmadik évfordulóján, január 30-ikán gyászmiséket tartottak a monarkhia minden részében. A kapuczinusok bécsi templomában, melynek sírboltjában a néhai trónörökös pihen, egész délelőtt csöndes miséket mutattak be. A sírbolt ki volt világitva. A koporsónál megjelent Lajos Viktor főherczeg már korán reggel s koszorút tett le. Koszorút küldött Stefánia özvegy trónörökösné és a kis Erzsébet főherczegnő. A 19. számú gyalogezred is, mely a trónörökös nevét viselte, küldöttségileg vitt koszorút. Vilmos német császár a német követség által tétetett óriás koszorút, a szalagon e fölirattal: «A hű barátnak — Vilmos császár.» — A *budavári* királyi lak kápolnájában egész délelőtt félóránkint csendes misét mondtak.

Jókai Mór Rudolf trónörökös halálának évfordulója alkalmából január 30-án a «Nemzet»-ben ezt írja:

«Közepette a választási izgalmak mámorító zajának, midőn örömhír, vészjelentés felváltva tapos egymásra ajtóm előtt, legyen szabad nekem e néma fehér szobor előtt megállnom, mely évek óta csendes magányomnak állandó lakótársa. Örömhang-repesés, gyászoló zokogás egyesűl magában a felséges uralkodóházban is; királynénk a legszeretettebb anyának ravatala és a legkedvesebb unokának ujdon bölcsője között osztja meg szíve érzelmeit. De az egész szív még is Te Neked jut, ő kor an elhunyt reménysége Hazámnak! Már harmadik évfordulója *ma*, hogy Rudolf trónörökös elhunytát fájlaljuk. S a fájdalom nem ismer megvénülést. Legyen szabad nekem, a gyász év-fordulónál lelkemmel fölkeresnem az eltávozott szellemét s utána vinnem az érte gyászoló nemzet imáját örök üdvéért s letenni áldozat-koszorumat néma szobrának talapjához. Az Ég adjon Neked boldogabb hazát az elhagyottnál!»

Stefánia özvegy trónörökösné a héten a tiroli Griesbe megy, onnan pedig a Fiume melletti Abbaziába. Később Szicziliába látogat el. Leánya, a kis Erzsébet főherczegnő, legutóbb gyöngélkedett, de már jobban van.

Vaszary Kolos herczegprimás már elfoglalta esztergomi székhelyét. Váratlanul érkezett meg, senki sem tudott róla. Igy akarta kikerülni a zajos fogadtatást. Székfoglalóját e hó 4-ikén tartotta meg a primási palotában, fogadva a főkáptalan tagjait, bibornoki díszben. A királyi dekretumot s a két pápai bullát *Csernoch* kanonok irodaigazgató olvasta föl, aztán Magyar István püspök és eddigi érseki helynök üdvözölte a primást, ki megcsókolta és megölelte a jelenvoltakat. Majd a város küldöttsége tisztelgett, *Helcz* polgármester adván kifejezést a város örömének. A primás püspökké szentelése e hó 7-én lesz. A szertartást *Galimberti* bécsi pápai nuncius teljesíti, ki szombatra várnak Esztergomba.

Az igazságügyminiszter és az orvosok. Szilágyi Dezső igazságügyi miniszternél az orvosok és a természetvizsgálók vándorgyülésének küldöttsége tisztelgett, emlékirat átnyujtásával az orvosi titoktartás ügyének szabályozását kérve; a miniszter meg is igérte, hogy a büntető-törvény módosításánál gondoskodni fog róla.

A hirlapírók bálja hivatalos irodája (VIII. Sándor-utcza 9. szám) nyitva van naponkint délelőtt 10—12, délután 2—4-ig. A rendes báli meghivókat e hó 10-én küldik szét. Meghivókért jelentkezni lehet a bál irodájában.

Petőfi azon arczképét, melyet Orlay Soma festett, dr. Vedrődi Viktor tanár a debreczeni kereskedelmi akadémiának ajándékozta, hogy a nyáron megnyitandó új épületének dísztermében helyezze el.

A képviselőválasztások már véget értek. Csak Oláhfalu van még hátra, s ezzel végződik febr. 6-án a jan. 28-ikán megindult alkotmányos küzdelem. A pártok arányát még most sem tudni pontosan, mert különböző számításokban sok képviselő más pártállásunak van feltüntetve. Egy félhivatalos forrás szerint van 242 kormánypárti, 85 függetlenségi és 48-as párti, 15 Ugron-féle 48-as párti és 62 nemzeti párti képviselő, 4 képviselő pedig pártonkivüli. A mult országgyülésen volt 240 kormánypárti, 67 függetlenségi és 48-as, 51 nemzeti párti s 27 pártonkívüli. Az utóbbiak közé tartoztak a szászok, a kik most magukat kormánypárti programmal választatták meg. Az előző országgyülésen megvolt arányhoz képest a kormánypárt gyarapodott *két* szavazattal a függetlenségi és 48-as párt *nyolczczal*, a nemzeti párt *tizenegygyel*, a pártonkivüliek fogytak *huszonhárom* szavazattal s az Ugron-pártiak *három* szavazattal.

Az utolsó napokban megválasztattak: *Gyomán* Barabás Béla függetlenségi, *Hajdu-Böszörményben* Szinay Gyula függetlenségi. A *técsői* kerületben (Máramaros), melyet több országgyülésen Váradv Gábor képviselt, Pogány Sándor 48-as párti. *Szilágymegyében:* a zilahi kerületben Szemere Huba függetlenségi; *Szilágy-Somlyón* Lázár István függetlenségi; *Tasnádon* Helley János nemzei párti; a *diósadi* kerületben gr. Almássy Imre kormánypárti. *Szebenmegyében* febr. 4-ikén történtek meg a választások, s mind kormánypártit választottak: *Szász-Sebesen* gr. Horváth-Toldy Lajost; a *nagydisznódi* kerületben b. Salmen Jenőt, az *újegyházban* Dörr Sámuelt; a *keresztény-szigetiben* Gull Józsefet.

Az új képviselőház képekben. «A Vasárnapi Ujság», mely eddigi évfolyamaiban is számos arczképet és csoportozatot közölt az országgyülésből, a most ujonnan választott képviselőházat is minél teljesebben akarja bemutatni. E végből felkéri a megválasztott képviselők barátait és párthiveit, hogy e szándékban támogatni szíveskedjenek az által, hogy a *Vasárnapi Ujság szerkesztősége* czímére beküldik a megválasztott képviselőknek újabb időbeli fényképeit s a reájok vonatkozó élet- és jellemrajzi adatokat.

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Lumnitzer Sándor, az orvostudományi egyetemi kar dísze, főrendiházi tag, jan. 30-ikán este elhunyt Budapesten, 71 éves korában. A legjelesb orvosok közé tartozott s az egyetemen a gyakorlati sebészetet tanítva. Operácziőrival országos névre tett szert. Elnöke volt az országos közegészségügyi tanácsnak, valamint az orvosegyletnek, mely utóbbiról nem régiben köszönt le. Tudományos érdemeiért a főrendiház tagjai közé emelték. E hó 1-én temették el a kecskeméti-utczai halottas házból, mély részvét mellett. Közéletünk kitünősegei mellett különösen a fővárosi orvosi kar tagjai voltak nagy számban képviselve. A koporsót a koszorúk egész tömege borította. A gyászszertartást Doleschall Sándor ev. lelkész végezte, a ki hosszabb beszédet és könyörgést mondott. Ezután a koporsót hatfogatú díszkocsin vitték ki a kerepesi-úti temetőbe, a hol a Csiky Gergely sirja mellett helyezték örök nyugalomra.

Mackenzie Morell, híres angol orvos, kit III. Frigyes betegsége és halála után annyit emlegettek, febr. 3-ikán este meghalt Londonban, hosszas betegeskedés után. Még csak 55 éves volt s halálát influenza okozta, melyet még az összsel megkapott, s azóta ágyát el nem hagyhatta. Tanulmányai egy részét Bécsben végezte, honnan Londonba haza térve, a torok és gégebajok gyógyításával szerzett nagy hírt. Öt hívták Frigyes német trónörökös mellé. Mackenzie és a trónörökös udvari orvosa, Gerhardt tanár között ekkor éles vita keletkezett. Gerhardt azt állította, hogy Frigyes trónörökös baja rákbaj, s ezt Mackenzie határozottan tagadta. Csak később vallotta be Mackenzie, a mikor tudniillik a szerencsétlen III. Frigyes császár már meghalt, hogy a császár baja csakugyan rák volt, de ő a császárné kérésére eltitkolta a betegség valódi okát, nehogy a trónöröklésben zavar álljon be. Mikor Mackenzie I-ső Vilmos császár halála után San-Reméből Berlinbe utazott, a német orvosok nagy ellenszenvvel és éles támadásokkal fogadták. De Frigyes császár Mackenzie iránti bizalma a legutolsó perczig sem ingott meg. Mikor a császár meghalt, az özvegysége jutott császárné hálájának és elismerésének a legmegtisztelőbb alakban adott kifejezést, Viktória angol királynő pedig nemesi rangra emelte. Mackenzie több orvos-tudományi munkát írt, a melyek közül a torok kórtanát a Jackson-díjjal tüntették ki. Legnagyobb feltűnést azonban a Gerhardt tanár ellen írt könyvével «A nemes szívű Frigyes és orvosai» czímű kötettel keltette.

MACKENZIE MORELL.

Rangabé Sándor, volt berlini görög követ s az új görög költők egyik legjelesebbje, Athénben meghalt. 1810-ben született Konstantinápolyban. Az újabb görög irodalmat költeményekkel, drámákkal és régiségtani tudományos művekkel gazdagította. Dante, Shakespeare, Goethe és Schiller munkáit fordította. Több folyóiratot alapított s hosszú ideig szerkesztője volt az «Eunomia» czímű politikai lapnak.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: Nagy Imre kanonok, zsinati vizsgáló és a gyulafehérvári gymnáziumnál püspöki biztos, 74-dik évében. — Hetyey István, Vasmegye volt alispánja, majd a budapesti kir. itélőtábla birája, Nagy-Kölkeden, élete 74-ik évében. — Cserta Ferencz, árteányi nyugplébános, Pécsett, végrendeletében 25,000 frtot hagyott jótékony czélokra. — Lévay Péter, 89 éves korában, Sajó-Ssentpéteren. A megboldogultban Lévay József kiváló költőnk, ki csak nehány hét előtt vesztette el édes anyját, atyját gyászolja. — Török Áron, felső-rákosi unitárius lelkész és egyházköri esperes, kiváló egyházi adminisztrátor és kitünő szónok volt s e mellett részt vett minden társadalmi mozgalomban. — Bartók István, az egri egyházmegye papja, a jászberényi közs. kath. főgymn. hittanára és hitszónoka, Jászberényben, munkás életének 42-ik évében. — Horváth Mihály, lepsényi ref. lelkész, a mezőföldi egyházmegyének huzamos időn át volt esperese, élete 84-dik évében. — Tödorffy Kristóf, szamosujvári előkelő polgár, Szolnok-Dobokamegye bizottsági tagja, 75 éves, Szamosujvárt. Gajzágó Salamon legfőbb számszéki elnök sógorát, Lukács Béla államtitkár szintén közeli rokonát, dr. Tódorffy Domokos, budapesti kir. aljárásbiró pedig édes atyját gyászolja az elhunytban. — Varjas Imre, megyei volt alügyész, 1848/9-ki honvédőfhadnagy. Kömlődön, 65-dik évében. — Wodiáner József, a Wodiáner F. és fiai nyomdai czég beltagja, hosszas szenvedés után, 30 éves korában, Budapesten. — Pap Simon, Pap Géza torontálmegyei t. főjegyző, országgyűlési képviselő édesatyja, Torontálmegye törvényhatósági bizottsági tagja, 64 éves, Németelemére. — Vidt Béla, m. kir. államvasuti főmérnök, Kolozsváron, 43-ik évében. — Joós Frigyes, pozsonyi itélőtáblai biró, 49 éves, Pozsonyban. — Boncz Endre, ügyvéd, 82 éves, Tabon. — Dr. Csongrádi Gábor, ügyvéd, a «Csongrád» szerkesztője, 29 éves, Csongrádon. — Nagy József, kolozsvári ékszerész, jeles szakember, 60-dik évében. — Matucsik István, budapesti első éves hittudományi hallgató. — Matuskovich István, a kalocsai érseki uradalom nyug. tiszttartója, 73-dik évében. — Matavovszky Károly, 48-as honvédszázados, magyar királyi államvasuti ellenőr, élete 74-dik évében, Budapesten. — Stocker Antal, kir. járásbiró élete 68-ik évében, Kesztheljen. — Helbing Ferencz, városi képviselő, 85 éves, Szegeden. — Albrecht Nándor, asztalos mester, kinél Munkácsy Mihály az asztalosmesterséget tanulta, Aradon, elhagyatottságban. — Revai Vilmos, nyug. kir. bányabiztos. 76 éves, Turócz-Szentmártonban. — Capranica marquis, Ristori Adél asszonynak, a nagy tragikai művésznőnek férje, Rómában. — Spurgeon, a londoni hirneves hitszónok, Mentoneban.

Özv. Dezső Károlyné, szül. Noszlopy Anna, Kesztelhelytt, 82-dik évében. — Özv. id. Endrényi Antalné, szül. Tellerth Józefa asszony, a szegedi tekintélyes Endrényi-család tagja, 79-dik évében. — Burián Jánosné, szül. Jálics Ilona, 60 éves, Budapesten. — Szabóné-Váradv Rozália, Szabó Ferencz eleméri plébános anyja, 67 éves. — Özv. Perczel Kálmánné, szül. Veszprémi Katalin, Budapesten, 90 éves. — Guari Dóra, Guari Miklós leánya, 14 éves, Guron.

Szerkesztői mondanivalók.

Téli éj. Isten veletek. Szülőföldemre visszavágyom. Az első egészen logikátlan. Elmondja, hogy a föld néma halott, mely nem érez, mégis erdő, mező, völgy és halom azt sohajtja: «jöjj tavasz langyos fuvalma», Hogy értsük ezt? A néma halott sohajt, vagy egyes részei? Így is, úgy is képtelenség. Az «Isten veletek» kezdetű dal jól kezdődik, de az egész nem sokat ér; dagályos, erőltetett. A völgy ibolyája például «kéjt illatozó szép egyszerűségben» virúl. A «Szülőföldemre visszavágyom» sem sikerült, nagyon el van nyújtva s tele ismétlésekkel. Az allegorikus hasonlat sem valami találó; a homokos, napsütött sikon sárguló fáról irhatja a költő, hogy visszasovárog a hegyek közé, de a bérczektől környezett völgy fájának aligha jut eszébe bújában sárgulni és vágyva-vágyni a forró alföldi rónaságra. A hasonlat csak akkor emeli a költői hatást, ha igaz.

«Kétségbeesés.» Minden érdeme némi verselési ügyességből áll.

Nem közölhetők: — *Panasz. Népdalok: Harangoznak... Barna kis lány...* Az első elég csinos, csak az a kár, hogy a gondolat Tompa «Télen nyáron puszta an az én lakásom» kezdetű hires dalából van kölcsönözve. — *A távolból.* Némi formai törekvés látszik benne s a befejezés is megjárja; de az egész vers egyenetlen, néhol dagályos, néhol lapos.

SAKKJÁTÉK.

1704. számu feladvány. Yong L. N.-től.

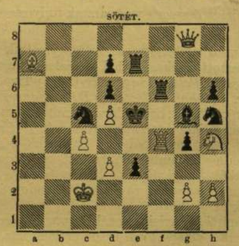

SÖTÉT.

VILÁGOS.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

Az 1698. számu feladvány megfejtése.

Weinheimer R.-től.

Megfejtés.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a.*	*Sötét.*
1. Va2—g8	___ Fh8—g7 (a)	1. ___	___	Bh7—g7
2. Vg8—d5	___ c6—d5 : (b)	2. Vg8—e4 †	___	Kf4—e5
3. Ff5—d3	___ t. sz.	3. Ve4—e6 †		K. t. sz.
4. Bh5—f5 mat.				

Világos.	*b.*	*Sötét.*
2. ___	___	Hd7—f6
3. Vd5—d2 †	___	Kf4—e5
4. f2—f4 mat.		

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *A pesti sakk-kör.*

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 1892-ik évi 4-ik számában közölt képtalány megfejtése: *Holdfogyatkozás.*

Heti naptár, február hó.

Nap	Katholikus es protestáns	Görög-Orosz	Israelita
7 V.	C 5 Romuald	C 5 Rikhárd	26 E Tried. k.	9
8 H.	Máth. Ján. hv.	Salamon	27 Kriz. erekly.	10
9 K.	Apollonia sz.	Apollonia	28 Efrém	11
10 S.	Skolasztika	Skolaszt.	29 Ign. erekly.	12
11 C.	Dezső pk. vt.	Dezső	30 Nagy Vazul	13
12 P.	Eulália vt.	Eulalia	31 Czir. és Ján.	14
13 S.	Ric. Katalin	Benig. kegyes	1 Febr. Trifón	15 S B.F.ü.

Holdváltozás. ☽ Holdtölte 12-én 8 óra 54 pk. este.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Menyasszonyi selyem ruhákra való selymeket fekete, fehér és crême szinekben, simát és damastot méterenként 45 krtól 16 forint 65 krig (mintegy 300 különböző fajtában) szállit egyes öltönykre, vagy egész végekben is postabér- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba intézett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (9)

A MAGYAR HIRLAPIRODALOM 1892-BEN.

I. POLITIKAI NAPILAPOK.*

Budapesten.

Pesti Napló. Szerk. ifj. Ábrányi Kornél; kiadótulajd. az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvény-társ. XLIII. évf. (Reggeli és esti kiadás.) Ára egész évre 18 frt.

Budapesti Közlöny. Hivatalos lap. Szerk. Salamon Ferencz. XXVI. évf. Kiadja az Athenaeum. Ára a «Hivatalos Értesitő»-vel együtt 20 frt.

Egyetértés. Szerk. és kiadó-tulajdonos Csávolszky Lajos. XXVI. évf. Ára 20 frt.

Magyar Állam. (Idők tanuja.) Főszerk. dr. Hortványi József, felelős szerk. Szemnecz Emil; lap-tulajdonosok: Lonkay Antalné örökösei. XXV. évf. Ára 20 frt.

Budapest. Szerk. Gracza György; kiadó-tulajdonos Wodianer F. és fiai. XVI. évf. Ára 12 frt.

Pesti Hirlap. Főszerk. Légrády Károly; szerk. dr. Kenedi Géza; kiadják a Légrády-testvérek. XIV. évf. Ára 14 frt.

Budapesti Hirlap. Főszerk. Rákosi Jenő; felelős szerk. Csajthay Ferencz; kiadók és laptulajdonosok Csukássi József és Rákosi Jenő. XII. évf. Ára 14 frt.

Nemzet. Főszerkesztő Jókai Mór; felelős szerk. Gajári Odön; kiadó-tulajdonos az Athenaeum. XI. évf. (Reggeli és esti kiadás.) Ára 24 frt.

Kis Ujság. Szerk. Papp László; kiadó-tulajdonosok Wodianer F. és fiai. VI. évf. Ára helyben 7 frt 20 kr.; vidékre 9 frt.

Magyar Hirlap. Szerk. és kiadó-tulajdonos Horváth Gyula. II. évf. Ára 14 frt.

Magyar Ujság. Szerk. fel. Kende Zsigmond; laptulajdonos Fenyvessy Ferencz. I. évf. Ára 12 frt.

Vidéken.

Szegedi Hiradó. (Szeged.) Szerk. Lipcsey Adám; kiadó-tulajdonos Endrényi Imre. XXXIV. évf. Ára 14 frt.

Alföld. (Arad.) Szerk. Vörös Vidor; kiadja Réthy Lipót és fia. XXXII. évf. Ára helyben 12 frt, vidéken 14 frt.

Nagyvárad. (Nagy-Várad.) Szerk. Iványi Odön; kiadó-tulajd. Lang Lajos. XXIII. évf. Ára 10 frt.

Torontál. (Nagy-Becskerek.) Szerk. dr. Brájjer Lajos; kiadja Pleitz Ferencz Pál. XXI. évf. Ára 12 frt. (Eddig heti lap volt, nem politikai tartalommal.)

Debreczeni Ellenőr. (Debreczen.) Főszerk. és kiadó-tulajd. Vértesi Arnold, felelős szerk. Vértesi Gyula. XIX. évf. Ára 10 frt. (Eddig politikai hetilap volt.)

Szegedi Napló. (Szeged.) Szerk. Kulinyi Zsigmond; kiadó Bába Sándor. XV. évf. Ára 14 frt.

Délmagyarországi Közlöny. (Temesvár.) Szerk. Lendvai Miklós; főmunkatárs Gálffy István; kiadótulajdonosok Magyar testvérek. XIII. évf. Ára 14 frt.

Ellenzék. (Kolozsvár.) Szerk. Bartha Miklós; segédszerk. és kiadó-tulajdonos Magyary Mihály. XIII. évf. Ára 16 frt.

Arad és Vidéke. (Arad.) Szerk. Méray-Horváth Károly, kiadó-tulajdonos Gyulai István. XII. évf. Ára helyben 12 frt, postán küldve 14 frt.

Szabadság. (Nagy-Várad.) Szerk. Rácz Mihály; laptulajd. és kiadó Laszky Armin. XII. évf. Ára helyben 10 frt. vidéken 12 frt.

Aradi Közlöny. (Arad.) Szerk. Vásárhelyi Béla; kiadja az «Aradi nyomda-társaság». VII. évf. Ára helyben 12 frt, vidékre 14 frt.

Kolozsvár. (Kolozsvár.) Szerk. Hindy Arpád; kiadja Ajtai K. Albert. VI. évf. Ára 16 frt.

Erdélyi Hiradó. (Kolozsvár.) Szerk. és laptulajdonos Korbuly József. V. évf. Ára 12 frt.

Nyugatmagyarországi Hiradó. (Pozsony.) Szerk. és a laptulajdonosok képviselője dr. Vutkovich Sándor. V. évf. Ára 12 frt.

Debreczeni Hirlap. (Debreczen.) Szerk. Rudnyánszky Gyula; kiadó-tulajd. Kutasi Imre. II. évf. Ára 10 frt.

Összesen = 26.

II. POLITIKAI HETILAPOK.

Budapesten.

Politikai Ujdonságok. Szerk. Nagy Miklós; kiadó-tulajdonos a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. XXXVIII. évf. Ára 5 frt; a «Vasárnapi Ujság»-gal együtt 12 frt.

Hirmondó. Szerk. és tulajdonos Komócsy József. XXV. évf. Ára 4 frt.

Képes Néplap és Politikai Hiradó. Szerk. Nagy Miklós; kiadja a Franklin-Társulat. XX. évf. Ára 2 frt, a «Világkrónika»-val együtt 4 frt 40 kr.

Nemzeti Hirlap. Szerk. Kulcsár Ernő; laptulajdonos Rózsa Kálmán és neje. VIII. évf. Hetenként kétszer. Ára 6 frt.

A Nép Zászlója. Szerk. és kiadó-tulajdonos Lukáts Gyula. VII. évf. Ára 4 frt.

Magyarország. Főszerk. Verhovay Gyula; kiadótulajd. Clair Vilmos. IV. évf. Ára 4 frt.

Vidéken.

Győri Közlöny. (Győr.) Lapvezér dr. Kautz Gusztáv; szerk. fel. a kiadó-tulajdonos Surányi János; főmunkatárs Lasz Samu. XXXVI. évf. Hetenként kétszer. Ára 10 frt.

Eger. (Eger.) Szerk. Szabó Ignácz; kiadó-tulajd. az egri érsek lyceumi nyomda. XXX. évf. Ára 5 frt.

Máramaros. (Máramaros-Sziget.) Szerk. és laptulajd. Viski Krüzselyi Bálint; kiadja Sichermann Mór. XXVIII. évf. Ára 6 frt.

Somogy. (Kaposvár.) Szerk. és tulajdonos Roboz István; lapkiadók Roboz István és Hagelman Károly. XXVIII. évf. Ára 5 frt.

Vasmegyei Lapok. (Szombathely.) Szerk. Éhen Gyula; kiadó-tulajdonos Bertalanffy József. XXVI. évf. Hetenként kétszer. Ára 8 frt.

Kecskeméti Lapok. (Kecskemét.) Szerk. Dalotti Odön. XXV. évf. Ára 5 frt.

Debreczen. (Debreczen.) Szerk. Kósa Barna; kiadó-tulajdonosok Szinay Gyula és dr. Bakonyi Samu. XXIV. évf. Hetenként ötször. Ára 10 frt.

Egri Népujság. (Eger.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Luga László. XXIII. évf. Ára 2 frt.

Maros. (Makó.) Szerk. Kristóffy József; kiadó-tulajdonosok Gaal és Gömöry. XXIII. évf. Hetenként kétszer. Ára 5 frt.

Abauj-Kassai Közlöny. (Kassa.) Szerk. Ladomérszky Gyula; kiadó-tulajd. Timkó József. XXIII. évf. Ára 6 frt.

Kecskemét. (Kecskemét.) Szerk. dr. Horváth Ádám; kiadó-tulajd. Sziládi László. XXI. évf. Ára 5 frt.

Pécsi Figyelő. (Pécs.) Szerk. Hakszch Lajos; laptulajd. Nagy Ferencz. XX. évf. Ára 6 frt.

Nógrádi Lapok és Honti Hiradó. (B.-Gyarmat.) Szerk. Horváth Danó; kiadó-tulajdonos Kék László. XX. évf. Ára 6 frt.

Zala. (Nagy-Kanizsa.) Szerk. Cs. Palotai Akos; laptulajdonos Fischel Fülöp. XIX. évf. Ára 5 frt.

Békésmegyei Közlöny. (Békés-Csaba.) Szerk. dr. Zsilinszky Endre; kiadja a «Corvina» könyvnyomda. XIX. évf. Hetenként kétszer. Ára 6 frt.

Ujvidék. (Ujvidék.) Szerk. Zanbauer Ágoston. XVII. évfolyam. Ára 6 frt.

Bácska. (Zombor.) Szerk. dr. Baloghy Ernő; laptulajd. és kiadó Bittermann Nándor. XV. évf. Hetenként kétszer. Ára 6 frt.

Kalocsai Néplap. (Kalocsa.) Szerk. Mócsy Antal. XV. évf. Ára 2 frt.

Nyitramegyei Közlöny. (Nyitra.) Szerkesztő és kiadó-tulajdonos dr. Bangha Sándor. XII. évf. Ára 6 frt.

Dunántúl. (Szombathely.) A függetlenségi és 48-as párt közlönye. Szerk. Seress Imre; kiadja Gábriel A. XI. évf. Ára 5 frt.

Pécs. (Pécs.) Szerk. és laptulajdonos Feiler Mihály. Hetenként kétszer. XI. évf. Ára 8 frt.

Székelyföld. (Kézdi-Vásárhely.) Szerk. és kiadótulajdonos ifj. Dobay János. XI. évf. Hetenként kétszer. Ára 6 frt.

Zombor és Vidéke. (Zombor.) Szerk. és laptulajd. dr. Molnár Gyula; kiadja Oblát Károly. XI. évf. Hetenként kétszer. Ára 8 frt.

Székely Nemzet. (Sepsi-Szent-György.) Szerk. Málik József; társszerk. T. Nagy Imre és Szent-Királyi Árpád; laptulajdonos és kiadó a «Jókai-nyomda-részvénytársulat». X. évf. Hetenként négyszer. Ára 10 frt.

Brassó, (Brassó.) Szerk. dr. Weisz Ignácz; kiadótulajd. Közművelődés irod. részvény-társaság. VIII. évf. Hetenként háromszor. Ára 7 frt.

Kassai Szemle. (Kassa.) Szerk. és kiadó Ries Lajos. VIII. évf. Hetenként háromszor. Ára 6 frt. (Mult évben mint nem politikai lap jelent meg.)

Máramarosi Lapok. (M.-Sziget.) Szerk. Szépfaludi Orlósy Ferencz; kiadja Sichermann Mór. VII. évf. Ára 6 frt.

Gyulafehérvár. (Gyula-Fehérvár.) Szerkesztő és laptulajdonos Issekucz János; kiadó Papp György. VI. évf. Ára 4 frt.

Makói Hirlap. (Makó.) Szerk. Csukási Mór; kiadó-tulajdonos Neumann József. VI. évf. Ára 4 frt.

Pancsova és Vidéke. (Pancsova.) Szerk. és tulajd. dr. Vizoly Zakariás. VI. évf. Ára helyben 5 frt, vidékre 5 frt 50 kr. (Magyar és német szöveggel.)

Vasvármegye. (Szombathely.) Szerk. és kiadótulajd. Kóváry Kaffehr Béla. IV. évf. Ára 6 frt.

Jász-Nagykun-Szolnokmegyei Lapok. (Szolnok.) Szerk. Zrumetzky Béla; kiadja Vezéry Ödön; III. évf. Hetenként kétszer. Ára 6 frt.

Nagyváradi Hirlap. (Nagyvárad.) Főszerk. Paksy Gusztáv; fel. szerk. Bay Lajos; kiadó-tulajdonos a «Szigligeti-nyomda-részvény-társulat». III. évf. Hetenként ötször. Ára 10 frt.

Somogyi Hirlap. (Kaposvár.) Szerk. Gruber János; kiadja Fischel Fülöp. II. évf. Ára 4 frt.

Tolnavármegye. (Szegzárd.) Szerk.-tulajd. dr. Leopold Kornél. II. évf. Ára 6 frt. (Mult évben nem politikai lap volt.)

Heti Szemle. (Szatmár.) Szerk. dr. Búza Sándor; kiadó a «Pázmány-sajtó». I. évf. Ára 3 frt.

Magyar Néplap. (Pozsony.) Szerk. Lepsényi Miklós és Németh Gellért. I. évf. Ára 4 frt.

Ujvidéki Hirlap. (Ujvidék.) Szerk és kiadó-tulajd. dr. Nemes Sándor. I. évf. Hetenként kétszer. Ára 8 frt.

Összesen = 44.

III. VEGYES TARTALMU KÉPES HETILAPOK.

Budapesten.

Vasárnapi Ujság. Szerk. Nagy Miklós; kiadótulajdonos a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. XXXIX. évf. Ára 8 frt; a «Politikai Ujdonságok»-kal együtt 12 frt.

Képes Családi Lapok. Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Murányi Armin; szerk. Tolnay Lajos; főmunkatárs Váradi Antal. XIV. évf. Ára a «Hölgyek Lapja» havi melléklappal 6 frt.

Ország-Világ. Szerk. Benedek Elek; kiadó-hivatal a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság. XIII. évf. Ára 8 frt.

Magyar Nők Lapja. Szerk. Brankovics György; XI. évf. Ára 6 frt.

Magyar Géniusz. Szerk. Hevesi József és Karczag Vilmos. I. évf. Ára 10 frt.

Összesen = 5.

IV. EGYHÁZI ÉS ISKOLAI LAPOK.

Budapesten.

Religio. Szerk. és kiadó-tulajdonos dr. Breznay Béla. LI. évf. Hetenként kétszer. Ára 10 forint.

Protestáns Egyházi és Iskolai Lap. Szerk. és lap-tulajd. Szőts Farkas; kiadja Hornyánszky Viktor. XXXV. évf. Ára 9 frt.

Népnevelők Lapja. Szerk. Koncsek Lajos; kiadó Heisler I.; laptulajdonos a «Népnevelők budapesti egyesülete». XXVII. évf. Ára 4 frt.

Néptanitók Lapja. Kiadja a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium. Szerk. Gyertyánffy István. XXV. évf. Hetenként kétszer. Ára 4 frt.

Kis Lap. Szerk. Forgó bácsi (dr. Ágai Adolf); kiadó-tulajd. az Athenaeum. XXI. évf. Ára 5 frt 60 kr.

Hasznos Mulattató. Szerk. és kiadja Dolinay Gyula. XX. évf. Havonként 2-szer. Ára 6 forint.

Lányok Lapja. Szerk. és kiadó-tulajdonos Dolinay Gyula. XVIII. évf. Havonként 2-szer. Ára 6 forint.

Téli Ujság. Vallásos irányu olvasmányok a magyar nép számára. Szerk. Budai János; kiadja a vallásos iratokat terjesztő egyesület. XIV. évf. Decz., jan. és febr. hónapokban minden szerdán. Egyes szám ára 2 kr.

Népnevelő. Kath. nevelés-oktatásügyi közlöny. Szerk. és tulajd. dr. Komlóssy Ferencz; főmunkatárs Zelliger Vilmos. XI. évf. A nagy szünidőt kivéve hetenként. Ára 4 frt.

Magyar Ifjuság. Szerk. Tábori Róbert és Zempléni P. Gyula; kiadó-tulajd. Mezei Antal. IX. évf. Ára 6 frt.

Magyar Protestáns Néptanító. Szerk. dr. Kerékgyártó Elek; kiadja Mehner Vilmos. VI. évf. Ára 4 frt.

Egyetemi Lapok. Szerk. fel. Rényi József; főmunkatárs Beöthy László; kiadó-tulajdonos a T. és M. Olvasókör. V. évf. Ára 5 frt.

Katholikus Egyházi Közlöny. Szerk. és kiadó Dedek Crescens Lajos. IV. évf. Minden hó 4. és 19-ikén. Ára 3 frt.

Egyetemes Közoktatásügyi Szemle. Szerk. dr. Jancsó Benedek; kiadja Wodianer F. és fiai. IV. évf. Havonként kétszer. Ára 4 frt.

Az én Ujságom. Szerk. Pósa Lajos; kiadó Singer és Wolfner. III. évf. Ára 4 frt.

Ifjúkor. Szerk. Dóczy József és Füleki Sándor. I. évf. Havonként 3-szor. Ára 3 frt.

Ifjú Magyarország. Főszerk. Bartók Lajos; fel. szerk. Németh Odön. I. évf. Ára 6 frt.

Vidéken.

Néptanoda. (Pécs.) Szerk. és kiadó-tulajd. Schneider István; XXV. évf.; jul. és aug. hónapokban szünetel. Ára 4 frt.

Egri Egyházmegyei Közlöny. (Eger.) Szerk. dr. Böhm János. XXIV. évf. Minden hó 1-én s 16-án. Ára 2 frt.

Népiskolai Tanügy. (Eger.) Szerk. Katinszky Gyula; főmunkatársak: Schultz Imre és Boromisza István. XXII. évf. Ára 6 frt

Protestáns Közlöny. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadó Szász Gerő. XXII. évf. Ára 6 frt.

Család és Iskola. (Kolozsvár.) Szerk. Fazakas József; kiadja a kolozsmegyei tanitóegyesület. XVIII. évf. Jul. és aug. hónapokat kivéve, havonként kétszer. Ára 3 frt.

Közművelődés. (Gyula-Fehérvár.) Szerk. Zlamál Ágost; kiadja: az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat. XV. évf. Ára 4 frt.

Debreczeni Protestáns Lap. (Debreczen.) Szerk. és laptulajdonos Csiky Lajos. XII. évf. Ára 5 frt.

Iskolai Szemle. (Csurgó.) Szerk. és kiadó-tulajd. Adorján Miklós; főmunkatársak Bárány Gyula és Pethes János. XII. évf. Jul. és aug. hónapokat kivéve, minden hó 10-én és 25-én. Ára 3 frt.

Sárospataki Lapok. (Sárospatak.) A sárospataki irodalmi kör közlönye. Szerk. Radácsi György; főmunkatárs Buza János. XI. évf. Ára 5 frt.

Evangelikus Egyház és Iskola. (Pozsony.) Szerk. és kiadó Trsztyénszky Ferencz. X. évf. Ára 6 frt.

Szabad Egyház. (Lugos.) Szerk. Rácz Károly; kiadja Traunfelner Károly. VIII. évf. Minden hó 1-én és 16-ikán. Ára 2 frt 50 kr.

Órangyal. (Győr.) Szerk. és kiadó Weninger Ernő. VII. évf. Havonként kétszer. Ára 80 kr.

Kelet. (Ungvár.) Magyarországi görög-katholikusok érdekeit képviselő hetilap. Ideigl. felelős szerk. Antalóczy Péter; kiadja a «Kelet» könyvnyomdája. V. évf. Ára 4 frt.

Téli Esték. (Szatmár.) A keresztény családok lapja. Szerk. Bodnár Gáspár; kiadó Molnár János. V. évf. November—februárig hónapokban. Ára 1 frt.

Közpapok Lapja. (Ér-Szentkirály.) Szerk. Péntek Ferencz; főmunkatárs Kósa Ede; kiadó-tulajdonos Seres Samu. IV. évf. Ára 4 frt.

Dunántuli Protestáns Lap. (Pápa.) Szerk. Révész Kálmán; kiadó-tulajd. a pápai főiskolatanári kara; a kiadóhivatal kezelője Borsos István. II. évf. Ára 4 frt.

Iskola és Szülőház. (Brassó.) Szerk. és kiadótulajd. Józsa Mihály. III. évf. Havonként 2-szer. Ára 2 frt.

Protestáns Tanitók Lapja. (Hód-M.-Vásárhely.) Szerk. Albert József. III. évf. Ára 4 frt.

Reformátusok Lapja. (Nagy-Károly.) Szerk. és tulajd. Biki Károly; kiadó Seper Kajetán. II. évf. Ára 4 frt.

Összesen = 36.

V. SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES TARTALMU LAPOK.

Budapesten.

Fővárosi Lapok. Szerk. Vadnai Károly; kiadótulajdonos az Athenaeum. XXIX. évf. Mindennap. Ára 16 frt. «Salon és Sport» heti melléklettel.

Magyar Bazár mint a nők munkaköre. Szerk. Wohl Janka; kiadja az Athenaeum. XXVII. évf. Minden hó 1-jén és 16-án. Ára 8 frt.

Budapesti Bazár. Szerk. és kiadó-tulajd. Király János. XX. évf. Havonként kétszer. Ára 10 frt.

Olvasó Kör. Szépirodalmi regényfolyóirat. Szerk. Fülöp György; kiadó-tulajdonos Kormányos Róza. XIII. évf. Minden hó 1-jén és 15-én. Ára 6 frt.

Egyenlőség. Társadalmi hetilap. Szerk. Szabolcsi Miksa. XI. évf. Ára 8 frt.

Magyar Figaro. (Pikáns Lapok.) Szerk. Satanello (Márkus József); kiadó-tulajdonos Kunosi Vilmos és Frigyes. IX. évf. Ára 8 frt.

Olvasó-Kör. Rendkivüli folyam. Szerk. Fülöp György; kiadja Kormányos Róza. VI. évf. Havonként kétszer. Ára 6 frt.

Divat-Salon. Szerk. Fanghné-Gyujtó Izabella és Szabóné-Nogall Janka; kiadó-tulajdonos Mezei Antal. V. évf. Ára 8 frt.

Magyar Szemle. Főszerk. és kiadó-tulajdonos Kaczvinszky Lajos. IV. évf. Ára 6 frt.

A Hét. Szerk. és kiadó-tulajd. Kiss József. III. évf. Ára 10 frt.

A Század Vége. Főszerk. Réthási Kövér Géza; fel. szerk. Kohn József; kiadja «Cook Tamás és fia» czég. II. évf. Ára 10 frt.

Hétfői Lap. Szerk. Somogyi Ede; kiadó-tulajd. Kaufmann József. I. évf. Ára 3 frt.

* Az egyes szakokban a lapok keletkezési idejök szerint vannak sorozva.

Külföldön.

Amerikai Nemzetőr. (New-York.) Kiadó-tulajd. Erdélyi Sz. Gusztáv. IX. évf. Ára 5 frt.

Szabadság. (Cleveland.) Szerk. Kohányi Tihamér és Szepesy L. József; kiadó-tulajd. a «Szabadság» részvény-társaság. II. évf. Hetenként kétszer. Ára 7 frt.

Önállás. (Hazleton, Pensylvania.) Kiadja az «Önállás» kiadó-társaság. I. évf. Ára 6 frt.

Összesen = 15.

VI. HUMORISZTIKUS LAPOK.

Budapesten.

Üstökös. Szerk. és kiadó-tulajdonos Szabó Endre. XXXV. évf. Ára 8 frt.

Borsszem Jankó. Szerk. Csicseri Bors (Dr. Ágai Adolf); kiadó-tulajd. az Athenaeum. XXV. évf. Ára 8 frt.

Bolond Istók. Szerk. és tulajdonos Don Pedrő (Bartók Lajos.) XV. évf. Ára 8 frt.

Urambátyám. Szerkesztő és laptulajdonos Baróti Lajos. VII. évf. Ára 8 frt.

Mátyás Diák. Szerk. Murai Károly; kiadják Wodianer F. és fiai. V. évf. Ára 4 frt.

Pokrócz Ádám Lapja. Szerk. Pokrócz Ádám (Csete Lajos); kiadja Blockner I. II. évf. Ára 6 frt.

Vidéken.

Torma. (Szombathely.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Kun Samu. XI. évf. Ára 6 frt.

Veréb Jankó. (Pécs.) Szerk. és laptulajdonos Várady Ferencz. VIII. évf. Ára 6 frt.

Bagoly. (Nagy-Várad.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Lovassy Andor. II. évf. Ára 8 frt.

Darázs. (Nagy-Várad.) Szerk. Dongó. II. évfolyam. Ára 6 frt.

Összesen = 10.

VII. SZAKLAPOK.

Budapesten.

Gazdasági Lapok. Szerk. Ordódy Vilmos; laptulajd. Ordódy Lajos. XLIV. évf. Ára 8 frt.

Orvosi Hetilap. Szerk. és kiadó-tulajdonos Hőgyes Endre. XXXVI. évf. Ára 10 frt.

Vadász- és Verseny-Lap. Szerk. Pulay Kornél; laptulajdonosok: Sárkány Ján. Ferencz és Pulay Kornél. XXXVI. évf. Ára 12 frt.

Gyógyászat. Szerk. és kiadó Schächter Miksa tr., laptulajdonos Kovács József tnr.; főmunkatárs Szénásy Sándor tr. XXXII. évf. Ára 10 frt.

Gyógyszerészi Hetilap. Szerk. és kiadó-tulajd. Schédy Sándor; főmunkatárs Lukács István. XXX. évf. Ára 10 frt.

Jogtudományi Közlöny. Főszerk. dr. Dárday Sándor, fel. szerk. dr. Fayer László, kiadó-tulajd. a Franklin-Társulat. XXVII. évf. «Curiai Határozatok» melléklappal. Ára 12 frt.

Posta-Közlöny. Szerk. Jancsó Dezső; kiadó-tulajdonos Böszörményi Ilona. XXVI. évf. Ára 6 frt.

A Magyar Királyi Posta és Távirda Rendeletek-Tára. Kiadja a kereskedelemügyi m. k. ministerium. XXVI. évf. A postai és távirdai hivataloknak ingyen küldetik.

Typographia. Szerk. Preusz Jakab; kiadó-tulajd. a magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők egylete. XXIV. évf. Ára 4 frt. («Gutenberg» német melléklettel.)

Vasuti és közlekedési Közlöny. Szerk. és kiadó-tulajdonos dr. Heltai Ferencz. XXIII. évf. Hetenként 3-szor. Ára 12 frt.

Hivatalos Rendőri Közlöny. Kiadja a m. kir. belügyminiszterium. XXII. évf. Valamennyi törvényhatóságokhoz ingyen küldetik. Naponként. Ára 3 frt.

Sorsolási Tudósitó. Szerk. és kiadja Aradi Rezső. XXII. évf. Minden huzás után magyar és német szöveggel. Ára 1 frt.

A budapesti áru- és értéktőzsde árjegyzései. Kiadja a miniszteri tőzsdebiztos. XIX. évf. Minden tőzsdenapon. Ára 8 frt; postán 12 frt.

Statisztikai Heti Kimutatás. Szerk. Kőrösi József; kiadja a fővárosi stat. hivatal. XX. évf. Ára 3 frt.

Földmivelési Érdekeink. Szerk. és kiadó-tulajd. Bosányi Endre. XIX. évf. Ára 6 frt, a «Falusi Gazdá»-val 6 frt 50 kr.

Falusi Gazda. Szerk. és kiadó-tulajd. Bosányi Endre és Rubinek Gyula. XIX. évf. Havonként kétszer. Ára 1 frt.

Borászati Lapok. Szerk. és kiadja Baross Károly. XIX. évf. Ára 5 frt.

Pénzügyi Közlöny. Kiadja a m. kir. pénzügyminiszterium. XIX. évf. Havonként többször.

Rendeleti Közlöny. A magyar királyi honvédség számára. XVIII. évf. Megjelen havonként 2—3 szám.

Mercur. Hiteles sorsolási tudósitó. Szerk. és kiadja Politzer Zsigmond. XVIII. évf. Minden huzás után magyar és német szöveggel. Ára 2 frt.

Központi Értesitő. Kiadja a kereskedelmi m. k. ministerium. XVII. évf. Hetenkint kétszer, évenként mintegy 250 iv. Ára helyben 8 frt; vidéken 10 frt.

Épitő Ipar. Szerk. Ney Béla; főmunkatárs Mihályfi József; a kiadó-tulajdonosok képviselője Pártos Gyula. XVI. évf. Ára 8 frt.

Népszava. A magyarországi átalános munkáspárt központi közlönye. Szerk. és kiadó Radó I. XVI. évf. Ára 2 frt 40 krajczár.

Gazdasági Mérnök. Szerk. és kiadó-tulajdonos Gonda Béla. XVI. évf. Ára 12 frt.

Corvina. A magyar könyvkereskedők egyletének közlönye. Szerk. Aigner Lajos. Tulajd. a magyar könyvkereskedők egylete. XV. évf. Minden hó 10. 20. és 30-án. Az egylet tagjai ingyen kapják.

Közegészségügyi Kalauz. Szerk.-tulajd. dr. Lőrinczy Ferencz. XIV. évf. Minden hó 1-én és 15-én. Ára 6 frt.

Községi Közlöny. Szerk. Barta László, laptulajd. és kiadó az orsz. közp. jegyzői egylet. XIII. évf. Ára 6 frt.

Magyar Ipar. Az országos iparegyesület közlönye. Szerk. Mudrony Soma; főmunkatárs Gelléri Mór. XIII. évf. A hó első és második felében. Ára nem tagoknak 3 frt.

Magyar Tisztviselő. Szerk. és kiadó-tulajdonos Csikvári Jákó. XIII. évf. Havonként háromszor. Ára 5 frt.

Vadász-Lap. Szerk. Egerváry Gyula; kiadó-tulajd. Sárkány János Ferencz és Egerváry Gyula. Minden hó 5-, 15- és 25-én. XIII. évf. Ára 6 frt.

Vállalkozók Lapja. Szerk. és kiadó-tulajdonos Lakatos L.; társ-szerk. Bendik Géza. XIII. évf. Ára 8 frt.

Büntető Jog Tára. Szerk. és kiadja Németh Péter; belmunkatárs dr. Baumgarten Károly; XIII. évf. Ára 8 frt.

Budapesti Lloyd. Hiteles sorsolási tudósitó. Szerkeszti Engel Zsigmond. XIII. évf. Havonként 3—4-szer. Ára 1 frt 50 kr.

Magyar Mercur. Hiteles sorsolási tudósitó. Kiadó és tulajdonos Löry J. bankár. XIII. évf. Minden huzás után magyar és német szöveggel. Ára 2 frt.

Magyar Kereskedők Lapja. Szerk. Kormos Alfréd és Kende Zsigmond; XII. évf. Ára 8 frt.

Magyar Pénzügy. Szerk. Kormos Alfréd. XII. évf. Ára a «Hiteles Sorsolási Tudósitó»-val 10 frt.

Országos Törvénytár. Kiadja a m. kir. belügyminiszterium. XI. évf. Evenként 20—24 szám. Ára 4 frt.

A M. Mérnök- és Épitész-Egylet Heti Értesitője. Szerk. Ney Béla; kiadja: a Magyar Mérnök- és Epitész-Egylet. XI. évf. Az egyesület tagjainak minden utánfizetés nélkül küldetik.

A Jog. Szerk. és kiadják dr. Révai Lajos és dr. Stiller Mór. XI. évf. Ára 6 frt.

Unio. Hiteles sorsolási hirlap. Kiadja Beifeld József. XI. évf. Megjelen minden huzás után. Ára 1 frt.

Magyar Közigazgatás. Szerk. és kiadótulajdonos Boncza Miklós. X. évf. Ára 8 frt.

Értesités a budapesti hitelezői védegylet tagjaihoz. X. évf. Havonként kétszer. Az egylet tagjainak ingyen küldetik.

Szinészek Lapja. Szerk. Bényei István; kiadja a magyar szinész-egyesület központi igazgató-tanácsa. X. évf. Ára 6 frt.

Magyar Nemzetgazda. Szerk. és laptulajdonos Mende Bódog. IX. évf. Ára 10 frt.

Herkules. Testgyakorlati közlöny. Szerk. Porzsolt Jenő és Porzsolt Kálmán; IX. évf. Megjelen havonként kétszer. Ára 4 frt.

Magyar Dohány-Ujság. Szerk. és kiadó-tulajd. Daróczi Vilmos; társszerk. lovag Kleeberg Oswald. IX. évf. Megjelenik minden hó 1-én és 16-án. Ára 6 frt.

Pannonia. A fővárosi váltóüzlet-társaság, Adler és társa, sorsolási tudósitója. IX. évf. Havonk. 2—3-szor. Ára 2 frt.

Ügyvédek Lapja. Szerk. dr. Wolf Vilmos és dr. Löwy Gábor. IX. évf. Ára 6 frt.

Vendéglősök Lapja («Pinczérek Lapja»). Szerk. és laptulajdonos Ihász György. IX. évf. Havonként 2-szer. Ára 6 frt.

A Főváros. Szerk. és kiadó-tulajdonos Pichler N. István. VIII. évf. Havonként 3-szor. Ára 6 frt.

Gyógyszerészi Közlöny. Szerk. és kiadja Csurgay Kálmán. VIII. évf. Ára 8 frt.

A Magyarországi Borbélyok és Fodrászok Lapja. Szerk. és kiadja Pollák József; lapvezérek Mezey Péter, Dankovszky István és Breitfeld Alajos. VIII. évf. Minden hó 1. és 15-én. Ára 5 frt.

Katonai Lapok. Szerk. Horn Ödön. VII. évf. Minden hó 1., 10. és 20-án. Ára 8 frt.

Magyar Királyi Postatakarékpénztári Közlöny. Kiadja a «m. kir. postatakarékpénztár». VII. évf.

Zenelap. Szerk. és kiadó-tulajdonos Ságh József. VII. évf. Havonként háromszor. Ára 6 frt.

Kis Merkur. Sorsolási lap. Kiadó-tulajd. Wohl Ignácz. Minden huzás után magyar és német szöveggel. VII. évf. Ára 1 frt. (Mult évben «Fönyeremény» czimmel jelent meg.)

Orvosi Heti Szemle. Szerk. és kiadók: dr. Flesch Nándor és Heltai Manó. VII. évf. Ara 8 frt.

Szerencse-Hirnök. Kiadja Ernyei A. H. VII. évf. Minden huzás után. Ára 2 frt.

Szárnyasaink. Szerk. és kiadó-tulajdonos Parthay Géza. VI. évf. Havonként kétszer. Ára 4 frt.

Magyar Cipészek Lapja. Szerk. Major Péter; főmunkatárs Dépold J. VI. évf. Minden hó 1-én és 15-én magyar és német szöveggel. Ára 4 frt.

Magyar Kir. Államvasutak Hivatalos Lapja. Kiadja a magyar királyi államvasutak igazgatósága. VI. évf. Havonként 4—5 szám. Hivatalból küldetik.

Budapesti Lakáshirdető. Szerk. és laptulajdonos Weiss Mór. V. évf. Havonként háromszor magyar és német nyelven. Egyes szám 10 kr.

Budapesti «Mercur». Szerk. és kiadó Politzer Zs. V. évf. Minden huzás után magyar és német szöveggel. Ára 2 frt. Ugyanezen szöveggel:

Fővárosi Merkur.
Magyar Fővárosi Merkur.
Pénzügyi Merkur.
Pesti Merkur.
Sorsolási Merkur.
Tőzsdei Merkur.
Uj Merkur.

Sorsolási Közlöny. Kiadó-tulajdonos Beimel Lajos. VI. évf. Minden huzás után. Ára 1 frt.

Uj Magyar Merkur. Szerk. és kiadja Kőváry Ármin. VI. évf. Minden huzás után. Ára 2 frt.

Pénzügyi Utmutató. Szerk. és kiadó-tulajdonos Lendvay Sándor. VI. évf. Minden huzás után. Ára 2 frt.

Ellenőr. Szerk. és laptulajdonos Preisz Ármin. Magyar és német szöveggel. VI. évf. Ára 4 frt.

Hosszu Élet. Szerk. és laptulajdonos dr. Lőrinczy Ferencz. V. évf. Minden hó 5. és 20-án. Ára 4 frt.

Nemzeti Merkur. Redlich Dávid előlegezési bank- és váltóházának sorsolási tudósitója. V. évf. Havonként 2—3-szor magyar és német szöveggel. Ára 1 frt.

Nyeremény. Sorsolási tudósitó. Kiadó és tulajdonos Fuchs H. váltóháza. V. évf. Minden hó 1. és 15-én magyar és német szöveggel. Ára 2 frt.

Phönix. May, Elfer és Adler bank- és váltóüzlet sorsolási tudósitója. Szerk. Adler S. V. évf. Havonként 2—3-szor magyar és német szöveggel. Ara 1 frt 50 kr.

Budapesti Bankegyesület Sorsolási Tudósitója. Szerk. Frommer Izidor. IV. évf. Ügyfelei részére minden huzás után.

Fortuna. Sorsolási tudósitó. Laptulajdonosok Dirnfeld testvérek. IV. évf. Havonként kétszer. Ara 1 frt.

Kávésipar Szakközlönye. Szerk. Wagner József. IV. évf. Havonként kétszer magyar és német szöveggel. Ára 6 frt.

Kincsem. Sorsolási értesitő. Laptulajd. Königsbaum és Hatschek. IV. évf. Havonként kétszer. Ára 1 frt.

Technologiai Lapok. Szerk. és kiadja Táborsky Ottó. IV. évf. Havonként kétszer. Ára 5 frt.

Első Fönyeremény. Szerk. és tulajdonos Győri Vilmos. IV. évf. Minden huzás után. Ára 1 frt.

Haza és Külföld. Szerk. P. Juhász Ödön; laptulajdonos «A budapesti szépirodalmi kör». IV. évf. Havonként. Ára 1 frt 20 kr.

Jogi Szemle. Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Márkus Dezső. IV. évf. Ára 8 frt.

Magyar Molnár. Az országos magyar malomegyesület hivatalos lapja. Szerk. Bosányi Endre. IV. évf. Ára 10 frt. (Magyar és német szöveggel.)

50 krajczáros Sorsolási Közlöny. Kiadó-tulajd. Beimel Lajos. IV. évf. Minden huzás után. Ara 50 kr.

Sorsolási Lap «Hungaria». Kiadó-tulajdonos ifj. Schön Armin. IV. évf. Minden huzás után. Ára 1 frt.

Földmivelési Értesitő. Kiadja a földmivelésügyi m. kir. ministerium. III. évf. Hivatalból küldetik.

Fővárosi Közlöny. Budapest főváros hivatalos lapja. Szerk. Hajnal István; kiadja Budapest főváros közönsége. III. évf. Hetenként kétszer. Ára 6 frt.

Tűzrendészeti Lapok. Szerk. és laptulajdonos Breuer Szilárd és Markusovszky Béla. III. évf. Havonként kétszer. Ára 3 frt.

Adók és Illetékek Közlönye. Szerk. Roth Albert; laptulajd. és kiadó Rácz György. III. évf. Havonként 2-szer. Ara 4 frt. Magyar és német szöveggel.

A «Birtokos». Szerk. és kiadja Markovics F. III. évf. Havonként kétszer. Ára 4 frt.

Magyar Fém- és Gépipar. Szerk. Fekete Adolf; III. évf. Havonként háromszor. Ára 6 frt.

Gyakorló Orvos. Szerk. és kiadó tulajd. dr. Roth Adolf. III. évf. Havonként kétszer. Ingyen küldetik.

Hitelezők Közlönye. Szerk. Knotz Gyula; laptulajd. Fajt V. III. évf. Havonként kétszer. Ára 8 frt.

Kőfaragó. Szerk.-kiadó Jászai S. III. évf. Havonként 2-szer. Ára 1 frt 20 kr. (Magyar és német szöveggel.)

Központi Merkur. Kiadó-tulajd. Hajós és Auer. III. évf. Minden huzás után. Ára 1 frt.

Magyar Pénzügyőr. Szerk. Iklódy Győző; kiadó-tulajd. Iklódy Győzőné. III. évf. Ára 6 frt 40 kr.

Szinészeti Közlöny. Szerk. és kiadó-tulajdonos Réthy L. Pál III. évf. Havonként 3-szor. Ára 4 frt.

Budapesti Ellenőr. Szerk. és kiadó-tulajdonos dr. Maislis Mór. II. évf. Ara 8 frt.

Vizügyi és Hajózázi Közlöny. Szerk. és kiadó-tulajd. Krisztinkovich Antal. II. évf. Ara 8 frt.

Ált. Munkásbetegsegélyző és Rokkant-Pénztár. Hetijelentés. I. évf. (Magyar és német szöveggel.)

Czimbalmozók Folyóirata. Szerk. Kézsmárky Árpád. II. évf. Havonként kétszer. Ára 4 frt 80 kr.

A Czipész. Szerk. Czinder Károly; kiadó-tulajd. a «Czipész» alapitói. II. évf. Havonként kétszer. Ára 1 frt 40 kr.

Az Emberbarát. Szerk. és kiadó-tulajd. Singer Mihály. II. évf. Ára 6 frt.

Fürdő és Turista Ujság. Szerk. és kiadó-tulajd. Illés József. II. évf. Havonként kétszer. Ára 6 frt.

Gyümölcskertész. Szerk. Molnár István; kiadja a földmivelésügyi magyar kir. miniszterium. II. évf. Havonként kétszer. Ára 1 frt.

A Kereskedelmi Jog- és Ismeretek Tára. Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Róth Pál. II. évf. Havonként kétszer. Ára 6 frt.

Kereskedelmi Takarék- és Hitelszövetkezet. Szerk. Aradi Rezső. II. évf. Minden huzás után. (Magyar és német szöveggel.) Ára 1 frt.

Köztelek. Szerk. Baross Károly és Rubinek Gyula. Az orsz. magyar gazdasági egyesület tulajdona. II. évf. Hetenként kétszer. Ára 10 frt.

Magyar Szinpad. Szerk. Horváth Elemér; főszerk. és kiadó-tulajd. Hatvani Károly. II. évf. Havonként háromszor. Ára 4 frt.

Magyar Királyi Adóhivatalok Lapja. Szerk. és kiadja Róka József. II. évf. Havonként kétszer. Ára 4 frt.

Magyar Szabadalmi Közlöny. Szerk. és kiadja Bergl Sándor. II. évf. Havonként kétszer. Ára 8 frt.

Magyar Utazó Kereskedő. Szerk. Müller Ágoston. II. évf. Havonként kétszer. Ára 4 frt.

A Mi Zászlónk, a magyar demokrata munkáspárt közlönye. Szerk. Valter Ernő; kiadó Engel Tobiás. Ára 2 frt 40 kr.

Pénzügyi Szemle. Sorsolási lap. Szerk. és kiadó Lévai Dávid. II. évf. Minden huzás után. Ára 1 frt.

Uj Korszak. Ifju kereskedők lapja. Szerk. Sebők Gyula; kiadó-tulujd. a központi hirdetési iroda. II. évf. Ára 3 frt.

Asztalosok Szaklapja. Szerk. Prockl János és K. Szabó József; kiadó-tulajd. az «Asztalosok Szaklapja» alapitói. I. évf. Havonként 3-szer. Ára 1 frt 40 kr.

Általános Borászati, Szesztermelési és Sörfőzési Ujság. Szerk. és kiadó-tulajd. Somogyi M. I. évf. Havonként 2-szer magyar és német szöveggel. Ára 8 frt.

Ezerév. Magyarország ezeréves ünnepére. Szerk. és kiadó-tulajd. Szini Károly. I. évf. Ára 2 frt.

Haderő. Szerk. Székely Árpád. I. évf. Havonként 6-szor. Ára 16 frt.

Igazságügyi Közlöny. Kiadja a m. kir. igazságügyminiszterium. I. évf. Ára 2 frt.

Közrendészet. Szerk. és laptulajd. Bagi László. I. évf Ára 6 frt.

Zsidó Hiradó. Szerk. és laptulajd. Viador. I. évf. Ára 6 frt.

Vidéken.

Bányászati és Kohászati Lapok. A m. kir. bányászati Akadémia közlönye. (Selmecz.) Szerk. Farbaky István. XXV. évf. Minden hónap 1. és 15-én. Ára 6 frt.

Erdélyi Gazda. (Kolozsvár.) Az erdélyi gazdasági egylet közlönye. Szerk. és kiadó Szakács Péter. XXIV. évf. Ára 4 frt. Az egyleti tagoknak ingyen küldetik.

A Gyakorlati Mezőgazda. (Kassa.) Szerk. és kiadótulajd. Kovácsy Béla. XX. évf. Ára 6 frt.

A Nyitravölgyi Gazdasági Egylet Közlönye. (Nyitra.) Szerk. báró Friesenhof Gergely. XVII. évf. Havonként kétszer. Ára 3 frt.

Értesitő a kolozsvári orvos-természettudomány-társulat gyüléseiről. (Kolozsvár.) XVI. évf. Havonként 2—3 szám.

A Zalamegyei Gazdasági Egyesület Értesitője. (Zala-Egerszeg.) XIII. évf. Havonként. Az egyesület tagjai ingyen kapják.

Szőlőszeti, Borászati és Gazdasági Lap. (Kassa.) Szerk. és kiadó-tulajd. Maurer János. XIII. évf. Havonként 3-szor. Ára 4 frt.

Alföldi Iparlap. (Szeged.) Szerk. ifj. Szmollény Nándor; laptulajdonos a «Szegedi Ipartestület». X. évf. Ára 4 frt.

Felvidéki Nemzetőr. (Nyitra.) Felvidéki magyar közművelődési egyesület hivatalos közlönye. Szerk. és kiadó-tulajd. Kostenszky Géza. X. évf. Ára 6 frt.

Időjárási Naptár Magyarország számára. (Ó-Széplak.) Kiadja a nyitravölgyi gazdasági egylet agrarmeteorologiai observatoriuma. X. évf. Havonként két szám. Ára 2 frt.

Gazdasági Értesitő. (Szolnok.) Szerk. Szalay János; kiadja a jász-nagykun-szolnokmegyei gazdasági egylet. VII. évf. A társulat tagjai ingyen kapják.

Méhészeti Közlöny. (Kolozsvár.) Szerk. Turcsányi Gyula; kiadja az Erdélyrészi Méhész-Egylet. VII. évf. Havonként 2-szer. Ara 2 frt.

A Magyar Nép Könyvesháza. (Turócz-Szent-Márton.) Szerk. és kiadja Nagy István. VI. évf. Október—február hónapokban 10 füzetben. Ára 60 kr.

Házi Közlöny. (Arad.) Szerk. Záray Ödön; kiadja Gyulai István. V. évf. Minden hó 5. és 20-án. Ára 3 frt.

Birósági Végrehajtók Közlönye. (Komárom.) Szerk. és tulajdonos-kiadó Somlyai V. Ignácz. IV. évf. Havonként kétszer. Ára 4 frt.

Közérdek. (Debreczen.) A magyarországi pinczérek szakközlönye. Szerk. és kiadó-tulajdonos Than Gyula. IV. évf. Havonként kétszer. Ára 4 frt.

Magyar Kertész. (Nagy-Szőllős.) Szerk. Bornemisza Zoltán és Czapáry Dénes. II. évf. Havonként kétszer. Ára 2 frt 40 kr.

Debreczeni Kir. Táblai Értesitő. (Debreczen.) Szerk. és tulajd. dr. Kardos Samu; főmunkatárs Beksics Gusztáv. II. évf. Ára 5 frt.

Délvidéki Törvénykezési és Közigazgatási Értesitő. (Temesvár.) Szerk. dr. Steiner Adollf. II. évf. Ára 6 frt.

Felső-Dunántuli Törvénykezési Értesitő. (Győr.) Szerk. és kiadó Mailänder Izidor. II. évf. Ára 4 frt.

Jogi Értesitő. (Nagyvárad.) Szerk. dr. Rosenthal Mór; kiadó-tulajd. Rosenbaum V. Vilmos. II. évf. Ára 5 frt.

Pozsonyi Szemle. (Pozsony.) Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Sándor Endre. II. évf. Ára 5 frt.

Kassai Jogi Közlöny. (Kassa.) Szerk. dr. Glück Lipót; kiadja Rics Lajos. I. évf. Ára 5 frt.

Sorsolási Értesitő. (Szabadka.) Kiadja a «Fortunához» cz. bank- és váltóüzlet. I. évf. Minden huzás után. Ára 1 frt.

1848—49. Történelmi Lapok. (Kolozsvár.) Szerk. Inczédy Sámuel. I. évf. Havonként 2-szer. Ára 4 frt.

Összesen = 151.

VIII. VIDÉKI LAPOK

(nem politikai tartalommal).

Debreczen-Nagyváradi Értesitő. (Debreczen.) Szerk. Nagy Zsigmond; kiadó-tulajd. Zichermann H. I. évf. Ára 2 frt.

Zalai Közlöny. (Nagy-Kanizsa.) Szerk. és kiadó Bátorfi Lajos; lap-tulajdonos Wajdits József. XXXI. évf. Ára 5 frt.

Szepesi Hirnök. (Lőcse.) Szerk. és kiadó-tulajd. Hoepfner Gusztáv. XXX. évf. Ára 4 frt. (Magyar és német szöveggel.)

Ung. (Ungvár.) Szerk. Tabody Jenő; kiadó-tulajd. Polacsek Miksa. XXX. évf. Ára 4 frt.

Borsod. (Miskolcz.) Szerk. Miskolczy Pál; kiadó-tulajdonos Forster Rezső. XXVI. évf. Ára 4 frt.

Nagyszombati Hetilap. (Nagy-Szombat.) Szerk.-tulajdonos Thinágl János Henrik. XXIV. évf. Ára 4 frt. Magyar és német szöveggel.

Szamos. (Szatmár.) Szerk. Kótai Lajos és Uray Géza; laptulajd. Litteczky Endre; beldolgozótárs Ferenczy János. XXIV. évf. Hetenként kétszer. Ára 4 frt.

Nyitrai Lapok. (Nyitra.) Szerk. és tulajdonos Weiss József. XXIII. évf. Ára 5 frt 20 kr. (Magyar és német szöveggel.)

Zemplén. (Sátoralja-Ujhely.) Szerk. Dongó Gy. Géza; kiadó-tulajdonos özv. Boruth Eleméréné. XXIII. évf. Ara 6 frt.

Sopron. (Sopron.) Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Gaar Vilmos. Hetenként háromszor. XXII. évf. Ára 8 frt.

Hód-Mező-Vásárhely. (Hód-Mező-Vásárhely.) Szerk. Fodor Lajos; kiadó-tulajd. a szerkesztő-bizottság. XXII. évf. Ára 4 frt.

Szentesi Lap. (Szentes.) Szerk. és kiadó-tulajd. Sima Ferencz. XXII. évf. Hetenkint 3-szor. Ára 5 frt.

Tolnamegyei Közlöny. (Szegzárd.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Boda Vilmos. XX. évf. Ára 6 frt.

Bereg. (Beregszász.) Szerk. és tulajdonos Matavovszky Béla. XIX. évf. Ára 4 frt.

Pápai Lapok. (Pápa.) Szerk. és laptulajdonos dr. Fenyvessy Ferencz; főmunkatárs Antal Géza. XIX. évf. Ára 6 frt.

Vágvölgyi Lap. (Trencsén.) Szerk.-kiadó Skarnitzl X. Fer. XIX. évf. Magyar és német szöveggel. Ára 4 frt.

Székesfehérvár és Vidéke. (Székes-Fehérvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. Csitári G. Emil. XIX. évf. Megjelen hetenként háromszor. Ára 8 frt.

Szatmár. (Szatmár.) Szerk. Nagy Lajos; kiadó-tulajdonos Nagy Lajosné. XVIII. évf. Ára 3 frt 60 kr.

Nagybánya és Vidéke. (Nagy-Bánya.) Szerk. Riszdorfer János; kiadó-tulajd. Molnár Mihály. XVIII. évf. Ára 4 frt.

Veszprém. (Veszprém.) Szerk. Várkonyi Dezső. kiadó-tulajd. Krausz Ármin fia. XVIII. évf. Ára 6 frt.

Szabadkai Közlöny. (Szabadka.) Szerk. Török Zsigmond; kiadja Schlesinger Sándor. XVII. évf. Ára 6 frt.

Szolnok-Doboka. (Deés.) Szerk. és kiadó Rónay Lajos. XVII. évf. Ára 6 frt.

Felvidéki Szemle. (Eperjes.) Szerk. és kiadó-tulajd. Hedry Bertalan. XVII. évf. Hetenként kétszer. Ára 5 frt.

Nagy-Kunság. (Karczag.) Szerk. Sződi Miksa; kiadó-tulajd. Sződi S. XVII. évf. Ára 4 frt.

Marosvidék. (Maros-Vásárhely.) Szerk. és kiadó-tulajd. Kerekes Sámuel. XVI. évf. Ára 6 frt.

Szatmármegyei Közlöny. (Nagy-Károly.) Szerk. Baudisz Jenő; kiadó-tulajd. ifj. Roth Károly. XVI. évf. Ára 4 frt.

Hunyad. (Déva.) Szerk. Kun Róbert; laptulajd. Réthi Lajos; kiadó Hirsch Adolf. XVI. évf. Ára 4 frt.

Bajai Közlöny. (Baja.) Szerk. és tulajd. Erdélyi Gyula; főmunkatárs dr. Herman Adolf; kiadó Steintz Gyula. XV. évf. Ára 5 frt.

Nagy-Kőrös. (Nagy-Kőrös.) Szerk. és kiadó-tulajd. Tóth József. XV. évf. Ára 5 frt.

Rozsnyói Hiradó. (Rozsnyó.) Szerk. Krasznai K. G.; kiadja Kovács Mihály. XV. évfolyam. Ára 6 frt.

Keszthely. (Keszthely.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Révai Miksa. XV. évf. Ára 5 frt.

Felvidéki Közlöny. (Kassa.) Szerk. dr. Hohenauer Ignácz; laptulajdonos Hedry Bertalan. XIV. évf. Hetenként kétszer. Ára 5 frt.

Krassó-Szörényi Lapok. (Lugos.) Szerk. dr. Dengi János; kiadó-tulajd. Wenczely János és fia. XIV. évf. Ára 6 frt.

Orosházi Közlöny. (Orosháza.) Szerk. Kis Mór; tulajdonos Altstädter M. J. XIV. évf. Ára 4 frt.

Bácskai Ellenőr. (Szabadka.) Szerk. Stoczek Károly. XIV. évf. Hetenként kétszer. Ára 6 frt.

Ungvári Közlöny. (Ungvár.) Szerk. és kiadó-Jovánovits János. XIV. évf. Ára 4 frt.

Váczi Közlöny. (Vácz.) Szerk. és lap-tulajdonos Varázséji Gusztáv. XIV. évf. Ára 6 frt.

Esztergom és Vidéke. (Esztergom.) Szerk. dr. Kőrösi László; laptulajdonos-kiadó Tábor Adolf. XIV. évf. Hetenként kétszer. Ára 6 frt.

Esztergomi Közlöny. (Esztergom.) Szerk. és kiadó-tulajd. Haan Rezső. XIV. évf. Ára 4 frt.

Gyöngyösi Lapok. (Gyöngyös.) Szerk. Rigó Alajos; kiadó Kohn L.; laptulajd. dr. Borosy János. XIII. évf. Ára 4 frt.

Szentes és Vidéke. (Szentes.) Szerk. és kiadó-tulajdonos dr. Mátéffy Ferencz, társszerk. Bánfalvi Lajos. XIII. évf. Ára 5 frt.

Jászberény és Vidéke. (Jászberény.) Szerk. Boromisza Mátyás; kiadó-tulajdonos Brünauer Adolf. XIII. évf. Ára 4 frt.

Komáromi Lapok. (Komárom.) Szerk. dr. Gaal Gyula; kiadó-tulajdonos Tuba János. XIII. évf. Ára 5 frt.

Nyirvidék. (Nyiregyháza.) Szerk. Inczédy Lajos; kiadó-tulajdonos Jóba Elek. XIII. évf. Ára 4 frt.

Tata-Tóvárosi Hiradó. (Tata-Tóváros.) Szerk. Kálmán Imre; kiadó-tulajdonos Engländer Jakab. XIII. évf. Ára 5 frt.

Győri Hirlap. (Győr.) Szerk. és kiadó-tulajd. Szávay Gyula. XII. évf. Hetenként kétszer. Ára 10 frt.

Losoncz és Vidéke. (Losoncz.) Szerk. Laszly István; laptulajd. képviselője Kovács Ferencz. XIII. évf. Ára 5 frt.

Bars. (Léva.) Szerk. Holló Sándor; kiadja Nyitrai és társa. XII. évf. Ára 5 frt.

Gömör-Kishont. (Rimaszombat.) Szerk. dr. Lőrinczy György; kiadó-tulajd. dr. Bernáth István. XII. évf. Ára 4 frt.

Szekszárd Vidéke. (Szekszárd). Szerk. és laptulajdonos Geiger Gyula; hely. szerk. dr. Hodossy Géza; lapkiadó Ujfalusy Lajos. XII. évf. Ára 6 frt.

Kőszeg és Vidéke. (Kőszeg.) Szerk. Wittinger Antal; kiadó-tulajdonos Feigl Gyula. XII. évf. Ára 4 frt.

Szabadság. (Székes-Fehérvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. Zelei Imre. XII. évf. Hetenként 3-szor. Ára 8 frt.

Veszprémi Független Hirlap. (Veszprém.) Szerk. Kompolthy Tivadar. XII. évf. Ára 6 frt.

Borsodmegyei Lapok. (Miskolcz.) Szerk. és laptulajdonos Buthy Lajos; kiadó Forster Rezső. XII. évf. Hetenként kétszer. Ára 6 frt.

Békés. (B.-Gyula.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Dobay János; XI. évf. Ára 5 frt.

Fiume. (Fiume.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Mócs Zsigmond. XI. évf. Ara 6 frt.

Kikindai Közlöny. (Nagy-Kikinda.) Szerk. és kiadó-laptulajd. Erődi Dániel. XI. évf. Ára 4 frt.

Közérdek. (Nagy-Enyed.) Szerk. dr. Magyari Károly, Török Bertalan; kiadó-tulajdonos Wokál János. XI. évf. Ára 4 frt.

Mohács és Vidéke. (Mohács.) Szerk. Margitai Péter; lapkiadó Blandl János. XI. évf. Ára 4 frt.

Orosházi Ujság. (Orosháza.) Szerk. és kiadó Veres Lajos. XI. évf. Ára 4 frt.

Felvidéki Hiradó. (Turócz-Szent-Márton.) Szerk. Révész Lajos és Fehér János; kiadó a turócz-szentmártoni magyar nyomda. XI. évf. Ára 4 forint.

Sárosmegyei Közlöny. (Eperjes.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Hedry Bódog. XI. évf. Ára 5 frt.

Zalamegye. (Zala-Egerszeg.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Udvardy Ignácz. XI. évf. Ára 4 frt.

Borsod-Miskolczi Közlöny. (Miskolcz.) Szerk. és kiadó-tulajd. Sugár Ignácz. X. évf. Ára 6 frt. Hetenként kétszer. (Mult évben politikai lap volt.)

Félegyházi Hirlap. (Félegyháza.) Ideigl. szerk. Szücs Gyula; kiadja Ranezay József. X. évf. Ára 5 frt.

Szabadság. (Szabadka.) Szerk. és kiadó-tulaj. Szalay László A. X. évf. Hetenként háromszor. Ára helyben 8 frt., postán küldve 9 frt.

Vásárhely és Vidéke. (Hódmező-Vásárhely.) Szerk. és kiadó-tulajdonos dr. Endrey Gyula; társszerk. Wilheim Arnold. X. évf. Ára 4 frt.

Czegléd. (Czegléd.) Szerk. fel. és tulajd. Tálasy Árpád. X. évf. Ára 4 frt.

Rábavidék. (Körmend.) Szerk. Ajkay Sándor és Rábai Zsigmond; kiadó-tulajdonos a körmendi könyvnyomda-részvénytársaság. X. évf. Ára 4 frt.

Szilágy. (Zilah.) Szerk. Petri Mór; kiadó Seres Samu. X. évf. Ára 4 frt.

Szilágy-Somlyó. (Szilágy-Somlyó.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Bölöni Sándor. X. évf. Ára 4 frt.

Zentai Ellenőr. (Zenta.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Reitmann Ferencz. X. évf. Ára 4 frt.

Eger és Vidéke. (Eger.) Szerk. Klazsánszky László és dr. Schvarc (Setét) Sándor; kiadó-tulajd. Kohn Dávid. XI. évf. Ára 5 frt.

Szarvasi Lapok. (Szarvas.) Szerk. Mihálfi József; kiadó-tulajd. Stein Béla. IX. évf. Ára 5 frt.

Debreczeni Hiradó. (Debreczen.) Szerk. fel. a kiadó-tulajd. Otrokócsi Végh János. IX. évf. Ára 2 frt.

Munkács. (Munkács.) Szerk. és lapkiadó-tulajdonos Kozma László. IX. évf. Ára 4 frt.

Muraköz. (Csáktornya.) Szerk. Margitai József; kiadó és laptulajdonos Fischel Fülöp. IX. évf. Ára 4 frt. (Magyar és horvát nyelven.)

Nagy-Károly és Vidéke. (Nagy-Károly.) Szerk. és kiadó Seper Kajetán; tulajd. Litteczky Endre. IX. évf. Ára 4 frt.

Telecska. (Kula.) Szerk. Lackner Fülöp; kiadó-tulajdonos Berkovits Márk. IX. évf. Ára 2 frt. (Magyar és német szöveggel.)

Veszprémi Közlöny. (Veszprém.) Szerk. és kiadó-tulajdonosok Meszes Polikárp, Scherer István és Tölcséry Ferencz. IX. évf. Ára 4 frt.

Szatmár és Vidéke. (Szatmár.) Szerk. dr. Fejes István; kiadó-tulajd. Molnár János. VIII. évf. Ára 3 frt.

Muraszombat és Vidéke. (Muraszombat.) Szerk. és kiadó a muraszombati gazdasági fiókegylet; szerk. fel. Takács R. István. VIII. évf. Ára 3 frt.

Szabolcsi Szabad Sajtó. (Nyiregyháza.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Piringer János. VIII. évf. Ara 4 frt.

Érsekujvár és Vidéke. (Érsekujvár.) Szerkesztő és kiadó-tulajdonos Illényi István. VIII. évf. Ára 5 frt.

Komárommegyei Közlöny. (Komárom.) Szerk. dr. Bátor Mór; kiadó-tulajd. Spitzer Sándor. VIII. évf. Ára 4 frt.

Mezőtur és Vidéke. (Mezőtur.) Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Dunsits Dezső. VIII. évf. Ára 4 frt.

Orsova. (Orsova.) Szerk. Bogdanovith Péter; kiadó-tulajd. «Orsova» könyvnyomda részvény-társaság. VIII. évf. Ára 4 frt.

Szepesi Lapok. (Igló.) Szerk. Zimann János; kiadó-tulajdonos Schmidt József. VIII. évf. Ára 4 frt.

Ugocsa. (Nagy-Szőllős.) Szerk. Papp Zsigmond; szerk.-társ Spolarich János, lapkiadó-tulajdonos Székely Simon. VIII. évf. Ára 4 frt.

Délvidéki Nemzetőr. (Versecz.) Szerk. Perjessy Lajos; kiadó- és laptulajdonos Wettel és Veronits-féle könyvnyomda. VII. évf. Ára 5 frt.

Kaposvár. (Kaposvár.) Szerk. és laptulajdonos Csondor János. VII. évf. Ára 4 frt.

Magyar Néplap. (N.-Sz.-Miklós.) Szerk. és kiadja König Salamon. VII. évf. Ára 4 frt.

Szabadkai Hirlap. (Szabadka.) Szerk. Vécsei Samu; kiadja Székely Simon. VII. évf. Ára 6 frt.

Felső-Torontál. (Nagy-Kikinda.) Szerk. dr. Kiss Károly; kiadó a «Kiadói nyomda». VI. évf. Ára 5 frt.

Váczi Hirlap. (Vácz.) Szerk. dr. Kiss József és dr. Faltsik Dezső; kiadó-tulajd. a lapbizottság. VI. évf. Ára 6 frt.

Barsi Ellenőr. (Aranyos-Marót.) Szerk. Somai; kiadó-tulajdonos Németi Ármin. V. évf. Ára 4 frt.

Árvamegyei Hirlap. (Alsó-Kubin.) Szerk. és laptulajdonos Schneider Dezső. V. évf. Ára 4 frt.

Besztercebánya és Vidéke. (Besztercebánya.) Szerk. Ferenczy Ödön; főmunkatárs Podhradszky Lajos; kiadó-tulajdonos Singer Jakab. V. évf. Ára 4 frt.

Jászság. (Jász-Berény.) Szerk. Hild Viktor; kiadó-tulajd. Hild Pongrácz Erzsébet. V. évf. Ára 4 frt.

Kis- és Nagy-Küküllőmegyei Értesitő. (Segesvár.) Szerk. és lapt. Szterényi József. V. évf. Ára 4 frt.

Kisvárdai Lapok. (Kisvárda.) Szerk. és laptulajdonos dr. Vadász Lipót. V. évf. Ara 4 frt.

Siklós és Vidéke. (Siklós.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Rédei Károly. V. évf. Ara 4 frt.

Zólyomvármegyei Hirlap. (Zólyom.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Nádosy Gyula. V. évf. Ára 4 frt.

Alsó-Lendvai Hiradó. (Alsó-Lendva.) Szerk. Pataky Kálmán; kiadó-tulajdonos Farkas János. IV. évf. Ára 4 frt.

Csiki Lapok. (Csik-Szereda.) Szerk. dr. Bocskor Béla; főmunkatárs Vitos Mózes; kiadja Györgyjakab Márton. IV. évf. Ara 4 frt.

Gömöri Hirlap. (Rimaszombat.) Szerk. fel. és kiadó-tulajdonos Náray J. A., főmunkatárs Mihályi Lajos. IV. évf. Ára 3 frt.

Kecskemét és Vidéke. (Kecskemét.) Szerk. és kiadó Röszler Gyula; főszerk. és laptulajd. Nagy Imre. IV. évf. Ára 6 frt.

Kiskunsági Hiradó. (Kunszentmiklós.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Bors Károly. IV. évf. Ára 4 frt.

Mosonymegyei Lapok. (Magyar-Óvár.) Szerkeszti Merényi Kálmán és Erényi Károly; laptulajdonos: «A magyaróvári Széchenyi-kör». IV. évf. Ara 5 frt.

Nagy-Szalonta és Vidéke. (Nagy-Szalonta.) Szerk. Csorvásy István; lapkiadó-tulajdonos Adler Jakab. IV. évf. Ára 5 frt.

Ó-Becse és Vidéke. (Ó-Becse.) Szerk. dr. Grünbaum Pál; hely. szerk. Fárbás József; kiadja Löwy Lajos. IV. évf. Ára 4 frt.

Tisza-Füred és Vidéke (Tisza-Füred.) Szerk. Milesz Béla; kiadó-tulajd. Löv Sámuel. IV. évf. Ára 4 frt.

Győri Független Ujság. (Győr.) Szerk. Rónai Etel; kiadók Haar és Raab; tulajd. Mailänder Izidor. IV. évf. Hetenként kétszer. Ára 8 frt.

Közérdek. (Maros-Vásárhely.) Szerk. és tulajd. Pálffy Mihály; kiadó Pollák T. IV. évf. Ára 6 frt.

Mindszent-Szegvár és Vidéke. (Mindszent.) Szerk. és kiadó-tulajd. Diamant Manó. IV. évf. Ára 3 frt.

Moór és Vidéke. (Moór.) Szerk. fel. Szoldics Gyula; főmunkatárs V. Kovács Sándor. IV. évf. Ára 5 frt.

Ujpesti Hirlap. (Ujpest.) Szerk. Erschinger János; kiadó-tulajdonosok Kaczander és Fuchs. IV. évf. Ára 4 frt.

Zentai Közlöny. (Zenta.) Szerk. Harsányi János; kiadó-tulajd. Schvarcz Sándor. IV. évf. Ára 5 frt.

Rábaköz. (Kapuvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. Hevesi János; társszerk. dr. Spatz Adolf. III. évf. Ára 5 frt.

Zólyommegyei Lapok. (Beszterczebánya.) Szerk. és kiadó Machold Fülöp. III. évf. Ára 4 frt.

Lehel Kürtje. (Jászberény.) Szerk. Simon Ferencz; kiadó-tulajd. Pethes Pál. III. évf. Ára 4 frt.

Máté-Szalka. (Máté-Szalka.) Szerk. Havas Gyula; kiadó-tulajd. Seper Kajetán. III. évf. Ára 4 frt.

Radna-Lippa és Vidéke. (Lippa.) Szerk. és kiadó-tulajd. Kishalmy Ferencz. III. évf. Ára 4 frt.

Selmeczbányai Hiradó. (Selmeczbánya.) Szerk. Vörös Ferencz; kiadók Jœrges Ágost özv. és fia. III. évf. Ára 4 frt.

Szarvas és Vidéke. (Szarvas.) Szerk. és kiadó-tulajd. Varga József. III. évf. Ára 5 frt.

Szepesi Közlöny. (Szepesváralja.) Szerk. dr. Zelenyák János. III. évf. Ára 4 frt.

Tiszavidék. (Csongrád.) Szerk. Szilber János; kiadó-tulajd. Szilber J.-né. III. évf. Ára 4 frt.

Aranyos-Vidék. (Torda.) Szerk. és kiadó-tulajd. K. Weress Sándor. II. évf. Ára 6 frt.

Békésmegyei Hirlap. (Békés-Csaba.) Szerk. és kiadó-tulajd. Lepage Lajos. II. évf. Hetenként kétszer. Ára 6 frt.

Csongrádmegyei Hiradó. (Szentes.) Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Filó Tihamér. II. évf. Ára 3 frt.

Keszthelyi Hirlap. (Keszthely.) Szerk. Hoffmann Soma; kiadó-tulajd. Mérei Ignácz. II. évf. Ára 5 frt.

Tapolcza és Vidéke. (Tapolcza.) Szerk. és kiadó-tulajd. Feleki Alajos. II. évf. Ára 5 frt.

Tata-Tóváros és Vidéke. (Tata.) Szerk. Kábik József Géza; főmunkatárs Lugosi Gyula; kiadó-tulajd. özv. Kopasz Józsefné. II. évf. Ára 5 frt.

Zentai Néplap. (Zenta.) Szerk. és laptulajdonos Kozics Aladár. II. évf. Ára 5 frt.

Abrudbánya és Vidéke. (Abrudbánya.) Szerk. dr. Szuchy Béla; kiadó-tulajd. Policzer Zs. II. évf. Ára 4 frt.

Battonya és Környéke. (Battonya.) Szerk. Gaál Vilmos; főmunkatárs Szabados József. II. évf. Ára 4 frt.

Csongrádi Lap. (Csongrád.) Szerk. Éder János; kiadó-tulajd. Schwarcz Sándor. II. évf. Ára 4 frt.

Czegléd és Vidéke. (Czegléd.) Szerk. fel. Makkay Ferencz; laptulajd. Piros J. és társa. II. évf. Ára 3 frt.

Délvidéki Szemle. (Temesvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. Weninger János; társszerk. Armbruszt Gusztáv. II. évf. Ára 6 frt. (Képeslap.)

Hajdú-Nánási Lapok. (Hajdú-Nánás.) Szerk. Kolozsváry Aladár. II. évf. Ára 4 frt.

Kis-Küküllő. (Dicső-Szent-Márton.) Szerk. Gyöngyössy István; kiadó-tulajd. Hirsch Mór. II. évf. Ára 4 frt.

Kisujszállás. (Kisujszállás.) Szerk. és kiadó-tulajd. Jámbor Tivadar. II. évf. Ára 4 frt.

Komárommegyei Értesitő. (Komárom.) Szerk. Rovács Albin. II. évf. Ára 5 frt.

Közügyeink. (Gyöngyös.) Szerk. Kemény J., kiadó-tulajd. Hartmann A. II. évf. Ára 6 frt.

Máramarosi Hirlap. (M.-Sziget.) Szerk. Miklós Gyula; kiadó-tulajd. Vider M. II. évf. Ára 4 frt.

Pápai Közlöny. (Pápa.) Szerk. Jutassy Ödön. II. évf. Hetenként kétszer. Ára 6 frt.

Somogyvármegyei Népujság. (Kaposvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. Csondor János. II. évf. Ára 1 frt 50 kr.

Szoboszló és Vidéke. (Hajdú-Szoboszló.) Szerk. Szücs Bálint; kiadó-tulajd. Plón Gyula. II. évf. Ára 4 frt.

Közügy. (Ujpest.) Szerk. és laptulajd. Tanos Pál. I. évf. Ára 4 frt.

Nagy-Károlyi Hirlap. (N.-Károly.) Szerk. Bródy Lajos; laptulajdonos Turóczy Zsigmond. I. évf. Ára 3 frt.

Sopron és Vidéke. (Sopron.) Szerk. és kiadja Rónai Frigyes. I. évf. Ára 4 frt.

Összesen = 151.

IX. HIRDETÉSI LAPOK.

Vidéken.

Nográdmegyei Hivatalos Értesitő. (Balassa-Gyarmat.) Kiadja a jegyzői hivatal. XXX. évf. Hetenként.

Kolozsvármegye Hivatalos Közlönye. (Kolozsvár.) XV. évf. Ára 4 frt.

Megyei Hiradó. Hivatalos hetilap. (Kaposvár.) XI. évf.

Háromszékmegyei Értesitő. (Sepsi-Sz.-György.) Szerk. Vajna Miklós, megyei aljegyző. IX. évf. Ára 4 frt.

Győr sz. kir. város Hivatalos Értesitője. (Győr.) III. évf. Hivatalból küldetik.

Összesen = 5.

X. FOLYÓIRATOK.

Budapesten.

Erdészeti Lapok. Az országos erdészeti egyesület közlönye. Szerk. Bedő Albert; főmunkatárs Divald Adolf és Horváth Sándor. XXXI. évf. Havonként egyszer. Ára 8 frt.

Nyelvtudományi Közlemények. Szerk. Budenz József; kiadja a magyar tudományos akadémia. XXXI. évf. Évenként 3 füzetben. Ára 3 frt.

Gyorsirászati Lapok. Szerk. Vikár Béla, kiadja a budapesti magyar gyorsiró-egylet. XXX. évf. Évenként tizszer. Ára 1 frt 50 kr.

Akadémiai Értesitő. A magyar tud. akadémia megbizásából szerk. Szily Kálmán főtitkár. Megjelen minden hó 15-én. XXVI. évf. Ára 3 frt.

Századok. A magyar történelmi társulat közlönye. Szerk. Szilágyi Sándor. XXVI. évf. Minden hó 15-én (aug. és szept. hónapokat kivéve). Ára 6 frt; a társulat tagjai tagdij (5 frt) fejében kapják.

Archaeologiai Értesitő. Kiadja a m. tud. akadémia. Szerk. Hampel József. XXVI. (Uj folyam XII.) Ötször évenként, febr., ápr., jun., okt. és decz. 15-én. Ára 6 frt, a társulat tagjai 5 frt tagsági díjban kapják.

Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny. Szerk. Alexander Bernát. XXV. évf. A nagy szünetet kivéve, minden hó elején. A tagok tagsági dij (4 frt) fejében kapják.

Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye. Szerk. Dobiecky Sándor. XXIV. évf. Két havonként. Ára 10 frt.

Természettudományi Közlöny. Kiadja a magyar természettudományi társulat. Szily Kálmán közreműködésével szerkesztik: Entz Géza, Lengyel Béla és Paszlavszky József. XXIV. évf. Havonként. Ára nem tagok részére a pótfüzetekkel együtt 6 frt.

Földtani Közlöny. Kiadja a magyarhoni földtani társulat. Szerk. dr. Staub Móricz és dr. Szádeczky Gyula titkárok. XXII. évf. Havi füzetekben. Ára 5 frt. A társulati tagok tagsági dijukban kapják.

Magyar Nyelvőr. Szerk. és kiadja Szarvas Gábor. XXI. évf. Minden hó 15-én. Ára 5 frt.

Magyar Statistikai Évkönyv. Szerk. és kiadja az Országos magyar kir. statistikai hivatal. XXI. évf. Havonként. Ára 6 frt.

Budapesti Szemle. A m. t. Akadémia megbizásából szerk. Gyulai Pál; kiadja a Franklin-Társulat. XX. évf. 10 ívnyi havi füzetekben. Ára 12 frt.

Földrajzi Közlemények. Kiadja a magyar földrajzi társaság. Szerk. Berecz Antal. XX. évf. Évenként 10 füzetben. Ára 5 frt. Társulati tagok tagsági dijuk fejében kapják.

Statisztikai havi füzetek. Kiadja a fővárosi stat. hivatal. Szerk. Kőrösi József, igazgató. XIX. évf. Ára 4 frt.

A Ludovica Académia Közlönye. Szerk. és kiadja a m. k. honvédségi Ludovica Académia tanári kara. XIX. évf. Havi füzetekben. Ára 4 frt.

Első magyar-német „Vasuti és Gőzhajózási Kalauz". Kiadó Goritschnigg Albert. XIX. évf. Havi füzetekben. Ára 4 frt.

Magyar Igazságügy. Szerk. dr. Tarnai János; kiadja Singer és Wolfner. XIX. évf. Havi füzetekben. Ára 12 frt.

Izr. Tanügyi Értesitő. Szerkeszti Ózer Zsigmond; kiadja az «Orsz. magy. izr. tanitó-egyesület». XVII. évf. Havonként egyszer. Ára nem tagoknak 2 frt.

Kelet. Magyarország symbolikus nagy páholyának közlönye. XVII. évf. Havonként.

Magyar Könyv-Szemle. Közrebocsátja a Magyar Nemzeti Muzeum könyvtára. XVII. évf. Megjelen évnegyedenként. Ára 4 frt.

Polgári Iskola. A polg. isk. tan-egyesület közlönye. Szerkeszti dr. Göőz József. XVII. évf. Aug. és szept. hónapokat kivéve, havonként egyszer. Ára 2 frt. Az egyesület tagjai tagdij fejében kapják.

Egyetemes Philologiai Közlöny. Heinrich Gusztáv, P. Thewrewk Emil; közreműködésével szerk. Némethy Géza és Petz Gedeon. XVII. évf. A szünidőket kivéve, minden hónap elsején. Ára 6 frt.

Kisdednevelés szülők, kisdednevelők és a nevelésügy barátai számára. Szerk. Dömötör Géza; kiadja a «Kisdednevelők országos egylete». XV. évf. Havonként egyszer. Ára 4 frt.

Magyar Méh. Szerk. Kovács Antal; kiadó-tulajd. a magyar méhészek egyesülete. XVI. évf. Havonként. Tagoknak ingyen, nem tagoknak 2 frt.

Nemzetgazdasági Szemle. Szerk. Jekelfalussy József. XVI. évf. Havonként. Ára 8 frt.

Természetrajzi Füzetek. Szerk. Schmidt Sándor; kiadja a magyar nemzeti muzeum. XVI. évf. Megjelen évnegyedenként. Ára 3 frt.

Történelmi Tár. Évnegyedes folyóirat. Kiadja a magyar történelmi társulat közvetitése mellett a m. tud. akadémia történelmi bizottsága. Szerk. Szilágyi Sándor. XV. évf. Ára a történelmi társulat tagjainak 2 frt 80 kr.; bolti ára 5 frt 20 kr.

Veterinarius. Szerk. dr. Hutiray Ferencz; kiadja a magyarországi állatorvosegylet. XV. évf. Minden hó 15-én. Ára 6 frt.

Havi Közlemények. Révai-testvérek ódon munkák tárából. Szerk. Révai Leo. XIII. évf. Havonként.

Magyar Paedagogiai Szemle. Tanügyi havi közlöny. Szerk. és kiadja Glatz György. XIII. évf. Ára 2 frt 50 kr.

Méhészeti Lapok. A magyar országos méhészeti egyesület közlönye. Szerk. Binder Iván; XIII. évf. Megjelen havonként egyszer. Ára 3 frt. (A tagok 2 frt tagsági dij fejében kapják.)

Nemzeti Nőnevelés. Szerk. Sebestyén Gyuláné; kiadja a VII. ker. állami tanitónő-képző intézet tanári testülete. Évenkint 10 füzet. XII. évf. Ára 2 frt.

Tűzoltó-Közlöny. Szerk. Bárány N. Ernő; főmunkatárs Gorecky Zsigmond; kiadó és tulajdonos a budapesti önkéntes tűzoltó-testület. XIII. évf. Havonként. Ára 2 frt 40 kr.

Gyümölcsészeti és Konyha-Kertészeti Füzetek. Kiadja az országos magyar gazdasági egyesület. Szerk. Baranyay István. XIII. évf. Havi füzetekben. Ára 4 frt.

Jó Pásztor. Egyházszónoklati folyóirat. Szerk. és kiadja Lepsényi Miklós; társzerk. Hajóssy Gy. Krizánt XIII. évf. Havi füzetekben. Ára 4 frt.

12 Röpirat. Antisemitikus folyóirat. Havi folyóirat. Szerk. s kiadja Istóczy Győző. XIII. évf. Ára 1 frt 50 kr.

Körlevél. A budapesti kereskedő ifjak társulata közlönye. Szerk. Demeter József. XII. évf. Havonként egyszer. Ára 1 frt, társulati tagoknak ingyen jár.

La Toilette. A férfiszabók szaklapja. Szerk. és kiadótulajdonos Krausz Adolf. XI. évf. Havonként egyszer magyar és német szöveggel. Ára 3 frt.

Havi Füzetek. Szerk. Dvorzsák János. XI. évf. Ára 4 frt.

Utmutató. A magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrendkönyve. Kiadja a «Vasuti és Közlekedési Közlöny» szerkesztősége. XI. évf. Évenként 8—10-szer, rendesen a hó első napjaiban. Ára 5 frt.

Halászati Lapok. Kiadja az orsz. halászegyesület. XI. évf. Két havonként. Ára 3 frt. Az egyesület tagjai ingyen kapják.

Mathematikai és Természettudományi Értesitő. Szerk. König Gyula; kiadja a Magyar Tudományos Akadémia. X. évf. Havi füzetekben. Ára 3 frt.

A Hitközségi Hivatalnok. A «Magyar izraelita hitközségi hivatalnokok országos egyesületének» közlönye. Szerk. dr. Goldberg Ráfael. X. évf. Havonként egyszer, magyar és német szöveggel. Ára 2 frt.

Felső Nép- és Polgáriskolai Közlöny. Szerk. dr. Kis Áron és dr. Kovács János; kiadja a Felső nép- és polgáriskolai tanitók és tanitónők orsz. egyesülete. IX. évf. Megjelen havonként. Ára 3 frt.

Magyar Salon. Szerk. Fekete József; kiadja gr. Keglevich István. IX. évf. Minden hó 1-én. Ára 7 frt.

Tornaügy. Szerk. Szedlacsek Lajos; kiadja a magyarországi tornatanitók egylete. IX. évf. Havonként. Ára 3 frt.

Turul. A Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság közlönye. Szerk. Fejérpataky László. IX. évf. Évnegyedenkint. A társulat tagjai tagsági díj (5 frt) fejében kapják.

Magyar-Zsidó Szemle. Szerk. dr. Blau Lajos és dr. Mezey Ferencz. IX. évf. A nagy szünidőt kivéve, havonként. Ára 6 frt.

A Legszentebb Rózsafüzér Királynéja. Szerk. és kiadja P. Angelikusz és Magyary Pál. VIII. évf. Havonként. Ára 80 kr.

Magyar Jogászegyleti Értekezések. Szerk. dr. Fayer László; kiadja a Magyar Jogászegylet. VIII. évf. Évenként 8—10 füzet. A tagok (5 frt) tagilletményképen kapják.

Művészi Ipar. Az orsz. magyar iparművészeti muzeum és a m. iparművészeti társulat közlönye. Szerk. Pasteiner Gyula és Radisics Jenő VIII. évf. Negyedévenként. Ára 5 frt.

Magyar Történeti Eletrajzok. Szerk. Szilágyi Sándor; kiadja a Magyar Történelmi Társulat. VIII. évf. Évenként öt füzet. Ára 8 frt.

Bölcseleti Folyóirat. Szerk. dr. Kiss János. VII. évf. Évnegyedenként. Ára 5 frt.

Külföld Szónokai. Szerk. és kiadja Ribényi Antal. VII. évf. Havonként. Ára 6 frt.

Kertészeti Lapok. Az országos magyar kertészeti egyesület havi közlönye. Szerk. Benes János. VII. évf. Ára 5 frt.

Egyetemes Regénytár. Kiadják Singer és Wolfner. VII. évf. Évenként 18 kötet. Ára 9 frt.

Értesitő az országos keresztény önsegélyző és fogyasztási szövetkezet működése köréből. Szerk. P. Szabó Endre, kiadja a szövetkezet igazgatósága. VII. évf. Havonként. A szövetkezet tagjai ingyen kapják.

Fényképészeti Közlöny. Szerk. Paschka Gyula; kiadja a fényképész-ifjak önképző- és segély-egylete. VII. évf. Havonként. Ára 4 frt.

Magyar Tanitóképző. Szerk. Nagy László. Hetyei Gábor és Herrmann Antal; kiadja Mehner Vilmos. VII. évf. Ára 4 frt.

Az Osztrák-Magyar Monarchia Irásban és Képben. Előbb Rudolf trónörökös főherczeg ő császári és királyi Fensége kezdeményezéséből és közreműködésével, most Stefánia özvegy trónörökösné főherczegnő Ő császári és királyi fensége védnöksége alatt. A m. kir. államnyomda kiadása. VII. évf. Havonként kétszer. Ára 7 frt 20 kr.

Pallas-Könyvtár. Kiadja a «Pallas» irodalmi s nyomdai részvény-társaság. VII. évf. Havonként egy kötet. Ára 7 frt 20 kr.

Keresztyén Népbarát. A Missio- és Gusztáv-Adolf-Egylet Közlönye. Kiadó Hornyánszky Viktor. VII. évf. Minden hóban egyszer. Ára 40 kr.

Apolló. Kargyüjtemény. Szerk. Goll János. VI. évf. Havonkint. Ára 2 frt 50 kr.

Képes Folyóirat. A «Vasárnapi Ujság» füzetekben. Szerk. Nagy Miklós; kiadó-tulajdonos a Franklin-társulat. VI. évf. Havonként kétszer. Ára 7 frt 20 kr.

Katholikus Szemle. Szerk. dr. Kisfaludy A. Béla és dr. Mihályfi Ákos; kiadja a Szent-István-társulat. VI. évf. Megjelen kéthavonként. Ára nem tagoknak 5 frt.

Egészség. Szerk. dr. Fodor József és Csapodi István; kiadja az orsz. közegészségi egyesület. VI. évf. Kéthavonként. Az egyesület tagjai tagdij (3 frt) fejében kapják.

Havi Szónok. Szerk. és kiadó-tulajdonos Ribényi Antal. Megjelen havi füzetekben. VI. évf. Ára 3 frt.

Iparügyek. Szerk. Ráth Károly. VI. évf. Havonként. Ára 4 frt.

Szabó-Iparosok Közlönye. Szerk. és kiadja Csontos Imre. VI. évf. Havonként. Ára 2 forint 40 krajczár.

Pótfüzetek a Természettudományi Közlönyhöz. Szerk. Szily Kálmán közreműködésével Entz Géza, Lengyel Béla és Paszlavszky József; kiadja a m. k. természettud. társulat. V. évf. Évnegyedenként. Ára a Közlönynyel együtt 6 frt.

Budapesti Látogatók Lapja. Szerk. Szalai Mihály; kiadó-tulajdonos Szalai M. és Klösz György. IV. évf. Havonként magyar, német és franczia szöveggel. Ára 3 frt 20 kr.

Családi Regénytár. Szerk Ribényi Antal. V. évf. Havonként. Ára 2 frt.

Magyar Nyomdászat. Szerk. és kiadja Pusztai Ferencz. V. évf. Havonként. Ára 3 frt.

Hadtörténelmi Közlemények. Szerk. Rónai Horváth Jenő. IV. évf. Évnegyedenként. Ára 4 frt.

Szent-László-Társulati Értesitő. Szerk. és kiadja az igazgatóság. V. évf. Évenként legalább kétszer. Társulati tagok ingyen kapják.

Szt.-Lukácsfürdő. Szerk. és kiadja a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága. Fürdőorvos: dr. Doctor Frigyes. V. évf. Minden évben május 1. és nov. 1-én.

Budapesti Gyorsiró. Szerk. dr. Rónay Károly; kiadja a budapesti magyar gyorsiró-egyesület. V. évf. Ára 1 frt 50 kr.

Közlekedés. Szerk. Gömöri Lajos. IV. évf. Havonként. Ára 6 frt.

A Magyar Tisztviselők Országos Egyesületének Értesitője. Szerk. Jankovich István, egyleti titkár. III. évf. Negyedévenként. A tagok ingyen kapják.

Budapesti Sakk-Szemle. Szerk. Makovetz Gyula; kiadja a «budapesti sakkozó-társaság». IV. évf. Havonként. Ára 2 frt.

Budapest Erzsébetváros külterülete Társaskörének Értesitője. Szerk. Kócsy Ferencz. IV. évf. Havonként. A kör tagjai ingyen kapják.

Könyvkedvelők Lapja. Gerő és Kostyál antiquáriumának időszaki közlönye. IV. évf. Ingyen küldetik.

Turisták Lapja. Szerk. dr. Téry Ödön és dr. Thirring Gusztáv, kiadja a magyarországi Kárpát-egyesület budapesti osztálya. IV. évf. Havonként. Ára 3 frt. Tagok 2 frt tagsági dij fejében kapják.

Protestáns Szemle. Szerk. Kenessey Béla. A magyar protestáns irodalmi társaság kiadványa. IV. évf. Évnegyedenként. Ára 4 frt.

A Czimbalom. Szerk. Csengeri Gyula; kiadó-tulajdonos Klökner Gyula zeneműkiadó. III. évf. Havonként. Ára 4 frt. Zenemellékletekkel 10 frt.

Ethnographia. A magyarországi néprajzi társaság értesitője. Szerk. dr. Herrmann Antal és Katona Lajos.

III. évf. Havonként. (aug. és szept. hónapokat kivéve.) A társaság tagjai 3 frt tagsági dij fejében kapják.

A Főváros Közélelmezése. Szerk. és kiadó-tulajdonos Pichler N. István. III. évf. Havonként. Ára a «Főváros»-sal együtt 6 frt.

Gyorsiró. Szerk. Vargay István; kiadja a bpesti VII. ker. áll. főgymn. «Stolze-Fenyvesy» gyorsiró-kör. III. évf. Havonként. Tagok ingyen kapják.

Hittudományi Folyóirat. Szerk. és kiadja dr. Kiss János. III. évf. Évnegyedenként. Ára 4 frt.

Szövetkezés. Közgazdasági folyóirat. Szerk. Bernát István. III. évf. Havonként. Ára 1 frt.

Izr. Tanügyi Ellenőr. Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Zsengeri Samu. III. évf. Havonként. Ára 1 frt 50 kr.

Közegészségügyi Szemle. Szerk. dr. Oláh Gyula. III. évf. Havonként. Ára 6 frt.

Szántóvetők Lapja. Szerk. Serfőző Géza. Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun várm. gazd. egyes. közlönye. III. évf. Havonként. Ára 2 frt.

Ébredjünk és Egyesüljünk. Szent Péter Láncz-szövetségének hiv. közlönye. Szerk. Szent-István irói kar; népvezér: Kapisztrán. II. évf. Havonként. Ára 3 frt.

Élet. Szerk. dr. Katona Lajos és Vikár Béla; kiadó-tulajd. Vikár Béla és Sármai József. II. évf. Havonként. Ára 6 frt.

Férfiszabók Közlönye. Szerk. Kiss Károly. II. évf. Havonként. Ára 4 frt. (Magyar és német szöveggel.)

Grafikai Szemle. Szerk. Tanay József; főmunkatárs Bauer J. M.; kiadó-tulajd. a «Könyvnyomdászok Szakköre». II. évf. Havonként. Ára 2 frt.

Hivatalos Értesitője a Budapest-fővárosi sütők, czukrászok és mézeskalácsosok ipartestületének. Szerk. dr. Huszár Kálmán. II. évf. Havonként. Ára 4 frt. (Magyar és német szöveggel.)

Irodalomtörténeti Közlemények. Szerk. dr. Ballagi Aladár; kiadja a m. tud. akadémia. II. évf. Évnegyedenként. Ára 5 frt.

Klinikai Füzetek. Szerk. dr. Donáth Gyula. II. évf. Havonként. Ára 4 frt.

Nemzetgazdasági Irók Tára, kiadja a m. tud. akadémia nemzetg. és statist. bizottsága. II. évf. Három hetenként. 10 füzet ára 5 frt.

Pénzügyi és Gazdasági Tájékozó. Szerk. és kiadja Bánffi Iván. II. évf. Havonként. Ára 10 frt.

Az Állatok Őre. Szerk. dr. Szalkay Gyula. II. évf. Időhöz nem kötve. Ingyen küldetik.

A Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulatának Közlönye. Szerk. Teasdale Ottó. II. évf. Havonként.

Igazságügy. Szerk. és kiadja Sinay Gusztáv. II. évf. Havonként. Ára 3 frt.

Magyar Orvosi Archivum. Szerk. és kiadják dr. Bókai Árpád, dr. Klug Nándor és dr. Pertik Ottó. II. évf. Kéthavonként. Ára 10 frt.

Mathematikai és Physikai Lapok. Szerk. Bartoniek Géza és Rados Gusztáv. II. évf. Évenként 8 füzet. Ára 5 frt.

Athenaeum. Szerk. Pauer Imre; kiadja a M. Tudom. Akadémia. I. évf. Évnegyedenként. Ára 5 frt.

Szent Család Kis Követe. Szerk. Mészáros Kálmán. I. évf. Ára ?

Tanitók Szava. Szerk. és kiadó-tulajd. Glatz György. I. évf. Havonként. Ára 1 frt.

Telekkönyvi Szaklap. Szerk. Osváth Imre; laptulajd. a telekkönyvvezetők országos egyesülete. I. évf. Havonként. Ara 10 frt.

Vidéken.

Jézus Szent Szivének Hirnöke. (Kalocsa.) Szerk.-kiadó Tóth Mike. XXVI. évf. Havonként. Ára 1 frt 50 kr.

Keresztény Magvető. (Kolozsvár.) Szerkesztik és kiadják Péterfi Dénes és Kovács János. XXII. évf. Két-havi füzetekben. Ára 2 frt 40 kr.

Közlöny a debreczeni «Hittanszaki önképző társulat» köréből. (Debreczen.) Szerk. Jánossy Zoltán és Szabó Béla. XXII. évf. Az iskolai év alatt 8 számban minden hó 15-én. Ára helyben 1 frt 50 kr., vidékre 1 frt 70 kr.

Soproni Gyorsiró. (Sopron.) Szerk. Pröhle Henrik és Mikola Sándor; kiadja az evang. lyceumi gyorsirókör. XVIII. évf.

Történelmi és Régészeti Értesitő. (Temesvár.) A délmagyarországi történelmi és régészeti társulat közlönye. Szerk. Patzner István főtitkár. XVIII. évf. Évnegyedes füzetekben. A társulat tagjai ingyen kapják. Nem tagoknak 4 frt.

Gazdasági Néplap. (Pécs.) A baranyamegyei gazd. egyesület hiv. közlönye. Szerk. Liebbald Béni. XVIII. évf. Minden hó 1. napján. Ára nem tagoknak 1 frt.

Irodalmi Szemle. (Eger.) Szerk. és kiadja Luga László. XVII. évf. Minden hó 1-jén. Ára 1 forint.

Orvos-Természettudományi Értesitő. (Kolozsvár.) Kiadja a kolozsvári orvos-természettudományi társulat. Szerk. Belky János, Koch Antal. XVII. évf. Havonként.

Isten Igéje szent beszédekben. (Esztergom.) Szerk. Jagicza Lajos, ravazdi lelkész; kiadja Buzárovics Gusztáv. XVII. évf. Havonként. Ára 2 forint.

Magyar Növénytani Lapok. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadja Kánitz Ágost. XVI. évf. Havonként. Ára 3 frt.

Havi Közlöny. Az elméleti és gyakorlati lelkipásztorság köréből. (Temesvár.) Szerk.-kiadó Tokody Ödön és Patzner István. XV. évf. Havonként. Ára 4 forint.

Természettudományi Füzetek. (Temesvár.) Kiadja a délmagyarországi természettudományi társulat. Szerk. Valló Vilmos és dr. Tauffer Jenő. XV. évf. Évnegyedenként. Ára 4 frt, a társulat tagjai ingyen kapják.

A Győrvidéki Tanitóegylet Értesitője. (Győr.) Szerk. Jilg J. Ede. XIV. évf. Havonként. Ára nem tagoknak 1 frt.

Protestans Pap. (Kölesd.) Szerk. és kiadják Lágler Sándor és Kálmán Dezső. XIII. évf. Havi füzetekben. Nyom. Kecskeméten. Ára 4 frt.

Egyesületi Értesitő. (Szombathely.) A vasmegyei gazd. egyesület megbizásából. Szerk. H. Gothard Sándor és Röszler Károly. XIII. évf. Havonként. Ára nem tagoknak 1 frt.

Gazdasági Értesitő. (Sátoralja-Ujhely.) Szerk. Löcherer Andor; kiadó-tulajdonos a «Zemplénmegyei gazdasági egyesület». XIII. évf. Ára 2 frt.

Gondolat. (Pozsony.) Theologiai és philosophiai folyóirat. Szerk. Thuró Károly; kiadja a magyarhoni ág. hitv. ev. theol. ifjuság. XIII. évf. Minden hó végén. Ára 2 frt.

A Kath. Hitterjesztés Lapja. (Nagyvárad.) Képes folyóirat. Szerk. és kiadó Nogely István; XII. évf. 6 füzet évenként. Ára 3 frt.

Magyar Földmives. (Gyuró.) Gazdászati havi füzet. Szerk. és kiadja Vasadi Balogh Lajos. XI. évf. Ára 1 frt.

Népiskolai Lapok. (Sopron). Szerk. és laptulajdonos Tormássy János. XI. évf. Havonként. Ára 3 frt.

Gyakorlati Bibliamagyarázatok. (Gyoma.) Szerk. Garzó Gyula; főmunkatársak Könyves Tóth Kálmán és Barakonyi Kristóf. XI. évf. Minden két hóban. Ára 4 frt.

Vegytani Lapok. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadja Fabinyi Rudolf. XI. évf. Negyedévenként. Ára 4 frt.

Honti Gazda. (Ipolyság.) A megyei gazdasági egylet közlönye. Szerk. Pongrácz Gejza. X. évf. Időhöz nem kötött számokban. Ára 2 frt; az egylet tagjai ingyen kapják.

Vasvármegyei Tanügyi Értesitő. (Szombathely.) A vasmegyei tanitó-testület hivatalos közlönye. Szerk. Barabás György Sárvárott; szerkesztőtárs Kreutz Ede. X. évf. Minden hó 10-én. Ára nem tagoknak 1 frt.

Nógrádmegyei Gazdasági Egyesület Értesitője. (Balassa-Gyarmat.) Szerk. Fáy Árpád. X. évf. Minden második hóban. Ára nem tagoknak 1 frt.

Gazdasági Közlöny. (Komárom.) A komárommegyei gazdasági egyesület havi értesitője. Szerk. Sarlay Károly. X. évf. Egyleti tagoknak ingyen jár.

Mezőgazdasági Szemle. (Magyar-Óvár.) Szerk. és kiadják Cserháti Sándor és dr. Kossutány Tamás. X. évf. Havonként. Ára 5 frt.

Az Erdélyi Muzeum-Egylet Kiadványai. (Kolozsvár.) Szerk. dr. Szinnyei József. IX. évf. Évnegyedenként. A helybeli tagok 3 frt, nem helybeliek 2 frt tagsági dij fejében kapják.

Keszthely-Vidéki Gazdakör. (Keszthely.) Szerk. Hensch Árpád; kiadja a Keszthely-Vidéki Gazdakör. IX. évf. Havonként. Ára nem tagoknak 1 frt.

Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület Értesitője. (Pozsony.) Szerk. Földes Gyula. IX. évf. Minden két hóban. Tagok tagsági dijban kapják.

Tanodai Közlöny. (Veszprém.) Szerk. Nagy Lajos; kiadó-tulajdonos: «A Somlyóvidéki evang. Tanitóegylet». IX. évf. Évenként 4—6 szám. Az egylet tagjai ingyen kapják.

Gyámintézet. (Lovászpatona.) A magyarhoni egyetemes evang. gyámintézet közlönye. Szerk. Bognár Endre. IX. évf. Évenkint háromszor. Ingyen küldetik.

Beregmegyei Tanügy. (Beregszász.) Szerk. Zágoni Károly; kiadja a «Beregmegyei általános tanitó-egyesület». VIII. évf. Havonként. Ára 2 frt.

Sárospataki Ifjusági Közlöny. (Sárospatak.) Szerk. Finkey Ferencz; kiadja az «Irodalmi önképző-társulat». VII. évf. Minden hó 15-én. Ára helyben 1 frt 60 kr.; vidékre 1 frt 75 kr.

Gazdasági Értesitő. (Csik-Szereda.) Szerk. T. Nagy Imre; kiadja a csikmegyei gazdasági egyesület. VIII. évf. Évnegyedenként. Ára 1 frt, évdíjas tagok ingyen kapják.

Máramarosi Tanügy. (M.-Sziget.) Szerk. Bökényi Dániel; kiadó-tulajdonos a «Máramarosi megyei tank. által. tanitó-egyesület». VIII. évf. Julius és augusztus hónapokat kivéve havonként egyszer. Ára 2 frt 50 kr.

Népnevelési Közlöny. (Nagy-Várad.) A Biharmegyei népnevelési egyesület hivatalos értesitője. Szerk. Winkler Lajos. VIII. évf. A nagy szünidőt kivéve havonként. Az egylet tagjai ingyen kapják.

Katholikus Hitoktatás. (Ó-Becse.) Szerk. és kiadó Fonyó Pál; főmunkatársak dr. Walther Gyula és dr. Wayand Géza. VII. évf. Havonként. Ára 3 frt.

Szűz Mária Virágos Kertje. (Kalocsa.) Szerk. Tóth Mike. VII. évf. Havi füzetekben. Ára 1 frt.

Bács-Bodrogh Vármegyei Történelmi Társulat Évkönyve. (Zombor.) Szerk. Grosschmid Gábor. VII. évf. Évenként 3—5 füzet. Pártoló tagok évdíjuk (3 frt) fejében kapják.

Concordia. (Pozsony.) Szerk. Mihálovics József; kiadja a «Concordia» Gabelsberger gyorsiró-egylet. VI. évf. Havonként. Ára 1 frt 20 kr.

Gazdasági Ertesitő. (Zombor.) Szerk. Rombay Dezső. VII. évf. Havonként egyszer. Az egyesület tagjai ingyen kapják. Ára 2 frt.

Tanitóbarát. (Győr.) Szerk. és kiadja Szili Benedek. VII. évf. Havonként. Ára 2 frt.

Borromaeus. (Győr.) Katholikus hitszónoklati folyóirat. Szerk. és kiadják Horváth Lajos és Varga János. VI. évf. Havonként. Ára 4 frt.

Görög szert. kath. Hitszónok. (Ungvár.) Szerk. Melles Emil. VI. évf. Havonként. Ára 2 forint.

Kalauz a népiskolai nevelő-oktatás terén. (Nagyszombat.) Szerk. Regéczy József; főmunkatárs Boromissza István, Concila Emil és Schultz Imre. VI. évf. Évnegyedenként. Ára 2 frt.

Magyar Sion. Egyházirodalmi folyóirat. (Esztergom.) Fel. szerk. dr. Prohaszka Ottokar, dr. Walter Gyula; szerk. és kiadják a papnöveldei tanárok. V. évf. Havi füzetekben. Ára 6 frt.

Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület Értesitője. (Veszprém.) Szerk. Nagy Iván. VI. évf. Minden két hóban. Az egyesület tagjai ingyen kapják.

Armenia. (Szamosujvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. Szongott Kristóf. VI. évf. Havi füzetekben. Ára 4 frt.

A Békésmegyei Gazdasági Egylet Értesitője. (Békés-Csaba.) Szerk. Zsilinszky Mihály. VI. évf. Évenként 4—6 szám. Társulati tagok ingyen kapják.

Értesitő. (Szeged.) A szegedi tisztviselők «Összetartás» czimű önsegélyző szövetkezetének közlönye. Szerk. Mocsári Béla. VI. évf. Havonként s a szövetkezet tagjai ingyen kapják.

Népiskolai Közlöny. (Mezőtúr.) Szerk. és kiadják Kecskeméthy László, és Farkas Imre VI. évf. Havonként. Ára 3 frt.

Nevelés. (Losoncz.) Szerk. Ember János és Hitter Ferencz; fel. szerk. Peres Endre. VI. évf. Havonként. Ára 3 frt.

Rózsa-Ujság. (Pécs-Szabolcs.) Szerk. és kiadja dr. Kaufmann Ernő. VI. évf. Havonként. Ára 2 frt.

A Torontálmegyei Gazdasági Egyesület Értesitője. (Nagy-Kikinda.) Szerk. Bartók Géza. VI. évf. Havonként egyszer. Ára egyleti tagoknak 1 frt, nem tagoknak 2 frt.

Törekvés. (Sopron.) Szerk. Aschendorf József; kiadja a soproni ev. theologia «Győry Vilmos» köre. VI. évf. Havonként. Ára 2 frt.

Kalauz (Vácz) a siketnémák oktatása és nevelése terén. Havi folyóirat. Szerk. Scherer István. V. évf. Ára 2 frt 50 kr.

Unitárius Közlöny. (Kolozsvár.) Szerk. Nagy Lajos és Boros György; kiadja a «Dávid Ferencz» egylet. V. évf. Havonként. Ára 1 frt 20 kr.

Egyleti Értesitő. (Deés.) A szolnok-dobokamegyei gazdasági egylet hivatalos közlönye. Szerkeszti Szemmáry József. V. évf. Minden hó 5-én. Egyleti tagok ingyen kapják.

Egyleti Értesitő. (Nagy-Kanizsa.) Hivatalos Tanügyi közlönye a «Keszthely és Sümegh esp. kerületekhez tartozó rom. kath. tanitó-egylet»-nek. Szerk. Pozsogár Gyula. V. évf. Évenként legfölebb kétszer. Egyleti tagok ingyen kapják.

Erdélyi Gazdasági Egylet Könyvkiadó Vállalata. (Kolozsvár.) Szerk. dr. Szentkirályi Ákos. V. évf. Évnegyedenként. Ára 1 frt 20 kr.

A Győri Pinczér-Egylet Havi Értesitője. (Győr.) Szerk. Heiter Imre és Zombor László; kiadja a «Győri Pinczér-egylet». V. évf. Havonként. Egyleti tagok ingyen kapják.

Magyarországi Papi Imaegyesület Értesitője. (Győr.) Szerk. Varga János. V. évf. Félévenként. Ára 1 frt.

A Mátra. (Gyöngyös.) A magyarországi Kárpát-egyesület Mátra- osztályának közlönye. Szerk. Visontai Henrik; kiadja a M. Kt. E. Mátraosztálya. V. évf. Időközönként. A. M. O. tagjainak ingyen jár.

Néptanitó. (Aranyos-Marót.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Brunczlik. V. évf. Ára 1 frt.

Petőfi-Muzeum. (Kolozsvár.) Kiadják: dr. Csernátoni Gyula, dr. Ferenczi Zoltán, Korbuly József. V. évf. Minden két hóban. Ára 2 frt 50 kr.

Evangelikus Népiskola. (Sopron.) Szerk. Papp József; kiadja Litfass Károly. IV. évf. Havonként. Ára 2 frt.

Katholikus Hitvédelmi Folyóirat. (Pozsony.) Szerk. és tulajdonos Lepsényi Miklós. IV. évf. Havonként. Ára 4 frt.

A «Devecser Vidéki Gazdakör» Értesitője. (Pápa.) Szerk. Szauter Ignácz. IV. évf. Havonként. A Gazdakör tagjai ingyen kapják.

Értesitő. A szatmármegyei «Irodalmi Kör» közlönye. (Szatmár.) Szerk. Sarmaságh Géza. IV. évf. Évnegyedenként. A kör tagjai ingyen kapják.

Hitszónoklati Folyóirat. (Szeged.) Szerk. Krakecz és Urbán. IV. évf. Havonként. Ára 4 frt.

Kántorok Lapja. (Vasvár.) Szerk. és kiadja Barabás István. IV. évf. Havonként. Ára ?

Magyar Ifjuság Rózsafüzére. (Székes-Fehérvár). Szerk. Kálmán K. és Kalocsai A. III. évf. Havonként. Ára 1 frt 50 kr.

Gyorsirók Lapja. (Nagy-Várad.) Szerk. és kiadja Adorján Emil. III. évf. Havonként. Ára 1 frt 50 kr.

Kis Művész. (Déva.) Ifjusági zenelap. Szerk. és kiadja Hoós János. II. évf. Ára 4 frt.

A «Tolnamegyei gazdasági egyesület Értesitője. (Szegzárd.) Szerk. Dömötör László. II. évf. Kéthavonként. A társulat tagjai ingyen kapják. Ára 1 frt 20 kr.

Magyar Gazda. (Zenta.) Szerk. Rotter József; kiadó-tulajd. Tóth Lajos. I. évf. (Előbb Bácskai Gazda.)

Népbarátja. (Ráczpetre.) Szerk. Czeczei Vajay István. II. évf. Havonként. Ára 60 kr.

Virágkedvelők Könyvtára. (Nyiregyháza.) Szerk. Czapáry Albert; kiadja Tarczali Dezső. II. évf. Háromhetenként. Ára 3 frt 60 kr.

Gyorsirászati Közlöny. (Szeged.) Szerk. Bódogh János; kiadja a főgymn. gyorsiróköre. I. évf. Havonként. Ára 3 frt.

Magyar Zsidó Népiskola. (Nyitra.) Szerk. és laptulajd. Erdélyi Lipót. I. évf. Havonként. Ára 2 frt.

Összesen = 193.

XI. VEGYES MELLÉKLAPOK.

Budapesten.

Szemészet.—Közegészségügy és Törvényszéki Orvostan. Szerk. Fodor József, tanár. Az «Orvosi Hetilap» mellékletei.

Honvédorvos. A «Gyógyászat» havi melléklete.

Curiai Határozatok. A «Jogtudományi Közlöny» melléklapja.

A Budapesti Közlöny Hivatalos Értesitője. XX. évf. Hetenként hatszor.

Világkrónika. A «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» s a «Képes Néplap» melléklapja. XVI. évf.

Uj Budapest. A «Budapest» képes heti melléklete. (Élczlap.) XIV. évfolyam. Ára a főlap nélkül 3 frt.

Magyar Gyógyterem. Melléklet a «Közegészségügyi Kalauz»-hoz. XIII. évf.

Hiteles Sorsolási Tudósitó. A «Magyar Pénzügy» melléklapja. XII. évf. Minden fontos huzás után.

Munka után. A «Magyar Nők Lapja» szépirodalmi melléklapja. XI. évf.

A «Pénzügyi Közlöny» melléklapja.

A «Budapest» Regénycsarnoka. Heti melléklap. X. évf.

Találmányok leirása. A «Magyar Ipar» heti melléklete. X. évf.

Polgári Törvénykezés. A «Büntető Jog Tára» melléklapja. IX. évf.

Gyakorló Gyorsiró. A «Gyorsirászati Lapok» melléklapja. Szerk. Markovics Iván. VII. évf. Ára 1 frt 50 kr.

Jogesetek. Az «Ügyvédek Lapja» heti melléklete. VII. évf.

Szépirodalmi Kert. Havi melléklet a «Magyar Allam»-hoz. VII. évf.

Jogesetek Tára. Melléklet a «Jog»-hoz.

Munka után. A «Hirmondó» heti melléklapja. IV. évf.

Hölgyek Lapja. A «Képes Családi Lapok» heti melléklete. IV. évf.

A «Pesti Hirlap» Sorsolási Melléklete. IV. évf. Havonként kétszer.

Kereskedelmi Közlemények. A «Központi Értesitő» melléklapja. II. évf.

Kis Világ. A «Magyar Hirlap» képes gyermeklapja. II. évf.

Magyar Czégek Tára. A «Magyar Pénzügy» és a «Magyar Kereskedők Lapja» rendes melléklete. II. évf.

Salon és Sport. A «Fővárosi Lapok» képes heti melléklete. II. évf.

Vasárnap. Több vidéki lap heti képes melléklapja. II. évf.

Lugas. Gyermeklap a «Magyar Nők Lapjá»-nak havi melléklete. I. évf.

Posta és Távirdai Közlemények. A «Posta és Távirda Rendeletek Tára» melléklapja. I. évf.

Vidéken.

Gazdasági Értesitő. (Nyiregyháza.) XIII. évf. A «Nyirvidék» melléklete.

A Zalamegyei Gazd. Egyesület Értesitője. (Zala-Egerszeg.) A «Zalamegye» melléklapja. XI. évf.

Gazdasági Értesitő. (Nyitra.) Szerk. Szakács Péter. X. évf. Két havonként. A «Nyitrai Közlöny» melléklete.

Gazdasági Értesitő. (Nyitra.) A «Nyitramegyei Közlöny» kéthavi melléklete. VIII. évf.

Gazdasági Értesitő. (Szatmár.) A «Szamos» heti melléklapja. VIII. évf.

A Torontál Hivatalos Melléklete. (Nagy-Becskerek.) VII. évf. Hetenként egyszer.

A «Borsod» Gazdasági Rovata. (Miskolcz.) Szerk. S. Biró Géza. VII. évf. Kéthetenként.

Hölgyek Lapja. (Szekszárd.) «Szekszárd Vidéke» havi melléklapja. IV. évf.

Hüvelyk Matyi. (Szeged.) A «Szegedi Napló» vasárnapi melléklete. III. évf.

Arad és Vidéke Vasárnapi Melléklete. (Arad.) I. évf.

Csiptető. (Nagy-Kőrös.) A «Nagy-Kőrös» tréfás havi melléklapja. I. évf. Ára 1 frt 20 kr.

Olvassunk Magyarul. (Kismarton.) Az «Eisenstädter Zeitung» melléklete. I. évf. Hetenként.

Összesen = 40.

1891-BEN MEGSZŰNT LAPOK ÉS FOLYÓIRATOK.

I. **Politikai napilapok:** Fővárosi Hiradó. — Magyar Szó. (Nagy-Várad.)

II. **Politikai hetilapok:** Kárpátalja. (Munkács.) — Mátravidéke. (Gyöngyös.)

IV. **Egyházi és iskolai lapok:** Deákok Lapja.— Szórakoztató.— Dunántuli Protestáns Közlöny. (Győr.)— Protestáns Néptanitó. (H.-Böszörmény.) — Felvidéki Sion. (Ungvár.)— Hunyadi Mátyás. (Székes-Fejérvár.) — Hazánk Ifjusága. (Sopron.)

V. **Szépirodalmi és vegyes tartalmu lapok:** Nemzeti Könyvtár. — Divat-Tükör. — Budapesti élet. — Közérdek. — Szépirodalom. — Vasárnap. (Szeged).

VI. **Humorisztikus lapok:** *Csirip-Csirip.* (Miskolcz.) — Bohó Misi. (Győr). — Legyező. (Miskolcz.)

VII. **Szaklapok:** Közgazdasági Értesitő. — Magyar Föld. — Magyar Szesztermelők Lapja. — Aesculap. — Főnyeremény. — Osztrák-Magyar Sorsolási Ujság. — Közgazdaság. — Magyar Szén-Ujság. — Gyarmat- és Füszeráru Kereskedelem Közlönye. — Kerékpár-Sport.— Az Asztalos. — Vasárnapi Szünet. — Magyar Közrendészet. — Magyar Fém- és Gépipar Szakközlönye. — Zenevilág. — Magyar Zsidó. — Nép Kertésze. (Selmecz.) — Orvos-Természettudományi Szemle. (Nagy-Várad.) — Összehasonlitó Irodalomtörténeti Lapok. (Kolozsvár.) — Magyar-Német Gazd. Ujság. (Pozsony.) — Közlemények. (Temesvár.) — Mercur. (Kolozsvár.) — Tisztviselők Lapja. (Kolozsvár.) — Vendéglősök Közlönye. (Szeged.) — Iskola és Szülőház. (Brassó.) — Temesvári Kiállitási Közlemények. (Temesvár.) — Közjólét. (Arad.) — Községi Közigazgatás. (Temesvár).

VIII. **Vidéki lapok** (nem politikai tartalommal): Ébredjünk. (Nyiregyháza.) — Csongrádmegye. (Szentes.) — Zenta és Vidéke. (Zenta.) — Hajdú-Böszörmény. (H.-Böszörmény.) — Kécske és Vidéke. (Uj-Kécske.) — Kun-Halas. (Halas.) — Kalotaszeg. (Bánffy-Hunyad.) — Kunsági Hirdető. (Kisújszállás.) — Túrkeve. (Túrkeve.) — Vármegye és Község. (Zilah.) — Közvélemény. (Pécska.) — Brassói Hiradó. (Brassó.) — Fejérvármegye. (Sz.-Fehérvár.) — Csongrádmegyei Közlöny. (Szentes.)

X. **Folyóiratok:** Magyar Gyorsiró. — Telekkönyvi Közlöny. — Magyar Philosophiai Szemle. — Mentők Lapja. — Gazdasági Értesitő. (Sopron.) — Önkéntes Tüzoltó. (Pápa.) — Pápai Ifjuság Lapja. (Pápa.) — Az Iskolakert. (Arad.) — Eredeti Magyar Daltár. (Déva.) — Ifjuság Lapja. (Beszterczebánya.) — Kis Pillangók. (Kecskemét.)

XI. **Vegyes melléklap:** Nemzeti Hirlap Könyvtára. — Cecilia. (Eger.) — Történet, Régészet és Néprajz. (Pécs.) — Irodalom, Tudomány és Művészet. (Pécs.) — Pénzügy és Közgazdaság (Pécs.) — Nevelés és Közoktatás. (Pécs.) — Szépirodalmi Közlöny. (Alsó-Lendva.)

Megszünt összesen **83** hirlap és folyóirat. (1890. évben megszünt 92.)

1891. FOLYTÁN ÉS 1892. ELEJÉN KELETKEZETT LAPOK ÉS FOLYÓIRATOK.

I. **Politikai napilapok:** Magyar Hirlap. — Magyar Ujság. — Debreczeni Ellenőr. (Debreczen.) — Torontál. (Nagybecskerek.)

II. **Politikai hetilapok:** Brassó. (Brassó). — Kassai Szemle. (Kassa.) — Somogyi Hirlap. (Kaposvár.) — Heti Szemle. (Szatmár.) — Tolnavármegye. (Szegszárd.) — Újvidéki Hirlap. (Újvidék.) — Magyar Néplap. (Pozsony.)

III. **Vegyes tartalmu képes hetilap:** Magyar Géniusz.

IV. **Egyházi és iskolai lapok:** Ifjúkor. — Ifjú Magyarország. — Protestáns Tanitók Lapja. (Hód-Mező-Vásárhely.)

V. **Szépirodalmi és vegyes tartalmu lapok:** A Század Vége. — Hétfői Lap. — Önállás. (Hazleton.) — Szabadság. (Cleveland.)

VI. **Humorisztikus lapok:** Pokrócz Ádám Lapja.— Bagoly. (Nagy-Várad.) — Darázs. (Nagy-Várad.)

VII. **Szaklapok:** Kis Mercur. — Zsidó Hiradó. — Kereskedelmi Takarék és Hitelszövetkezet. — Czimbalmozók Folyóirata. — Közrendészet. — Asztalosok Szaklapja. — Uj Korszak. — Általános Borászati, Szesztermelési és Sörfőzési Ujság. — Ált. Munkásbetegsegélyző- és Rokkant Pénztár. — Pénzügyi Szemle. — Az Emberbarát. — Fürdő és Turista Ujság. — A Mi Zászlónk. — Magyar Szabadalmi Közlöny. — A Kereskedelmi Jog és Ismeretek Tára. — A Czipész. — A Gyümölcskertész. — Ezerév. — Igazságügyi Közlöny. — Haderő. — Köztelek. — Magyar Utazó Kereskedő. — Magyar Királyi Adóhivatalok Lapja. — Magyar Szinpad. — Méhészeti Közlöny. (Kolozsvár.) — Jogi Értesitő. (Nagy-Várad.) — Sorsolási Értesitő. (Szabadka.) — Debreczeni Kir. Táblai Értesitő. (Debreczen.) — Délvidéki Törvénykezési és Közigazgatási Értesitő. (Temesvár.) — Pozsonyi Szemle. (Pozsony.) — Felső Dunántuli Törvénykezési Értesitő. (Győr.) — Kassai Jogi Közlöny. (Kassa.) — 1848—49. Történelmi Lapok. (Kolozsvár.)

VIII. **Vidéki lapok** (nem politikai tartalommal): Bodsod-Miskolczi Közlöny. (Miskolcz.) — Szoboszló és Vidéke. (Hajdú-Szoboszló.) — Abrudbánya és Vidéke. (Abrudbánya.) — Komárommegyei Értesitő. (Komárom.) — Kisújszállás. (Kisújszállás.) — Közügyeink. (Gyöngyös.) — Máramarosi Hirlap. (M.-Sziget.) — Battonya és Környéke. (Battonya.) — Czegléd és Vidéke. (Czegléd.) — Csongrádi Lap. (Csongrád.) — Délvidéki Szemle. (Temesvár.) — Kis-Küküllő. (Dicső-Szent-Márton.) — Pápai Közlöny. (Pápa.) — Somogyvármegyei Népujság. (Kaposvár.) — Sopron és Vidéke. (Sopron.) — Közügy. (Ujpest.) — Nagy-Károlyi Hirlap. (Nagy-Károly.) — Hajdú-Nánási Lapok. (Hajdú-Nánás.)

X. **Folyóiratok:** Magyar Tanitóképző. — Athenæum. — Az Állatok Őre. — A Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulatának Értesitője. — Igazságügy. — Magyar Orvosi Archivum.— Mathematikai és Physikai Lapok. — Tanitók Szava. — Telekkönyvi Szaklap. — Szent Család Kis Követe. — Concordia. (Pozsony.) — Erdélyi Gazdasági Egylet Könyvkiadó Vállalata. (Kolozsvár.) — Magyar Zsidó Népiskola. (Nyitra.) — Virágkereskedők Könyvtára. (Nyiregyháza.) — Magyar Gazda. (Zenta.) — Népbarátja. (Ráczpetre.) — Gyorsirászati Közlöny. (Szeged.)

XI. **Vegyes melléklapok:** Posta és Távirdai Közlemények. — Magyarországi Czégek Tára. — Kereskedelmi Közlemények. — Vasárnap. — Jogesetek. — Salon és Sport. — Kis-Világ. — Lugas. — Arad és Vidéke Vasárnapi Melléklete. (Arad.) — Csiptető. (Nagy-Kőrös.) — Olvassunk Magyarul. (Kismarton.) — Hüvelyk Matyi. (Szeged.)

Összesen = **101** hirlap és folyóirat keletkezett mult évi hirlapkimutatásunk óta. (1890 folyamában és 1891 elején keletkezett 75.)

ÖSSZEVONT ÁTNÉZET.

Hirlapirodalmunk *számarányát* 1891. és 1892. elején következő kimutatásban tüntethetjük föl:

	1891. elején	1892. elején	
I. Politikai napilapok	23	26	+ 3
II. Politikai hetilapok	41	44	+ 3
III. Vegyes tartalmu képes lapok	3	5	+ 2
IV. Egyházi és iskolai lapok	39	36	— 3
V. Szépirodalmi és vegyes tartalmu lapok	17	15	— 2
VI. Humorisztikus lapok	10	10	
VII. Szaklapok	137	151	+ 14
VIII. Vidéki lapok (nem politikai tartalommal)	147	151	+ 4
IX. Hirdetési lapok	5	5	
X. Folyóiratok	187	193	+ 6
XI. Vegyes melléklapok	36	40	+ 4
Összesen:	645	676	+ 31

Az első magyar hirlap **1780.** jan. 1-jén jelent meg Pozsonyban (Rát Mátyás *Magyar Hirmondó*-ja). Budapesten **1788.** okt. 8-án szerdán indult meg az első magyar rendes hirlap *Magyar Merkurius* czimmel, hetenként kétszer járt, és Paczkó Ferencz betűivel nyomatott Pesten. A második lap Pesten az **1806**. jul. 2-án keletkezett *Hazai Tudósitások*; szerk. Kulcsár István. Ez volt az első magyar hirlap, mely 4-rét alakban jelent meg és hosszabb életű volt.

1830-ban **10** magyar hirlap és folyóirat jelent meg.

1840. elején **26** magyar lap volt hazánkban.

1847-ben **33**.

1848—49-ben **86** magyar hirlap jelent meg.

1850. elején **9** lap adatott ki magyar nyelven.

1854. márcz. 5-én, mikor a *Vasárnapi Ujság* megindult, ezzel együtt **20** magyar hirlap és folyóirat jelent meg.

1861. elején, midőn első évi rendes hirlapkimutatásunkat közöltük, **52** volt a magyar hirlapok és folyóiratok száma.

1862.	elején	**65**	**1878.**	elején	**281**
1863.	«	**80**	**1879.**	«	**324**
1864.	«	**70**	**1880.**	«	**368**
1865.	«	**75**	**1881.**	«	**356**
1866.	«	**81**	**1882.**	«	**412**
1867.	«	**80**	**1883.**	«	**427**
1868.	«	**140**	**1884.**	«	**482**
1869.	«	**163**	**1885.**	«	**494**
1870.	«	**146**	**1886.**	«	**516**
1871.	«	**164**	**1887.**	«	**539**
1872.	«	**198**	**1888.**	«	**561**
1873.	«	**201**	**1889.**	«	**600**
1874.	«	**208**	**1890.**	«	**636**
1875.	«	**246**	**1891.**	«	**645**
1876.	«	**240**	**1892.**	«	**676**
1877.	«	**268**			

hirlap és folyóirat jelent meg *magyar nyelven*.

Az **1892** elején megjelent 676 magyar hirlap és folyóirat évi előfizetési ára **2721 frt 60 kr.** (Politikai napilapoké 368 frt; politikai hetilapoké 252 frt 40 kr.; vegyes tartalmu képes lapoké 38 frt; egyházi és iskolai lapoké 150 frt 40 kr.; szépirodalmi és vegyes tartalmu lapoké 112 forint 40 kr.; humorisztikus lapoké 68 frt; szaklapoké 448 frt; vidéki lapoké, nem politikai tartalommal 709 frt 90 kr.; hirdetési lapoké 8 frt; folyóiratoké 569 frt 50 kr. Összesen 2750 forint 60 kr. — (1891. elején 2736 frt 50 kr.)

1780 óta megjelent hirlap és folyóirat magyar nyelven összesen 3031 (a fővárosban 1557, a vidéken 1474.) **11,547 évfolyamban.** Szakok szerint: I. Politikai napilap 132. (Budapesten 94, vidéken 38.) — II. Politikai hetilap 227. (Bp. 91, vid. 136.) — III Vegyes tartalmu képes lap 52. (Bp. 42, vid. 10.) — IV. Egyházi és iskolai lap 181. (Bp. 101, vid. 80.) — V. Szépirodalmi és vegyes tartalmu lap 228. (Bp. 177, vid. 51.) — VI. Humorisztikus lap 139. (Bp. 65, vid. 74.) — VII. Szaklap 550. (Bp. 411, vid. 139.) — VIII. Vidéki lap (nem politikai tartalommal) 591. — IX. Hirdetési lap 75. (Bp. 46, vid. 29.) — X. Folyóirat 681. (Bp. 409, vid. 272.) — XI. Vegyes melléklap 175. (Bp. 121, vid. 54.) Összesen 3031 hirlap és folyóirat jelent meg *száztizenkét év alatt* magyar nyelven.

Helyek szerint osztályozva 1892 elején megjelent: Budapesten 323, Abrudbánya 1, Alsó-Kubin 1, Alsó-Lendva 1, Aradon 5, Aranyos-Maróthon 2, Baján 1, Balassa-Gyarmaton 4, Békés-Csabán 3, Békés-Gyulán 1, Beregszászon 2, Beszterczebányán 2, Brassóban 3, Csáktornyán 1, Csik-Szeredán 2, Csongrád 2, Csurgón 1, Czegléden 2, Debreczenben 9, Deésen 2, Déván 2, Dicső-Szentmárton 1, Egerben 6, Eperjesen 2, Érsekujvártt 1, Ér-Szent-Király 1, Esztergomban 4, Félegyházán 1, Fiuméban 1, Gyomán 1, Gyöngyösön 3, Győrött 11, Gyula-Fehérvártt 2, Gyurón 1, Hajdu-Nánás 1. Hajdu-Szoboszlón 1, H.-M.-Vásárhelyen 3, Iglón 1, Ipolyságon 1, Jászberényben 3, Kalocsán 3, Kaposvárott 4, Kapuvárott 2, Karczagon 1, Kassán 7, Kecskeméten 3, Keszthelyen 3, Kézdi-Vásárhelytt 1, Kis-Marton 1, Kisujszálláson 1, Kisvárdán 1, Kolozsvárott 18, Komáromban 5, Kölesden 1, Körmenden 1, Kőszegen 1, Kulán 1, Kunszentmiklóson 1, Lévân 1, Lippán 1, Losonczon 2, Lovászpatonán 1, Lőcsén 1, Lugoson 2, Magyar-Óvárott 2, Makón 2, Máramaros-Szigeten 4, Maros-Vásárhelytt 2, Máté-Szalkán 1, Mező-Turon 2, Mindszenten 1, Miskolczon 4, Mohácson 1, Moórott 1, Munkácson 1, Muraszombaton 1, Nagy-Bányán 1, Nagy-Becskereken 2, Nagy-Enyeden 1, Nagy-Kanizsán 3, Nagy-Károlyban 4, Nagy-Kikindán 3, Nagy-Körösön 2, N.-Szt-Miklóson 1, Nagy-Szalontán 1, Nagy-Szombatban 2, Nagy-Szöllősön 2, Nagy-Váradon 9, Nyiregyházán 4, Nyitrán 7, Ó-Becsén 2, Orosházán 2, Orsován 1, O-Széplakon 1, Pancsován 1, Pápán 4, Pécsett 5, Pécs-Szabolcson 1, Pozsonyban 8, Ráczpetrén 1, Rimaszombatban 3, Rozsnyón 1, Sárospatakon 2, Sátoralja-Ujhelyen 2, Segesvártt 1, Selmeczen 2, Sepsi-Szent-Györgyön 2, Siklóson 1, Sopronban 6, Szabadkán 5, Szamosujvártt 1, Szarvason 2, Szatmár-Németiben 7, Szegeden 7, Szegzárdon 5, Székes-Fehérvárott 3, Szentesen 3, Szepes-Váralján 1, Szilágy-Somlyón 1, Szolnokon 2, Szombathelyen 6, Tapolczán 1, Tatán 2, Temesvárott 6, Tisza-Füreden 1, Tordán 1, Trencsénben 1, Turócz-Szent-Mártonban 2, Ujpesten 2, Ujvidéken 2, Ungvártt 4, Váczon 3, Vasvárott 1, Verseczen 1, Veszprémben 5, Zala-Egerszegen 3, Zentán 4, Zilahon 1, Zólyomban 1, Zomborban 4. Külföldön: New-Yorkban 1, Clevelandban 1, Hazletonban 1.

Összesen 1892 elején a *fővárosban* **323**, a vidéken **142** helyen **350** és **3** külföldön jelent meg. (Mig a mult 1891. év elején Budapesten 298, és 140 vidéki városban 346, külföldön 1 hirlap és folyóirat adatott ki magyar nyelven.)

Ezenkivül megjelen hazánkban *idegen nyelvü lap és folyóirat:* német nyelven 122 (1891 elején 132); szláv nyelven 36 (1891 elején 37); román nyelven 20 (1891 elején 15); olasz nyelven 4 (1891 elején 2); franczia nyelven 5 (1891 elején 3); összesen **187**; a magyarokkal együtt **863**. (1891. évben 189, a magyarokkal együtt 834.)

E szerint 10,905 magyarúl beszélő egyénre esik egy magyar hirlap; 16,289 németre egy német; 54,302 szlávra egy szláv és 129,476 román ajkú egyénre egy román hirlap.

Az amerikai *Egyesült-államokban* 18,500 hirlap és folyóirat jelen meg (tizedrésze napilap), 3081 egyénre esik egy; *Svájczban* 900 h. és f., 3229 egyénre esik egy; *Dániában* 328 h. és f., 6144 egyénre esik egy; *Belgiumban* 815 h. és f., 7182 egyénre esik egy; *Németalföldön* 489 h. és f., 7528 egyénre esik egy; a *Német-birodalomban* 5500 h. és f., 8519 egyénre esik egy (Berlinben 721 h. és f. jelen meg; a napilapok száma háromszor annyi mint Bécsben.) *Francziaországban* 5178 h. és f. (harmad-része Párisban jelen meg, köztük 164 napilap), 7435 egyénre esik egy; *Spanyolországban* 1128 h. és f. (köztük 280 napilap), 14,939 egyénre esik egy; *Skandináviában* 404 h. és f., 16,400 egyénre esik egy; *Nagy-Britanniában* 4084 h. és f., (köztük 900 napilap, 399 felekezeti lap és 1508 folyóirat), 8692 egyénre esik egy; *Olaszországban* 1606 hirlap és folyóirat, (köztük 150 napilap), 17,721 egyénre esik egy; az *ausztriai tartományokban* 1274 h. és f., 18,078 egyénre esik egy (Bécsben 770 h. és f. jelen meg.) *Finnországban* 103 h. és f. (finn nyelven 62 jelen meg, ezek közül napilap 4, másodnapos 5, félhetes 14; svéd nyelven 41 jelen meg: napilap 9, másodnapos 2, félhetes 9); 20,007 egyénre esik egy; *Romániában* 102 h. és f., 52,706 egyénre esik egy; az *orosz birodalomban* (Finnországot kivéve) 800 h. és f., (200 Szent-Pétervárott, 75 Moszkvában) 109,341 egyénre esik egy. *Az egész földön* 41,000 hirlap és folyóirat jelen meg, s 36,318 egyénre esik egy.

Ez időszerint Magyarországban megjelen összesen **863** hirlap és folyóirat; ebből 17,556 főre esik egy.

Id. Szinnyei József,
a m. n. múzeumi hirlap-könyvtár öre.

Valódiság jeléül:

kitünö és hathatós voltuknál fogva már 40 év óta a legjobb hirnévnek örvendö különlegességeink

Dr. Suin de Boutemard

zamatos fog-szappana

a fogak és foghus épentartására és tisztitására a legjobb és legbiztosabb szer; 1/1 és 1/2 csomagokban 70 és 35 krjával.

Dr. Borchardt

illatos növény-szappana

igen ajánlható az annyira kellemetlen **szeplő, pörsenés, pattanás,** s más egyéb bőrtisztátalanságok, az érdes, száraz és sárga bőr ellen, egyszersmind a **legkitűnőbb pipere-szappan.** Eredeti csomagokban bepecsételve 42 kr.

Dr. Hartung növényhajkenőcse, legjobbnak elismert hajerősitő s hajkihullást gátló hajkenőcs, tégelyekben 85 krjával.

Dr. Hartung kinahéj-olaja, a hajat erősitő olaj, mely annak puhaságot s fényt kölcsönöz. 85 krjával.

Dr. Lindes tanár növényi rudacs hajkenőcse, eredeti darabokban 50 krjával.

Balzsamos olajbogyó-szappan 35 kros csomagban.

Dr. Béringuier zamatos korona-szesze, az Eau de Cologne quintessentiája, eredeti üvegekben 1 forint 25 kr, és 75 kr.

Dr. Béringuier fűgyökér-hajolaja, üvegje 1 frt.

Leder testvérek balzsamos földi dióolaj-szappana, egy drb 25 kr., 4 darabos csomag 80 kr.

☞ Valamennyi föntebb elősorolt szab. czikk **valódi** minőségben a következő magyarországi raktarakban kapható:

Budapesten: **Török József** gyógyszertára,

király-utcza 12. szám alatt.

Továbbá: **Kochmeister Frigyes utódai, Nerunda Nándor** és **Thallmayer és Seitz** gyógyfüszereseknél.

Alsó-Kubin. Tyroler Józs.
Arad, Ring gyógyszerész, Éles Ármin.
Ar.-Maróth, Bitto K. gyógysz.
Bártfa, Toperczer Alb. gy.
Balassa-Gyarmat, Cservenyák György., Kanitz Ö. gy.
Besztercze, Kelp Fer., Fleischer testvérek.
Békés-Csaba. Varságh Béla.
Bonyhád, Straicher B.
Brassó, Roth Victor, Jekelius N. Miller Gy. gy.
Czegléd, Bohus I. gy.
Csernovicz, Schnirch Ignácz, Golichowsky J. gy. Schmiedt és Fontin.
Debreczen, Csanak J. Dr. Rotschnek v. Emil, gy. Geréby F.
Deés, Brugovitz és Rehák.
Dobsina, Balázsy S.
Eger, Köllner Lőrincz gyógysz.
Eperjes, Oszvald D.
Eszék, Dienes J. C., Dávid Gy., Gobetzky József gysz.
Fiume, Pavacic testv. gyógyfüsz.
Fogaras, Gleim R. gyógysz.
Földvár, Nádhera Pál fia.
Hajdu-Böszörmény, Lányi M. gyógysz.
Hód-Mező-Vásárhely, Kiss Gyula gyógysz.
Kaposvár, Lajpczig Gyula.
Kassa, Eschwig Flodoardo Ede, Quirsfeld K., Strauss D., Megay G. A., Wandraschek Kár. gysz.
Késmárk, Genersich K. gy.
Kézdi-Vásárhely, Fejér L. fiai.
Kolozsvár, Széky M. gysz., Kováts P. és fiai.
Komárom, Fekete Gyula, Kovács gysz. Gruber L.
Körmöczbánya, Ritter L. J.
Lengyeltóti, Harsányi L.
Léva, Boleman gy. Schubert Pál.
Liptó-Szt-Miklós, Balló L. gy.
Lőcse, Klein Sándor.
Lugos, Vértes Lajos gysz.
Makó, Poor A. gy. Laurenszky István, gysz.
Marczali. Isztl Nándor.
Maros-Ujvár, Érsek. Ujvári S.
M.-Vásárhely Kauppés Eckwert
Medgyes, Breckner Károly.
Miskolcz, Dr. Szabó Gy., Rácz Jenő, Ujházy Kálmán gy., Weidlich Pál.
Mohács, Szendrey Jenő gysz.
Munkács, Traxler Fr. gysz.
Nagy-Bánya, Haracsek József és fia.
Nagy-Becskerek, Weiss Ármin
Nagy-Enyed, Kovács Józs. gy.
Nagy-Kanizsa, Rosenfeld Adolf
Nagy-Károly, Ujházy István.
Nagy-Kikinda, Neuhold K. gy.
Nagy-Mihály, Lieblich Markus.
Nagy-Röcze, Nándrásy Gusztáv
Nagy-Szeben, id. Misselbacher J. B., Morscher W. F. gysz.
Nagy-Várad, Janky Antal.
Nyiregyháza, Korányi J., Lederer J., Szopkó A. gy.
Nyitra, Kovács J., Tombor Kornél gysz.
Oravitza, dr. Schopper Gy. gysz.
Oszlány, Fjalla József gyógysz.
Pápa, Bermüller Alajos.
Pécs, Alt és Böhm, Zach K., Obetko K.
Péczel, Lumniczer Károly gysz.
Pozsony. Dr. Adler Rudolf, Erdy István, Soltz Rezső gysz.
Putnok, Fekete Nándor gysz.
Rozsnyó, Feyman László.
Sátoralja-Ujhely, Zlinszky J.
Segesvár, Misselbacher J. B., Teutsch J. B.
Selmeczbánya, Dimák J. E., Sztankay F., Margótsy J. gysz.
Siklós, Neudtvich D. gysz.
Soprony, Graner Jenő gysz.
Szamos-Ujvár, Placsintár D. gysz.
Szatmár, Böszörményi és Rezutsek, Bossin J. gysz.
Szász-Régen, Wermescher Emil gysz.
Szászsebes, Reinhardt J. K. gy.
Szász-Város, Vlád Miklós gy.
Szeged, Barcsay Károly, Bokor A. gy. Dr. Hibay Gy. gysz.
Szt.-Kereszt, Petter K. gysz.
Szepes-Szombat, Grëb J. gysz.
Szepes-Váralja, Steller Nánd.
Székes-Fehérvár, Say Rezső,
Temesvár, Klausmann és Albert Emmer F., Jahner C. M. gysz.
Torda Dr. Gajzágó R. Velits S. gysz. és fia.
Trencsén, Groag Zsigmond.
Ujvidék, Stefanovits L., Koda D.
Ungvár, Krausz Adolf.
Valpó, Deszathy Sándor gysz.
Varasd, Riedl Ferencz gysz.
Vácz, Urszinyi A. gysz.
Veszprém, Horváth Pál gysz.
Zágráb, Mittelbach «Salvator» gyógyszertára, Hrzic A. gy.
Zenta, Heissler Ferencz gysz.
Zombor, Gallé Emil, Falcione G.
Zólyom. Stech Lajos gysz.

valamint Magyarország legtöbb nagyobb gyógyszertárában, illatszer- és gyógyfüszerkereskedésében.

ÓVÁS! Hamisitványoktól, nevezetesen a **dr. Suin de Boutemard-féle fogpaszta** és a **dr. Borchardt-féle illatos növényszappan** gyakran előforduló **hamisitványaitól** mindenkit óvunk. 4535

Számtalan hamisitó és hamisitások elárusitói sujtattak már eddig is Bécsben és Prágában törvényileg, érzékeny pénzbirsággal.

Raymond és társ.,

cs. kir. szabadalom tulajdonosok Berlinben.

Hirdetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban, Budapesten IV., Egyetem-utcza 4. sz. a.

Az arcz szépségét

legbiztosabban megszerzi és fentartja

Leichner zsirpora

és

Leichner hermelin-pora

E hires arczporok a legmagasabb női körökben s a legelső művésznők által előszeretettel alkalmaztatnak; a bőrt éles vagy poros levegő ellen megvédik, s fiatalos, viruló kinézést adnak neki. Csak zárt szelenczékben a gyárban: **Berlin, Schützenstrasse 31** és minden illatszer-kereskedésben.

☞ **Ovakodjunk az utánzatoktól.** 4614

LEICHNER L., illatsz.-vegyész, a kir. udvari szinházak szállitója.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható:

A TENGER ÉS SZERELEM HULLÁMAI.

(HERO ÉS LEANDER.)

SZOMORÚJÁTÉK ÖT FELVONÁSBAN.

Irta

GRILLPARZER FERENCZ.

Forditotta

IVÁNFI JENŐ.

Ara füzve 30 kr. – Postán bérmentve megküldve 35 kr.

(Az «Olcsó Könyvtár» 305. száma.)

Nincs többé köhögés!!

MELL- ÉS TÜDŐBAJ ELLEN!

Dr. med. Fáykiss szepesi kárpáti növénykivonat

Egy üveg ára használati utasitással **75 kr.**

Czukorka 1 dobozzal 35 kr. 1 csomag 20 kr. Tea Egy csomaggal 50 kr. kis 25 kr.

Tizenöt év óta legjobb eredménynyel használták **köhögés, rekedtség, katarrhus, hökhurut, náthaláz** (influenza), **szükmellüség, tüdőgyulladás** stb. ellen. Eredetiben kapható **Fáykiss József** „nagy **Kristóf**"-hoz czimzett gyógyszertárában Budapesten, továbbá **Török József** gyógyszertárában, Király-utcza. — Postai megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Csúz, köszvény, tagszaggatás, fejfájás, csipőfájdalom, hátfájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller.

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhitő **szer** és majdnem minden gyógyszertárban kapható 40 kr. és 70 kr.-ért. Minthogy utánzások léteznek, ennélfogva mindig határozottan *„Horgony-Pain-Expeller"* kérendő.

Az összes nyeremény a biztositottakra esik vissza.

Tisztán kölcsönösségen alapul. ∗ Részvényesei nincsenek.

Biztositéki alap 1891 január 1-én

367 3/4 millió forint.

The Mutual

newyorki életbiztositó társaság

(alapittatott 1843)

a világ legnagyobb pénzintézete és az életbiztositás minden nemével foglalkozik. 4628

Díjtáblázatokkal és bővebb felvilágositásokkal készségesen szolgál a

Vezér-igazgatóság

(Magyarország és a szomszéd tartományok számára)

Budapest, Bécsi utcza 5.

Legjobb és Leghirnevesebb

Pipere Hölgypor

La VELOUTINE

Különleges Rizspor

BISMUTTAL VEGYITVE

CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,

PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható:

SEGITS MAGADON ÉS ISTEN IS MEGSEGIT

A ROCHDALEI BECSÜLETES TAKÁCSOK TORTÉNETE ÉS SIKEREI

G. J. Holyoake műve után

ÁTDOLGOZTA

BERNÁT ISTVÁN.

Ara füzve 30 kr. — Postán bérmentve megküldve 35 krajczár.

Különös figyelemre méltó!

A hírneves Dr. FORTI-féle Sebtapasz,

mely oszlató, érlelő **s fájdalmat csillapitó** hatása által **biztos** és gyökeres gyógyulást eszközöl **torokgyuladás, börkés barnaság** (Croup, Angina), különféle sérülések, harapás, szurás, égés vagy forrázás által támadt **sebek-**, darázs- és méhszurás, bujasenyves és egyéb komok fekélyeknél, zuzodásoknál meglepően **gyors fájdalomcsillapitással. Különösen hatásos idült daganatok,** genyedések-, makacs kelések- és mindennemű genyedéseknél, mirigydaganatok és görvélyes fekélyeknél, körömfolyás-, ujjféreg-, körömméreg-, fagydaganatok- és helyi csúznál sikerrel alkalmaztatik ugynevezett gyermeklábaknál. Tejrekedés- és **a női mellnek** ez által támadt **gyuladása-** és **megkeményedésénél nem eléggé ajánlható.** Oly sebekre is, melyek a **betegágyban való hosszas** fekvés által gyakran támadni szoktak, **nincs hatásosabb szer,** miután e néha életveszélyes sebek gyógyulása e sebtapasz által **biztosan** és **meglepő gyorsan** következik be.

Hólyagtapasz vagy mustarliszt-borogatások után használva, Dr. Forti sebtapasza **valóságos enyhitő szer,** éppen ugy **pióczák** használata után a vérzésnek rögtön beszüntetésére és hogy a hosszabb, gyakran veszélyes **utóvérzés elkerültessék.** Ezen sebtapasz **touristáknak** is feltétlenül szükséges a lábak és egyéb testrészek kisebbedése ellen.

Ezen megbecsülhetetlen gyógyszer, a melynek jelessége kétségtelenül a leghitelesebb személyek bizonyitványai által már rég el van ismerve, igazolja elterjedt hirnevét, rendkivüli, még idült bajoknál is mindig csalhatatlanul kipróbált hatása által, minélfogva a szenvedő emberiség javára méltán legjobb ajánlást érdemel.

Árak csomagonkint használati utasitással együtt: **kisebb 50 kr., nagyobb 1 frt.** Postán az ár előreküldése vagy utánvéttel mellett 10—20 krral több. Postán csak nagyobb csomagok küldetnek szét. Valódi minőségben kapható:

Főraktár: **Budapesten: Török József** úr gyógyszertárában, király-utcza 12. és a legtöbb itteni fővárosi nemkülönben külföldi, valamint Magyarország nagyobb városainak gyógyszertáraiban. — A készitő czime: **Forti László, Budapest** (Buda), I., Várfok-utcza 14. sz. alatt.

Óvás! A hirneves Dr. Forti-féle sebtapasz különösen hazánkban, de a külföldön is félszázad óta ismeretes. A legutóbbi időben e kipróbált gyógyerejü sebtapasz mellett, egy ujabb Forti-féle sebtapasz jutott forgalomba, mely a **Dr. Forti-féle eredeti** sebtapasznak valószinüleg csak halvány utánzása. Óva intjük tehát a nagyérdemü közönséget, hogy a Forti-féle sebtapasz vásárlásánál a **Dr. Forti-féle sebtapasz** kérendő, mely nem tévesztendő össze a Forti K.-féle sebtapaszszal; mely sem szinére, sem szagára nézve nem hasonlit az eredetihez. Ez okból a Forti-féle sebtapasz csak akkor fogadható el a Dr. **Forti-féle sebtapasz** gyanánt, ha az a használati utasitáson a mellékelt alaku «védjegygyel» és **FORTI László eredeti kézjegyével** s azonkivül a csomag külsején dombor nyomatu védjegygyel van ellátva. Tiszt. Budapest 1891 október hó. **Forti László.**

Forti László

1892. január 1-jével uj előfizetést nyitottunk a

XXII. évfolyam. **„MERCUR"** XXII. évfolyam.

hiteles sorsolási tudósitóra.

A nagyszámu sorsolási lap közül a **„Mercur"** elismert **megbizhatóságával, legtökéletesebben, érthetőleg** és **világosan** szerkesztett huzási jegyzékeinél fogva kitünik, miáltal olvasó körének elismerését már kezdetétől fogva megnyerte. A huzási lajstromokon kivül a **„Merkur"** minden tudnivalót közöl, mely a **közgazdaság, kereskedelem, pénzügy** és **forgalom** terén előfordul, mely oknál fogva minden értékpapirtulajdonos, különösen pedig tőkés számára egy szaklapot képez, melyből hasznos tudnivalókat húzhat. — A **„Mercur" magyar-német** szöveggel **2—3-szor** jelenik meg, szükség esetén többször is, azonban **nyomban minden** nagyobb és fontosabb **huzás után.** Minden előfizető **ingyen** kapja a **„Mercur"**

Sorsolási évkönyvét 1892-ik évre, 4617

mely az összes, 1891. év végéig k sorsolt, de még be nem váltott sorsjegyek kimutatását tartalmazza. Felemlitjük még az **általános sorsolási naptárt 1892. évre,** melyben az összes bel- és külföldi sorsjegyek és kisorsolandó értékpapirok huzásnapjai foglaltatnak.

Mindamellett, hogy a „Mercur" anyaga napról-napra szaporodik, a lap előfizetési ára változatlan marad és pedig:

egész évre **2** frt	fél évre **1** forint

bérmentes szétküldéssel együtt. Mutatványszámok ingyen.

Előfizetéseket elfogad a

„MERCUR" kiadóhivatala,

Budapest, V. Dorottya-utcza 12.

Gyógyszertár „az arany bir. almához" **PSERHOFER J.** Bécs, I., Singerstrasse 15.

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt egyetemes **labdacsok** neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan igen sok oly betegség létezik, melyben e labdacsok csodás hatásukat bebizonyitották. Sok évtized óta ezen labdacsok általában igen el vannak terjedve, számtalan orvos rendeli azokat, s alig akad család, melyben e kitünő háziszerből ne volna egy kis készlet.

E labdacsokból **1 doboz 15 labdacscsal 21 kr., 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr.,** bérmentetlen utánvét melletti megküldéssel **1 frt 10 kr.**

A pénz előleges beküldése mellett, bérmentes megküldéssel együtt 1 tekercs labdacs 1 forint 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 forint 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik szét.)

Kéretik határozottan PSERHOFER J.-féle „vértisztitó labdacsokat" kérni, s arra ügyelni, hogy a dobozok tetején levő felirás minden dobozon a használati utasitásban látható **PSERHOFER J.** néválairással el legyen látva és pedig ☞ veres ☜ nyomásban.

Fagy-balzsam, **PSERHOFER J.-tól.** 1 tégely 40 kr., bérm. megküldéssel 65 kr.
Keskeny utifű-nedv, hurut, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. Egy palaczk 50 kr.
Amerikai köszvénykenőcs, forint 1.20.
Por lábizzadás ellen. 1 doboz 50 kr. bérm. megküldéssel 75 kr.
Golyva-balzsam, 1 üvegcse 40 krajczár, bérmentes megküldéssel 65 kr.
Élet-essenczia (prágai cseppek), megromlott gyomor, rossz emésztés ellen. Egy üvegcse 22 krajczár.
Angol csoda-balzsam, 1 üveggel 50 kr.
Fiaker-por, köhögés stb. ellen. Egy dobozzal 35 kr. bérmentes megküldéssel 60 krajczár.
Tannochinin-hajkenőcs, Pserhofer J.-tól; a legjobb hajnövesztő szer, 1 szelencze 2 frt.
Egyetemes tapasz, **STEUDEL** tanártól, sebek, daganatok stb. ellen. Egy tégely 50 kr., bérmentes megküldéssel 75 kr.
Egyetemes tisztitó só, **BULRICH A. W.-tól.** Kitünő háziszer megzavart emésztés minden következményei ellen. Egy csomag ára 1 forint. 4558

Az itt felsorolt készitményeken kivül valamennyi az ausztriai lapokban hirdetett bel- és külföldi gyógyászati különlegesség készletben tartatik, s minden esetleg raktáron nem levő czikk kivánatra pontosan s legjutányosabban beszereztetik. ☞ **Postai küldemények** az összeg beküldése mellett, nagyobb megrendelések utánvétel mellett is, a leggyorsabban eszközöltetnek. **A pénz előleges beküldése mellett** (legczélszerübben postautalványnyal), **a viteldij sokkal kevesebbe kerül, mint utánvétel mellett való küldésnél.**

A fönnebbi különlegességek kaphatók Budapesten is, Török József gyógyszertárában, király-utcza 12. szám alatt.

1847. óta, tehát több, mint 40 éve, hogy a legnagyobb sikerrel alkalmaztatik, a Németország első orvosi kollegiuma által megvizsgált s kitünő használhatósága miatt a magas helytartóság által Magyarországon szabadalmazott WEBER-féle

köszvény-vászon

köszvény, csúz, tagszaggatás, keresztcsontfájás, vörheny, mell- és derékfájdalmak, lábköszvény, csipőfájdalom és **ischias** stb. ellen, mindennemü **görcsök** a kezek és lábakban, különösen **görcsös erek, dagadt tagok, ficzamodások és oldalszurások biztos eredménynyel gyorsan gyógyittatnak ezen gyógyhatásu köszvény-vászon által.**

Egy csomag ára **1** frt **5** kr., kettős erejü (nehezebb bajoknál alkalmazandó) **2** frt **10** kr.

☞ **Valódi csak akkor, ha a melletti védjegygyel van ellátva.** ☜

Dr. BURON párisi általános SEB-TAPASZA

*mindenféle sebek, genyedések és daganatok, körömgyulladások, bárminő sérülések, harapás, szurás, ütés, vágás, tyukszem stb. ellen. 1 köcsög ára haszn. módszerrel együtt **70** kr., kisebb köcsög **35** kr.*

Valódian kapható Budapesten **Török J.** gysz. Király-u. 12. **Kochmeister Fr.** utódainál Arany-János-utcza sarkán. **Debreczenben:** Rotschnek gyógysz. **Egerben:** Köllner gyógysz. **Gyöngyösön:** Vazari gysz. **Kolozsvártt:** Wolf és Hinz gysz. **Miskolczon:** Ujházy gysz. **Mohácson:** Jesevits gysz. **Nagyváradon:** Molnár gysz. **N.-Szebenben:** Weindl J. gysz. **Szegeden:** Kovács gysz. **Sz.-Fehérváron:** Dieballa gysz. **Ujvidéken:** Grossinger gysz. **Zágrábban:** Arazin. 4607

Diszokmány Zágráb 1891. **KWIZDA FERENCZ JÁNOS** osztr. cs. és kir. és román kir. udv. szállitó KORNEUBURGBAN. Arany érem Temesvár 1891.

A legelső és legrégibb berendezés Ausztria-Magyarországon állatgyógyászati készitményekből.

☞ Kitüntetve 13 éremmel, 7 díszokmány és elismeréssel. ☜

ALAPITTATOTT 1853-BAN.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor lovak, szarvasmarha és juhok számára. Ára 1 dobozzal 70 kr., fél doboz 35 kr.

KWIZDA-féle erőtakarmány szarvasmarhák számára. 1 doboz 5 adaggal 30 kr., 1 rakasz 50 adaggal 3 frt, 1 rakasz 200 adaggal 6 frt.

KWIZDA-féle **bélgörcs-labdacsok** lovak és szarvasmarhák számára. 1 bádogszelencze ára 15 drbbal frt 1.60, egy csomag 5 drbbal 60 kr.

KWIZDA-féle **féreg-labdacsok** lovak számára. Egy pléhszelencze ára 15 darabbal 1 frt 60 kr. Egy csomag 5 darabbal 60 kr.

KWIZDA-féle **vérhaselleni szer** juhok számára. 1 doboz ára 70 kr.

KWIZDA-féle **phisic, hashajtó** szer lovak számára. Egy pléhszelenczével 18 darabbal 2 frt.

KWIZDA-féle **baromfi-por eleség** pótlék és óvszer. 1 doboz 50 kr.

KWIZDA-féle **sertéspor, a hizás** előmozditására és óvszer. 1 kis dobozzal 63 kr., nagy doboz 1 frt 26 kr.

Kéretik a fentebbi védjegyre figyelni s mindenkor határozottan Kwizda-féle készitményeket kérni. Valódi minőségben kapható valamennyi gyógyszertárban. — Nagyban a gyógyfüszerészetekben. **Főraktárhelyiség Magyarország számára:**

Budapesten, **Török József** gyógyszerésznél, Király-utcza 12.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható —

KERTÉSZET KÉZIKÖNYVE.

Tüzetes utasitás a konyhakertészet, virágmivelés és gyümölcsfatenyésztés körében.

A legujabb kutfők után irta **GALGOCZY KÁROLY.** Átnézte és jegyzetekkel bővitette **Dr. FARKAS MIHÁLY.**

Negyedik kiadás. — Ára füzve 80 kr. keménykötésben 1 frt.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható :

SCHOPENHAUER.

I. A halálról. — II. A faj élete. — III. A tulajdonságok öröklése. — IV. A nemi szerelem metafizikája. — V. Az élethez való akarat igényléséről. — VI. Az élet semmiségéről és gyötrelméről.

Forditotta és magyarázatokkal ellátta **Bánóczi József.**

Második javitott kiadás. Ara füzve 1 frt.

VERNE GYULA

*

Cascabel Caesar

REGÉNY.

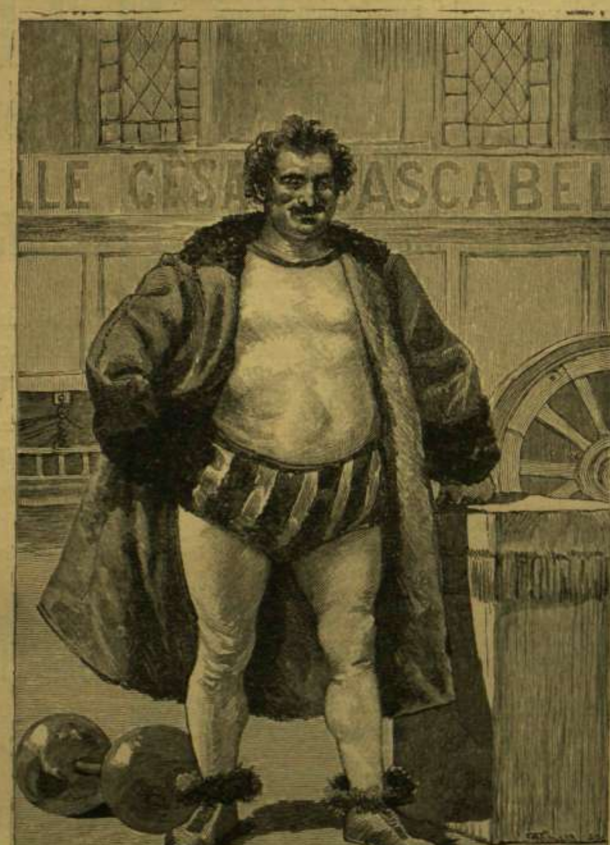

Francziából forditotta: Huszár Imre.

84 képpel.

Ára füzve 2 frt 50 kr. Vászonba kötve 3 frt.

7. SZÁM. 1892. BUDAPEST, FEBRUÁR 14. XXXIX. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt | egész évre 12 frt, fél évre — 6 » | Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG | egész évre 8 frt, félévre — 4 » | Csupán a POLITIKAI UJDONSAGOK | egész évre 5.—, félévre — 2.50 | Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

Dr. LUMNICZER SÁNDOR.

1821—1892.

HA A MAGYAR nemzet szellemi élete, mint az kétségbe nem vonható, az utóbbi idők alatt haladást mutat, úgy e haladásnak alig ismerhetők föl egyebütt oly szembeötlő eredményei, mint az orvosi tudományok világában. A magyar orvosi tudományosságnak ma már e haza határain messze túlterjedő jó hire és tekintélye van, annyira, hogy szégyenkezés nélkül állhat meg a kulturmozgalmak élén haladó többi művelt nemzetek között. Minden új vivmánya az orvosi tudományok bármely ágának mi nálunk is azonnal honosságot talál, sőt nem egy nevezetes vivmányról el van ismerve, hogy azt egyenesen nekünk köszönheti a világ. Az orvosi szakoktatás, leszámítva még nehány, jó akarattal könnyen pótolható hiányait, a kifogástalanabbak közé tartozik; orvosi tanintézeteink, klinikáink némelyike mintaszerű, úgy, hogy itt a külföld is találhat eltanulásra, utánzásra érdemeset. Az emberi nemet pusztító kórságok minden ágazatának gyógyítása terén kiváló szakférfiaknak nem csekély számát tudjuk fölmutatni, kiket tisztelet környez úgy a szaktársak, mint a nagy közönség körében. Orvosi karunk általában képzett, hivatásában buzgó s ezért tekintélynek örvendő. Az új alkotásoknak egész sorával álltunk elő, melyek némelyikével sikerült nemcsak utólérnünk, de meg is előznünk Európa más államait. Szóval haladásunk e téren elvitathatlan s birja az egész tudományos világ rokonszenves érdeklődését.

Hogy a föllendülésnek és serény haladásnak e korszaka orvosi tudományosságunkra elkövetkezhetett, azt főként és első sorban ama lelkes férfiak évek hosszú során keresztül tanusított buzgalmának és ernyedetlen fáradozásának köszönhetjük, kik áthatva hivatásuk magasztos voltától, életük czéljának tüzték ki ismeretlenségéből kiemelni a magyar orvosi tudományt, s annak a művelt nemzetek sorában egyenlő rangot biztosítani úgy az elmélet, a búvárlatok és önálló kutatások, mint az orvosi ismeretek gyakorlati alkalmazásának terén.

E férfiak között, kik az ötvenes évek elején a nagynevű Balassa köré csoportosultak, a legelső helyek egyikét foglalta el dr. Lumniczer Sándor, kinek hosszú szenvedés után most történt elhunyta oly érzékeny veszteséget okozott orvosi tudományunknak s a szenvedő emberiségnek is.

Dr. Lumniczer Sándor, a magyar orvosi karnak ez egyik legelőkelőbb alakja, a kitünő egyetemi tanár, nálunk a modern sebészet első meghonosítói közé tartozott. Már a szabadságharcz idejében, mint egész ifjú emberét, szárnyaira vette a hír nevét. De sebészi jelentősége akkor lőn szélesebb körben is nyilvánvalóvá, midőn a Rókus-kórház egyik sebészi osztályának vezetését átvevén, ott hivatásának megfelelő munkatér nyilt számára. Szakirodalmi jelentésekben adta közre itt gyüjtött tapasztalatai eredményét s csakhamar el lőn ismerve legképzettebb szaktekintélyeink egyikének s ott találta magát leghíresebb, legkeresettebb orvosaink között. Kartársai, kiknek mindig előzékeny kollegájok volt, szivesen kérték tanácsát, mert becsülni tanulták tapasztalatokon nyugvó alapos tudományát, éles itéletét, lelkiismeretességét és igazságszeretetét. Betegei nagy bizalommal csüggtek rajta, látván meleg érdeklődését, igazi emberszeretetét, melyet finom modor és öntudatos nyugalom tett még inkább bizalmat keltőbbé. Mint tanár, mint orvos egyaránt jeles volt s mint köz- és magánéleti ember is a legtiszteletreméltóbbak közül való.

Meleg elismerő sorok kiséretében ismerteti életének pályáját az «Orvosi Hetilap», melynek adatait az alábbiakban mi is fölhasználjuk.

Fénykép után metszette Morelli Gusztáv.

Dr. LUMNICZER SÁNDOR.